

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ

Έτος Ίδρύσεως 1964

Τρίτη Περίοδος

Μάιος-Ιούνιος 1999

Αριθμός Τεύχους 128-129

SEP 23 1999

LIBRARY-P.A.O.I.

Κωνσταντῖνος καί Ἑλένη.
Έργον τοῦ ὁμογενοῦς ἀγιογράφου Ἑλευθερίου Φουλίδη.

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΗΡΥΞ

Έτος Ίδρύσεως 1964

Τρίτη Περίοδος

Αριθμός Τεύχους 128 - 129

Μάιος - Ιούνιος 1999

Ετησία Συνδρομή £10

Διευθύνεται από Συντακτική Επιτροπή

5 CRAVEN HILL, LONDON W2 3EN

TEL: 0171-723 4787

FAX: 0171-224 9301

ORTHODOX HERALD

OFFICIAL PUBLICATION OF THE ARCHDIOCESE
OF THYATEIRA AND GREAT BRITAIN

5 CRAVEN HILL, LONDON W2 3EN

TEL: 0171-723 4787

FAX: 0171-224 9301

First Published 1964

May - June 1999

Third Period

No.: 128-129

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 3-4. Ίερατική Σύναξη-Χαιρετισμός Σεβ. Αρχιεπ. Θυατείρων καί Μ. Βρετανίας κ. Γρηγορίου.
5. Έγκύκλιος Σεβ. Αρχιεπισκόπου Θυατείρων καί Μ. Βρετανίας κ. Γρηγορίου γιά τή λήξη τών μαθημάτων τών Σχολείων τής Όμογένειας.
- 6-7. Αρχιμανδρίτου Ζαχαρία, "Περί Νοερās Ήουχίας".
- 8-12. Μητροπολίτου Ζιμπάμπουε κ. Μακαρίου Τηλλυρίδη, "Απόδημος Έλληνισμός".
- 13-14. Χαιρετισμοί Σεβ. Αρχιεπισκόπου Θυατείρων καί Μ. Βρετανίας κ. Γρηγορίου.
- 15-17. Ίερατικός Σύνδεσμος "Ο Άγιος Άθανάσιος" -Χειροτονία εις Πρεσβύτερον του Διακόνου Χρήστου Στεφάνου - Χειροτονία εις Πρεσβύτερον του Διακόνου Ίεροθέου Γεωργίου
- 18-21. κ. Χάρη Μεττή, "Αργυρός Στάκης".
22. Άνδρέα Πελεντρίτη, "The Emperor Michael VIII Palaiologos".
- 23-26. Ίεποκόπου Διοκλείας κ. Καλλίστου, "The Establishment of a Theological and Ecclesiastical Seminary".
27. Ίερομονάχου Simeon Piers, "Be Still, and Know that I am God".
- 28-29. Ecclesiastical News and Chronicle.
29. Βιβλία πού λάβαμε.
- 30-32. Χρονικό Σεβ. Αρχιεπισκόπου Θυατείρων καί Μ. Βρετανίας κ. Γρηγορίου.

Ο Καθεδρικός Ναός τής Αγίας Σοφίας Λονδίνου,
ό όποίος άνηγέρθη τό 1877 μέ είσοφορές τών
τότε όμογενών του Λονδίνου, άποτελεί δέ καύχημα
τής άπανταχού Όρθοδόξου Έλληνικής Έκκλησίας.

ΠΑΡΑΚΑΛΕΙΣΘΕ Ν' ΑΝΑΝΕΩΣΕΤΕ ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΑΣ
ΣΤΟΝ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΚΗΡΥΚΑ

ΙΕΡΑΤΙΚΗ ΣΥΝΑΞΗ

Ὁμιλία Σεβασμ. Ἀρχιεπισκόπου Θυατείρων καὶ Μ. Βρετανίας κ. Γρηγορίου

Τὴν Τετάρτη, 14 Ἀπριλίου 1999, πραγματοποιήθηκε στοὺς χώρους τῆς Κοινότητος Ἀγίου Παντελεήμονος Harrow, Σύναξη τῶν κληρικῶν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς μέ σκοπὸ τὴ μελέτῃ τῶν τρεχούσας φύσεως προβλημάτων καὶ προβληματισμῶν πού ἀντιμετωπίζει ἡ Ἀρχιεπισκοπή. Κατ'ὅπως ἐρω δημοσιεύουμε τὴν ὁμιλία τοῦ

Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Γρηγορίου, στὸ δέ Ἀγγλικὸ Τμήμα, τὴν ὁμιλία τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Διοκλείας κ. Καλλίου.

Ἀγαπητοί,

Σὰς καλωσορίζω στὴ σημερινή μας Σύναξη καὶ σὰς εὐχαριστῶ θερμὰ πού ἤλθατε καὶ σήμερα πάλι γιὰ νὰ μελετήσουμε ἀπὸ κοινοῦ τὰ ζητήματα τῆς διακονίας σ' αὐτὴ τὴν ἱστορικὴ Ἐπαρχία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἡ ὁποία παροικεῖ στὸ Ἡνωμένο Βασίλειο τὰ τελευταία 77 χρόνια καὶ προσφέρει μαρτυρίαν στοὺς Ὀρθοδόξους Χριστιανοὺς πού εἶναι διασκορπισμένοι στὸ Ἡνωμένο Βασίλειο, τὴν Ἱρλανδία καὶ τὴν νῆσο Μάλτα, ὅπου ἐπεκτείνεται ἡ δικαιοδοσία τῆς Ἐπαρχίας αὐτῆς τῶν Θυατείρων καὶ Μ. Βρετανίας.

Εἶναι κατὰ ἀγαθὴ συγκυρία πού τελοῦμε τὴ Σύναξή μας αὐτὲς τίς ἁγίες καὶ ἑορταστικὲς μέρες τῆς Ἀνάστασης τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Τὴν περασμένη ἑβδομάδα ἑορτάσαμε τὰ Ἅγια Πάθη τοῦ Χριστοῦ καὶ τώρα πανηγυρίζουμε τὴ διακαινήσιμον ἑβδομάδα, συνεχίζοντας ἔτσι τὴν πατρῶα παράδοση, τὴν ὁποία μᾶς ἐκληροδότησαν οἱ πατέρες μας.

Αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα συνεχίζουμε τοὺς πανηγυρικοὺς αὐτοὺς ἑορτασμοὺς μέχρι τῆς ἑορτῆς τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου καὶ γι' αὐτὸ λαμβάνω τὴν εὐκαιρία νὰ εὐχηθῶ σέ ὅλους σας ὑγεία καὶ χρόνια πολλά.

Θέλω ἰδιαίτερα νὰ εὐχαριστήσω ὅλους θερμὰ γιὰ τὴν ἀφοσιωμένη διακονία σας στὴν Ἐκκλησία καὶ νὰ σὰς διαβεβαιώσω γιὰ μιὰ ἀκόμη φορά ὅτι ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ ἐκτιμᾷ ἰδιαίτερα τὸν κόπο σας καὶ μὲ ἐγκαύχηση δίκαιη παρακολουθεῖ τίς προσπάθειες ὅλων σας νὰ ἀνταποκριθεῖτε στὶς ἀπαιτήσεις τῶν καιρῶν καὶ νὰ ἀποδείξετε ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους ἀξίους τῆς κλήσεως καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας. Εἶναι περὶ τοῦ νὰ ἐπαναλάβουμε ὅτι οἱ ἀπαιτήσεις τῆς διακονίας μας συνεχῶς αὐξάνονται, γι' αὐτὸ καὶ ὅλοι εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ ἀναβαθμίζουμε τὴν προσφορά μας, νὰ τὴν ἐμπλουτίζουμε μὲ τίς ἐμπειρίες πού ἀποκοτῶμε καθημερινὰ στὸν ἀγῶνα μας γιὰ νὰ μεταδίνουμε τὸ μήνυμα τῆς σωτηρίας πού τόσο πασιφανῶς καὶ κραυγαλέα κηρύσσουν οἱ ἅγιες αὐτὲς μέρες πού ἑορτάζουμε τὰ Πάθη καὶ τὴ λαμπροφῶρα Ἀνάστασις τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

Βρισκόμαστε, ὅπως ξέρετε, πρὸς τὸ τέλος τῆς Β' Χιλιετηρίδος τοῦ Χριστιανισμοῦ, καὶ ἔμειν οἱ Χριστιανοὶ ἰδιαίτερα, ἐτοιμαζόμαστε νὰ ἑορτάσουμε τὴν ἱστορικὴ αὐτὴ ἐπέτειο ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ Δεσποτοῦ Χριστοῦ στὸν κόσμο, σὲ σχῆμα καὶ μορφὴ ἀνθρώπου, "γεννηθεὶς", κατὰ τὴν Ἁγία Γραφή, "γεννηθεὶς", κατὰ τὴν Ἁγία Γραφή, "ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου καὶ ἐνανθρωπήσας, λαβὼν τὸ ἡμέτερον πρόσλημμα, στὶς ἡμέρες τοῦ

Ἡρώδου Αὐγούστου μοναρχήσαντος", κατὰ τὸν Ἱερὸν Εὐαγγελιστὴν Λουκᾶ. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία μαζί μὲ τοὺς ὑπόλοιπους Χριστιανοὺς ἐτοιμάζεται νὰ ἑορτάσει καὶ νὰ τιμῇ τὸ παγκόσμιο αὐτὸ γεγονός. Βέβαια οἱ δικοὶ μας ἑορτασμοὶ θὰ ἔχουν καὶ πανομογενειακὸ ἀλλὰ καὶ τοπικὸ χαρακτῆρα, δηλαδὴ θὰ ἑορτάσουμε καὶ ἐπίσημα, μὲ κοινὲς ἐκδηλώσεις κοινοῦ ἐνδιαφέροντος. Θὰ πρέπει δὲ νὰ ἑορτάσουμε καὶ χωριστὰ κάθε κοινότητα καὶ κάθε ἐνορία τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Ὅπως ἴσως γνωρίζετε, τὸ Οἰκουμενικὸ μας Πατριαρχεῖο, σὲ συνεργασία μὲ τίς ἄλλες Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες καὶ τὸν ὑπόλοιπο Χριστιανικὸ κόσμο, ἐτοιμάζει διάφορες πανηγυρικές ἐκδηλώσεις. Γι' αὐτὸ ἐπισημαίνω τὸ γεγονός αὐτὸ καὶ συμβουλευῶ πατρικά ὅπως προγραμματίζετε διαφορὲς ἐκδηλώσεις κοινοῦ ἐνδιαφέροντος. Θὰ πρέπει δὲ νὰ ἑορτάσουμε καὶ χωριστὰ κάθε κοινότητα καὶ κάθε ἐνορία τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Ὅπως ἴσως γνωρίζετε, τὸ Οἰκουμενικὸ μας Πατριαρχεῖο, σὲ συνεργασία μὲ τίς ἄλλες Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες καὶ τὸν ὑπόλοιπο Χριστιανικὸ κόσμο, ἐτοιμάζει διάφορες πανηγυρικές ἐκδηλώσεις. Γι' αὐτὸ ἐπισημαίνω τὸ γεγονός αὐτὸ καὶ συμβουλευῶ πατρικά ὅπως προγραμματίζετε διαφορὲς ἐκδηλώσεις τοπικά, κατὰ ἐνορία.

Τέτοιες ἐκδηλώσεις εἶναι : Πανηγυρικὴ λειτουργία μὲ τὴ συμμετοχὴ τῶν τοπικῶν ἀρχῶν, διάφορες ὁμιλίες καὶ ἐκθέσεις, ὅπως εἰκόνων, βιβλίων καὶ ἄλλων ἀντικειμένων πού σχετίζονται μὲ τὴ Χριστιανικὴ μας Παράδοση. Μπορεῖτε, ἐπίσης, τοπικά νὰ διοργανώσετε ἐκδρομὲς σὲ προσκυνήματα ἢ ἄλλες ἐνορίες, οὕτως ὥστε τὸ κατὰ τόπους Ποίμνιο ὄχι μόνον νὰ γνωρίσει καὶ τὴν Χριστιανικὴ παράδοση τῆς χώρας αὐτῆς ἀλλὰ καὶ συγχρόνως νὰ γνωρίσουμε ἄλλες Ὀρθόδοξες Ἐνορίες καὶ νὰ αὐξήσουμε τὸ σύνδεσμο ἀγάπης πού ὑπάρχει μεταξύ τῶν Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν τούτης τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ἀλλὰ καὶ ἄλλων δικαιοδοσιῶν πού κατοικοεδρεύουν στὸ Ἡνωμένο Βασίλειο.

Ἐπίσης, μπορεῖτε καὶ πρέπει νὰ συνεργασθεῖτε καὶ νὰ συνδέσετε καὶ ἀναμειξεῖτε τὰ παιδιὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ Κατηχητικοῦ Σχολείου τῆς Ἐνορίας σας ὥστε ὅλη ἡ Τοπικὴ Ἐνορία καὶ Κοινότης καὶ ὁ Λαὸς νὰ συμμετάσχει ἐμπρακτὰ στοὺς κοινούς παγχριστιανικοὺς αὐτοὺς ἑορτασμούς. Μπορεῖτε ἐπίσης νὰ ὀργανώσετε μιὰ σειρά ὁμιλιῶν ποικίλου περιεχομένου πού νὰ σχετίζεται μὲ τὴν ἱστορία τῆς Χριστιανοσύνης, ἀπὸ τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ μέχρι σήμερα. Ὑπάρχουν τόσα πολλὰ γεγονότα καὶ ἐπιτεύξεις καὶ ἐδημιουργήθηκε ἕνας τόσοσ πλούσιος κόσμος κατὰ τὸ διάστημα αὐτῶν τῶν δύο χιλιετηρίδων, πού πολὺ εὐκόλα θὰ μπορεῖτε νὰ ἀντλήσετε κάτι τὴ σπουδαῖο, χρῆσιμο, πνευματικὸ, ἐποικοδομητικὸ, προαγωγὸν τῆς πίστεως καὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ.

Νομίζω ὅτι ἀξίζει τὸν κόπο νὰ τονιστεῖ στίς ἐπιμέρους ἐκδηλώσεις τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν Κοινοτήτων μας ἡ σπουδαιότης τῆς Χριστιανικῆς Παιδείας καὶ ἡ μεγάλῃ ἀξία τῆς, ἡ ὁποία συνεχῶς τροφοδοτεῖ τίς σκέψεις, τίς καρδιές, τίς συνειδήσεις καὶ τὴ φαντασία ὁλόκληρης τῆς ἀνθρωπότητας.

Ἐμεῖς οἱ Ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ ἰδιαίτερα, καὶ προπάντων οἱ Ἕλληνες, ἔχουμε προσωπικὴ ἐμπειρία αὐτῆς τῆς μεγάλῃς προσφοράς, ἡ ὁποία ἐσυνδέθηκε μὲ τὸ δικὸ μας πολιτισμὸ, τὴ δική μας σκέψη καὶ τὴ δική μας γλῶσσα. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ τονιστεῖ τούτῃ ἡ προσφορά τῆς Ὀρθοδοξίας στὴ διδασκαλία, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀνάπτυξη καὶ τὴν ἀναγέννηση τοῦ Χριστιανικοῦ ἱδεώδους μέσα στὴν Οἰκουμένη.

Ἀνέφερα ἀπλῶς μερικὲς σκέψεις καὶ θὰ ἤθελα ἐν προκειμένῳ νὰ ἀκούσω καὶ τίς δικές σας κρίσεις καὶ

εισηγήσεις γύρω από την ιστορική αυτή επέτειο της Β' Χιλιετηρίδος της Χριστιανικής ιστορίας. Θά ήθελα σ' αυτό τό σημείο νά αναφέρω ὅτι προσωπική μου σκέψη, εισήγηση καί γνώμη εἶναι νά ἀρχίσουμε τούς ἑορτασμούς στό 8' ἐξάμηνο τοῦ τέλους τῆς Β' Χιλιετηρίδος καί νά τούς κλείσουμε στό τέλος τοῦ Α' ἔτους τῆς Γ' Χιλιετηρίδος, μέ τήν ἐναρξή καί τή λειτουργία Ἐκκλησιαστικοῦ καί Θεολογικοῦ Σεμιναρίου, τό ὁποῖο προγραμματίζει νά ἱδρύσει ἡ Ἀρχιεπισκοπή καί ἐλπίζουμε ὅτι ὁ Ἅγιος Θεός θά εὐλογήσει τήν ἱερή αὐτή προσπάθεια καί θά καταφέρουμε νά τό θέσουμε σέ λειτουργία τόν Σεπτέμβριο τοῦ 2001. Ἀλλά περί τοῦ Σεμιναρίου καί περί τῆς διοργανώσεως αὐτοῦ καί τῆς ἀναγκασιότητός του θά ὁμιλήσω ἐκτενέστερον μετά τό γεῦμα ὁ εὐπαίδευτος ἀδελφός Ἐπίσκοπος Διοκλείας κ. Κάλλιστος. Μετά δέ τήν ὁμιλία του θά ἔχουμε τήν εὐκαιρία νά ἀκούσαμε καί τίς δικές σας σκέψεις καί ἀπόψεις περί τοῦ σπουδαιότητος αὐτοῦ ζητήματος.

Ἐπανερχόμενος στό ζήτημα τῶν ἐπισήμων ἑορτασμῶν τῆς Β' Χιλιετηρίδος ὑπό τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς, σέ συνεργασία μέ ὅλη τήν ὀργανωμένη Ὁμογένεια, θά ήθελα νά ὑπογραμμίσω ὅτι προγραμματίζονται ἐκτός ἀπό τήν ἱδρύση τοῦ Σεμιναρίου τά ἑξῆς:

1. Ἐκθεση εἰκόνων κυρίως ἀπό τή Μεγαλόνησο Κύπρου.

2. Πανηγυρική Θεία Λειτουργία εἰς τόν Καθεδρικό Ναό Ἀγίας Σοφίας.

3. Σεῖρά Ὁμιλιῶν ἐπὶ θεμάτων πού ἄπτονται συγχρόνων καυτῶν φιλοσοφικῶν καί θεολογικῶν καί κοινωνικῶν προβλημάτων σέ συσχετισμό μέ τήν Χριστιανική ἰδεολογία καί Παράδοση.

Ἡδῆ ἔχει διοργανωθεῖ ἐπιτροπή ὑπό τήν προεδρεία τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ἡ ὁποία λῖαν συντόμως θά συνέλθει καί θά ἐτοιμάσει καί κυκλοφορήσει ἐνημερωτικό πρόγραμμα γιά τίς ἐκδηλώσεις τῆς χιλιετηρίδος. Συγχρόνως θά καλεῖ καί τόν Κλῆρο καί τό λαό νά συμμετάσχουν σ' αὐτούς τούς πανηγυρικούς ἑορτασμούς, ἡ ὁποία, ὅπως ἤδη ἐτονίσθη ἀπό πολλές ὑπεύθυνες φωνές, ἔχουν ἓνα καί μοναδικό σκοπό, νά ὑπενθυμίσουν εἰς ἑαυτούς καί ἀλλήλους τή μοναδικότητα τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως καί Παράδοσης, ἡ ὁποία καί ἀποτελεῖ τήν τελευταία ὑπέρτατη ἀποκάλυψη τῆς Θείας φιλανθρωπίας καί ἀγάπης πρὸς τό ἀνθρώπινο Γένος. Αὐτή ἡ ἀποκάλυψη ἐγίνε διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καί διαιώνίζεται καί ἐπεκτείνεται εἰς τούς αἰῶνες μέ τήν ἱδρύση τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία κατευθύνεται ἀπό τήν ζωοποιό καί ἀνανεωτική χάρη τοῦ Παναγίου Πνεύματος, τῆς ὁποίας κεφαλὴ εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, “Ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τήν τάξιν Μελχισεδέκ” καί διὰ τοῦτο “περιποιήσατο τήν Ἐκκλησίαν διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος”.

Πρὶν κλείσω αὐτὴ τήν ἀναφορά θά ήθελα νά ὑπενθυμίσω ἀκόμα μερικά στοιχειώδη, ἀλλὰ ἀπαραίτητα πράγματα τῆς διαμονίας μας καί αὐτὰ ἀναφέρονται εἰς τήν παιδείαν, τῆς νέας γενεᾶς. Καί ἐννοῶ μέ τοῦτο τήν Χριστιανική παιδεία καί κατ'ἐκτενέστερον τὸ λαοῦ μας, τήν ὁποία ἐμεῖς ἀσκοῦμε μέ τήν λατρεία, τό κήρυγμα, τίς ποικίλες Ἱερές Ἀκολουθίες καί θρησκευτικὲς πανηγύρεις, μέ τίς ἑορτές καί τὰ μνημόσυνα καί μέ τή γραπτή καί προφορική διδασκαλία, τήν ὁποία, εὐκαιρῶς καί ἀκαίρως, πρέπει νά ἀσκοῦμε, χωρὶς νά ἀμελοῦμε, ἀλλὰ καί νά τήν καλλιεργοῦμε μέ φόβο Θεοῦ, μέ διάκριση, μέ ποιμαντική εὐαισθησία καί πατρική διάθεση, γιατί ἡ δική μας ἰδιότητα ξεπερνάει τό ἔργο τοῦ Παιδαγωγοῦ καί εἰσέρχεται στοὺς πνευματικούς καί ἱερούς κόσμους τῆς πατρότητος, τήν ὁποία ἀντλοῦμε ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Χριστό, ὅπως πολὺ εὐστοχα μᾶς ὑπενθυμίζει ὁ Θεῖος Παῦλος, ὁ ὁποῖος, μεταξύ ἄλλων, λέγει καί τὰ ἀκόλουθα:

“Εάν γάρ μυρίους παιδαγωγούς ἔχητε ἐν Χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς Πατέρες· ἐν γάρ Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ Εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα. Παρακαλῶ οὖν

ὑμᾶς, μιμηταί μου γίνεσθε.” (Πρὸς Κορινθίους Α' Ἐπιστολή, κεφ. 4, 15). Καί: “ὥστε ὁ νόμος παιδαγωγός ἡμῶν γέγονεν εἰς Χριστόν, ἵνα ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν” (Γαλάτας, κεφ. 3, 24).

Περὶ τοῦ σπουδαίου αὐτοῦ ποιμαντικοῦ ζητήματος θά μπορούσε κανεὶς νά ἀναφέρει πολλά, ἀλλὰ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀρκούμεσθε σ' αὐτὰ. Ἐλπίζουμε δέ ὅτι θά ἐπανεέλθουμε σέ ἄλλη Σύναξη.

Πρὶν κλείσω αὐτὴ τὴν σύντομη εἰσαγωγή, θά ήθελα ἀκροθιγῶς νά ἀναφέρω μερικά ἀλλὰ ζητήματα τῆς διακονίας μας, ὅπως εἶναι τό γραπτό καί προφορικό κήρυγμα. Ἰδιαίτερα θέλω νά εὐχαριστήσω τούς κληρικούς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι συγγράφουν τό κήρυγμα τῆς ἐβδομάδος καί ἐγκαίρως τό ἀποστέλλουν στὰ γραφεῖα μας. Ἐπίσης θέλω νά εὐχαριστήσω τούς κληρικούς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐτοιμάζουν τό κήρυγμα καί συμμετέχουν στὴν ἀπό τοῦ Ἑλληνικοῦ Ραδιοφώνου Φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας. Ἰδιαίτερα θέλω νά ἐκφράσω τὴ συμπάθειά μου στὸν Θεοφιλέστατο Ἐπίσκοπο Ζηνουπόλεως κ. Ἀρίσταρχο πού προεδρεύει τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς καί τώρα εἶναι κλινίτης, βρίσκεται στὸ Νοσοκομεῖο, ἀνήμερα τῆς ὀνομαστικῆς του ἑορτῆς. Νά τοῦ εὐχηθοῦμε σύντομη καί ταχεῖα ἀνάρρωση καί ἀνάληψη τῶν ὑψηλῶν του καθηκόντων. Θά ήθελα, ἐπίσης, τὴ βοήθειά σας γιά τήν ἐπιστράτευση καί ἄλλων προσώπων, οἱ ὁποῖοι νά μοιραστοῦν τὴ διακονία τοῦ κληρικοῦ, στὸν Ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου. Ἐχουμε ἀνάγκη νέων κληρικῶν οἱ ὁποῖοι θά ἐπωμισθοῦν τὴ διακονία μας. Γι' αὐτό καί ἡ δική σας βοήθεια πολὺ θά συντελέσει στὴν ἐξεύρεση καταλλήλων προσώπων γιά τοῦτο τό σπουδαῖο ἔργο τῆς Ἐκκλησίας μας.

Θέλω ἐπίσης νά σᾶς πληροφορήσω ὅτι ἐκυκλοφόρησε τό Προσευχητάριο στὴν Ἑλληνική καί Ἀγγλικὴ γλῶσσα καί μπορείτε νά τό προμηθευθεῖτε ἀπὸ τὰ γραφεῖα τῆς Κοινότητος Ἀποστόλου Βαρνάβα. Στὸ σημεῖο αὐτό θά ήθελα νά εὐχαριστήσω τὸν Ἀρχιμ. Εὐφραίμ Lash, ὁ ὁποῖος ἔκαμε τήν μετάφραση καί τῆς Θ. Λειτουργίας καί τοῦ Προσευχηταρίου καί ἐπιστάτησε στὴν ἐκτύπωσή τους.

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Κυνάενος κ. Χρυσόστομος προεξήρχε στὴ Θεία Λειτουργία στὴν Κοινότητα Προφήτη Ἡλίου Reading, συμπαραστατοῦμενος ἀπὸ τὸν Πρεσβ. Ἀνθίμο Παπανδρέου.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Σεβασμ. Ἀρχιεπισκόπου Θυατείρων καὶ Μ.Βρετανίας κ.Γρηγορίου

Η ΛΗΞΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ 1998/9

Ἀγαπητοί μας Συνεργάτες, Ἀπευθύνουμε τὴν παροῦσα μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς λήξεως τῶν μαθημάτων τῶν Ἑλληνικῶν μας Σχολείων τῆς σχολικῆς χρονιάς 1998/99 ἀφ' ἑνὸς γιὰ νὰ σὰς ἐκφράσουμε τὶς θερμὲς εὐχαριστίες, τὴν εὐαρέσκεια καὶ τὶς εὐλογίες καὶ ἡμῶν προσωπικῶς καὶ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς μας, ἀλλὰ καὶ ὁλοκλήρου τῆς Ὁμογενείας τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου γιὰ τὸ θαυμάσιο ἔργο πού μὲ τόσον ἐνθουσιασμό, ἀφοσίωση καὶ ἀγάπη ἐπιτελεῖτε στὰ Σχολεῖα μας. Ἀφ' ἑτέρου δὲ γιὰ νὰ τονίσουμε ὅτι εἴστε ὄντως ἄξιοι συγχαρητηρίων, ἀλλὰ καὶ τῆς ευγνωμοσύνης καὶ τοῦ θαυμασμοῦ ὅλων μας, γιατί ἐργάζεστε νυχθημερόν καὶ μὲ προσωπικὲς, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, θυσίες προκειμένου νὰ ἰδρύσετε, νὰ ἐνισχύσετε καὶ νὰ κρατεῖτε σὲ συνεχή καὶ καρποφόρο λειτουργία τὶς πνευματικὲς καὶ ἐκπαιδευτικὲς αὐτές κυψέλες, μέσα στὶς ὁποῖες προετοιμάζεται τὸ νέκταρ γιὰ τὴ διαίωσιση τοῦ Γένους στὴ ξένη αὐτὴ χώρα τῆς παροικίας μας.

Ἰδιαίτερα, μάλιστα, σήμερα, πού ὁ κόσμος συνταράσσεται ἐκ θεμελίων ἀπὸ τὴν ἀδίστακτη πυγμὴ καὶ τὴ βία τοῦ ὕλικου πλούτου καὶ τῆς ἐκ τούτου ἐκπηγάζουσας τυφλῆς καὶ βάρβαρης ἰσχύος, ἢ ὑπαρξὴ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ Κατηχητικῶν Σχολείων τῆς Ὁμογένειας - ἔστω κι ἂν αὐτὰ ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν λειτουργοῦν ὑποτυπωδῶς καὶ δὲν δύνανται νὰ προσφέρουν οὐσιαστικὴ παιδεία - ἀποτελεῖ ὄχι μόνο ἓνα πολὺ παρήγορο γεγονός, ἀλλὰ καὶ προσωπικὴ εὐθύνη ἑνὸς ἐκάστου ἐξ ἡμῶν ὡς ἀτόμων, κυρίως δὲ ὡς ὀργανωμένης θρησκευτικῆς καὶ πολιτιστικῆς ἰδιαιτερότητας. Πατί, ὅπως ὅλοι ἀντιλαμβανόμαστε, στὰ Σχολεῖα μας αὐτὰ δὲν πρέπει νὰ προσφέρονται μόνο ξηρὲς καὶ ἀοπνευματοποιημένες γλωσσικὲς γνώσεις, ἀλλὰ ἡ Γνώση ἐκεῖνῃ τοῦ ἀνεκτίμητου Ἑλληνορθόδοξου μας ἡθους πού ἀπετέλεσεν ἀνὰ τοὺς αἰῶνες τὴ σωστικὴ καὶ σωστὴ λέμβο τοῦ Γένους στοὺς κατὰ καιροὺς θυελλώδεις καὶ ἐπικίνδυνους γιὰ τὴν ὑπόστασή μας τὴν ἴδια ἀντίξοους ἀνέμους καὶ στροβιλισμούς.

Μὲ τὴν εὐκαιρία, λοιπόν, αὐτὴ συμβουλευόμε πατρικὰ ὅλους σας καὶ σὰς παροτρύνουμε νὰ συνεχίσετε νὰ προσφέρετε, μὲ τὸν ἴδιο ζήλο καὶ ἀφοσίωση, τὶς πολυτίμες ὑπηρεσίες σας στὴν παιδεία τῶν νεαρῶν θλαστῶν τῆς Ὁμογένειας, ἀλλὰ νὰ ἔχετε τάξει ταυτόχρονα σὰν ἀπώτερους καὶ ἀπαράβατους στόχους τῶν Ἑλληνικῶν μας Σχολείων τὴν καλλιέργεια σ' αὐτὰ καὶ τὴ μετάδοση στὴ μαθητιῶσα νεολαία μας τῶν δύο διαχρονικῶν ἀξιών τοῦ Γένους: Τῆς Ὁρθόδοξης Πίστεως καὶ Λατρείας, καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἡθους πού χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν ἀγάπη τῆς πατρίδος, τὴ φιλομῆθεια, τὴ γνήσια Ὁρθόδοξη Χριστιανικὴ ἀγάπη, τὸ φιλότιμο καὶ γενικὰ τὶς ἀρετές ἐκεῖνες πού ἔχουν κρατήσει τὸν Ἑλληνορόμ ζωντανό καὶ δημιουργικό ἀκόμα καὶ κάτω ἀπὸ τὴ σκληρότερη μορφὴ δουλείας πού γνώρισε ποτὲ ἄνθρωπος στὴ γῆ - τὴν γιὰ πεντακόσια χρόνια ὑποδούλωσή του στὸν Ὄθωμανικό ζυγό.

Ἡ διδασκαλία τῆς Ἑλληνικῆς μας Ἱστορίας, ἀλλὰ καὶ τῶν παραδοσιακῶν μας καταβολῶν πρέπει νὰ ἀποτελεῖ ἀπαραίτητο - ἔστω καὶ ὑποτυπωδῶς - μέρος τοῦ Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος τῶν λειτουργούντων Σχολείων μας, τὰ ὁποῖα ἐπ' οὐδενί λόγῳ δὲν πρέπει νὰ μετατρέπονται ἢ νὰ δίδουν τὴν ἐντύπωση ὅτι εἶναι ἀπλῶς τάξεις διδασκαλίας τῆς

Ἑλληνικῆς σὰν δεύτερης (καὶ συνεπῶς ξένης) γλώσσας. Ἀντίθετα, μέσω ακριβῶς τῆς διδασκαλίας τῆς γλώσσας μας, ὀφείλουμε ὅλοι νὰ διοχετεύουμε στὰ παιδιὰ μας τὶς Ἑλληνικὲς ἀξίες καὶ τὰ διδάγματα τοῦ Εὐαγγελίου ὥστε νὰ τὰ προετοιμάζουμε συστηματικὰ κι ἐπιστημονικὰ νὰ παραμείνουν δεμένα, μὲ δικιά τους βούληση, στὴν Ὁμογένεια, ἀνδρούμενα δὲ τὰ παιδιὰ αὐτὰ ν' ἀναλαμβάνουν ἐν καιρῷ τὰ ἡνία τῶν πολλαπλῶν Κοινοτικῶν μας δραστηριοτήτων.

Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦταν, βέβαια, ἂν ἡ Ὁμογένεια κατόρθωνε ν' ἀποκτίσει δικὰ της ἡμερήσια Σχολεῖα. Ἦδη, ὅπως ξέρετε, βρισκόμαστε στὰ πρόθυρα τῆς δημιουργίας τοῦ πρώτου στοῦ εἰδος του στοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου Ἑλληνοαγγλικοῦ ἡμερήσιου ὁμολογιακοῦ δημοτικοῦ Σχολείου. Ὅταν δε τελικὰ τὸ Σχολεῖο αὐτὸ λειτουργήσει, τότε πιστεύουμε ὅτι θὰ τὸ ἀκολουθήσουν καὶ ἄλλα. Γι' αὐτὸ καὶ προσευχόμαστε στὸν Ἅγιο Θεό, ἀλλὰ καὶ κάνουμε ἐκκληση καὶ πρὸς ὅλους σας, ὅπως ἐνισχυθεῖ καὶ καρποφορήσει ἡ προσπάθειά μας αὐτὴ, πρὸς δόξαν τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ καὶ πνευματικὸ καὶ πατριωτικὸ ὄφελος τῆς Ὁμογένειας στὴν ὁλότητά της.

Μέσα σ' αὐτὰ ἐπίσης τὰ πλαίσια τῆς διατήρησης τῆς πολιτιστικῆς μας ταυτότητος ἐντάσσεται ἐπίσης καὶ ἡ προσπάθεια γιὰ τὴν ἰδρυση καὶ λειτουργία Ἑκκλησιαστικοῦ καὶ Θεολογικοῦ Σεμιναρίου γιὰ τὴν Ἐκπαίδευση Κληρικῶν καὶ λαϊκῶν Ἡγυῶτων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς μας. Γιαυτὸ καὶ κάνουμε ὡσαύτως θερμὴ ἐκκληση ὅπως μεταφέρετε τὸ μήνυμα αὐτὸ στοὺς Νέους μας γιὰ νὰ πλησιάσουν τὴν Ἑκκλησία καὶ τὸ ἱερό θυσιαστήριο καὶ νὰ τὴν ὑπηρετήσουν ἀπὸ τούτῃ τὴν ὑψηλὴ καὶ ἱερὴ σκοπιά.

Μὲ τὶς σκέψεις αὐτές σὰς χαιρετίζουμε καὶ πάλιν καὶ εὐχόμαστε σὲ ὅλους σας ὑγεία καὶ καλὸ καλοκαίρι, ὥστε ἀνανεωμένοι νὰ συνεχίσετε τὸ πολῦτιμο ἔργο σας γιὰ τὴν Ἑλληνοχριστιανικὴ Ὁρθόδοξη παιδεία καὶ τὴν πνευματικὴ οἰκοδομὴ τῆς μαθητιῶσας νεολαίας μας. Διατελούμε δὲ μετ' εὐχῶν πολλῶν καὶ τῆς ἐν Χριστῷ πατρικῆς ἀγάπης.

Λονδίνο, Ἰούνιος 1999

Ἡ τελευταία ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία προεξάρχοντος τοῦ μακαριστοῦ Ἐπισκόπου Μιλητουπόλεως Τιμοθέου Κασιγιάννη στὸν Καθεδρικό Ναὸ τῆς Ἁγίας Σοφίας Λονδίνου. Περιτοχιζέται ἀπὸ τὸν νέον ἱερατικῶς προϊστάμενο τοῦ Ναοῦ Ἀρχιμ. Παντελεήμονα Κουλούρη καὶ τὸν Ἀρχιμ. Γεώργιο Καρβούνη.

ΠΕΡΙ ΝΟΕΡΑΣ ΗΣΥΧΙΑΣ

του Ἀρχιμανδρίτη Ζαχαρία

τῆς Ἱερᾶς Σταυροπηγιακῆς καὶ Πατριαρχικῆς Μονῆς Τιμίου Προδρόμου, ESSEX.

Ἑρώτηση: Πάτερ, τί εἶναι ἡ νοερά ἡσυχία;

Ἀπάντηση: Ἡ νοερά ἡσυχία εἶναι ἡ ἐστία τῆς πνευματικῆς παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας μας. Εἶναι ἡ προεικόνιση τοῦ αἰώνιου ἐκείνου σαθβατισμοῦ, στὸν ὁποῖο εἰσῆλθε ὁ Κύριος, ἀφοῦ ἐπitéλεσε ὅλα τὰ ἔργα Του. Ἐπίσης ἡ νοερά ἡσυχία συμβολίζει τὴ νίκη πάνω στὰ πάθη, τὴ νίκη πού ἔφερε στὸν κόσμον ὁ Χριστός. Αὐτός πού ἤλθε καὶ πρόκειται νὰ ἔλθει καὶ πάλι.

Ἡ νοερά ἡσυχία εἶναι τεχνητός ὅρος, πού δείχνει ἕναν τρόπο ζωῆς. Στὴν ἡσυχία δὲν ὑφίσταται παθητικὴ κατάσταση. Δὲν ὑπάρχει παθητικὸ ἄδειασμα τοῦ νοῦ, ὅπως συμβαίνει στὸν ἀνατολίτικο ἀσκητισμό. Κυριαρχεῖ ἡ ζέση τοῦ πνεύματος μέσα σὲ νοήματα καὶ αἰσθήματα πού συνεχῶς συμβάλλουν καὶ μεταφέρουν τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ κάποιο πλήρωμα ἀγάπης Θεοῦ σὲ κάποιο μεγαλύτερο πλήρωμα ἀγάπης Θεοῦ.

Ἑρώτηση: Ὅσοι ἀσκησαν τὴν νοερά ἡσυχία ἔδιναν καὶ κάποια θέση στοῦ σώμα;

Ἀπάντηση: Τὸ σῶμα ἔχει, θὰ ἔλεγα, κεντρικὴ συμμετοχὴ στὴν νοερά ἡσυχία, ἐφ' ὅσον καὶ αὐτὸ, ὅπως λέει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, εἶναι ἕνας τόπος ἐμφανείας τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ: Δοξάσατε τὸν Θεόν μὲ τὸ σῶμα σας καὶ μὲ τὸ πνεῦμα σας, πού εἶναι τοῦ Θεοῦ. Καὶ τὰ δύο λοιπὸν ἔχουν κτισθεῖ καλὰ λίαν, καὶ τὰ δύο μποροῦν νὰ γίνουν τόποι ἐμφανείας τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ.

Ἐφ' ὅσον τὸ σῶμα μας εἶναι ναὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὅπως λέει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, καὶ καταξιώνεται νὰ γίνεῖ κατοικητήριο τοῦ Θεοῦ, δὲν εἶναι εὐκαταφρόνητο νὰ περιορίσει ὁ ἄνθρωπος τὸ νοῦ στοῦ σώμα του. Καὶ ἀκριβῶς, ἡ νοερά ἡσυχία ἀποβλέπει νὰ στήσει τὸν νοῦ τοῦ ἀνθρώπου στὴν εἰσοδὸ τῆς καρδιάς. Νὰ τὸν στήσει ὀπλισμένο μὲ τὴν εὐχή τοῦ Ἰησοῦ, ὀπλισμένο μὲ τὴν ἐπικλήση τοῦ Ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ. Ἐτοί ἂν ἐκρίζωθεί ἀπὸ τὸ κατ'ἀρχὴν "καλὰ λίαν" δημιούργημα τοῦ Θεοῦ τὸ σῶμα, ἡ ἁμαρτία, καὶ νὰ ἐνοικισθεῖ ἡ ἐπισκοπὴ τοῦ Θεοῦ στὸν ἄνθρωπον. Νὰ γίνεῖ δηλαδὴ ὁ ἄνθρωπος κατοικητήριο τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸ γίνεται μὲ τὴν ἐκρίζωση τοῦ σωματικοῦ φρονήματος, πού εἰσῆλθε στὸν ἄνθρωπον μὲ τὴν πτώση, καὶ μὲ τὴν ἐνοίκηση τῆς ἐπισκοπῆς τοῦ Θεοῦ, πού πραγματοποιεῖται, ὅταν ὁ νοῦς περιορισθεῖ στὴν καρδιά ἐπικαλούμενος τὸ Ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

Ἑρώτηση: Μιλήσατε προηγουμένως γιὰ σαθβατισμό. Σὲ μᾶς τοὺς Ὁρθόδοξους ὑπάρχει καὶ ἡ ὀγδόη ἡμέρα, πού ἐξέρχεται ἀπὸ τὸν ἑπταήμερο κύκλο· εἶναι τὸ Πάσχα τοῦ Θεοῦ ...

Ἀπάντηση: Ὁ Ἰδιος ὁ Κύριος εἶναι τὸ αἰώνιο Σάββατο. Καὶ ὁ δικός μας σαθβατισμός εἶναι ἡ ἔνωση μαζί Του καὶ σ' αὐτὴν τὴ ζωὴ καὶ στὴν ἄλλη. Δηλαδὴ, εἶναι ἡ προσωπικὴ σχέση καὶ ἔνωσή μας μὲ τὸν Σωτῆρα Χριστό. Ὅλα τὰ χαρίσματα ἤρθαν στὸν κόσμο μὲ τὴν κατάβαση τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ στὴ γῆ καὶ τὰ καταχθόνια, καὶ ἀκολούθως τὴν ἀνάστασή Του. Τὸ ἴδιο κατὰ κάποιο τρόπο γίνεται καὶ στὸν ἄνθρωπον. Αὐτός κατεβάζει τὸ νοῦ στὰ βάθη τῆς καρδιάς του, καὶ ἐκεῖ ἀνακαλύπτει καὶ συναντᾷ τὸν Σωτῆρα Θεό. Ἀφοῦ ἡγεμονεύσει ὁ νοῦς τῆς καρδιάς, δηλ. ὅλου τοῦ εἶναι τοῦ ἀνθρώπου, ἀναφέρει ὅλο του τὸν ἑαυτὸ στὸν Θεό. Τότε λειτουργοῦν ἀρμονικὰ ὅλες οἱ δυνάμεις τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς. Ἀλλὰ, γιὰ νὰ κάνει τὴν κατάβαση αὐτὴ στὴν καρδιά ὁ νοῦς καὶ νὰ ἐνωθεῖ ἐκεῖ μὲ τὴν καρδιά, χρειάζεται τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ. Δὲν κατεβαίνει

ὁ νοῦς μὲ τεχνητὰ μέσα, π.χ. μὲ τὴν στάση τοῦ σώματος ἢ τὴν χρῆση τῆς ἐλεγχόμενης ἀναπνοῆς κ.λ.π. Αὐτὰ εἶναι δευτερεύοντα. Ἡ ἔνωση τοῦ νοῦ μὲ τὴν καρδιά γίνεται μόνο μὲ τὴ Χάρη τοῦ Θεοῦ. Ὁ νοῦς κάνει αὐτὴν τὴν κατάβαση, ὅταν σταυρωθεῖ ἀπὸ τὴν σοφία τοῦ Ἑσταυρωμένου Θεοῦ. Τότε γνωρίζει τὴ δύναμη τοῦ Θεοῦ, ἐκεῖ στὴν καρδιά. Δηλαδὴ, ὅταν σταυρωθεῖ μὲ τὸν ἀγῶνα τῆς τηρήσεως τῶν εὐαγγελικῶν προσταγμάτων.

Ἑρώτηση: Μπορεῖτε νὰ μᾶς πεῖτε κάποιους πρακτικοὺς τρόπους, γιὰ νὰ ὁδηγηθοῦν οἱ ἀδελφοί μας σ' αὐτὴν τὴν κάθοδο τοῦ νοῦ στὴν καρδιά;

Ἀπάντηση: Ὁ ἀσφαλέστερος τρόπος, ὅπως ἄρχισα νὰ λέγω, εἶναι ἡ τήρηση τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ. Μὲ τὴν τήρηση τῶν ἐντολῶν δεχόμαστε τὴ Χάρη τοῦ Θεοῦ. Χωρὶς τὴ Χάρη τοῦ Θεοῦ δὲν μποροῦμε νὰ κάνουμε τίποτε πού νὰ εὐαρεστεῖ τὸν Θεό. Διότι, τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς σὰρξ ἐστὶ, καὶ ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν. Πρέπει ν' ἀναγεννηθοῦμε, γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ εἰσελθοῦμε στὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Καὶ αὐτὸ γίνεται μὲ τὴν τήρηση τῶν ἐντολῶν. Μ' αὐτὴν μᾶς μεταδίδεται ἡ ἐνέργεια τοῦ ἴδιου τοῦ Θεοῦ. Ἐτοί γινόμαστε κατοικητήριο τῆς θεότητος Του.

Τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ στὴν ἀρχὴ τῆς Δημιουργίας ἐπιφερόταν ἐπάνω στὰ ὕδατα καὶ φωτόκρησε ὅλην τὴν κτίση. Δηλαδὴ, ἔφερε στοῦ εἶναι τὴν ποικιλόμορφη δημιουργία πού βλέπουμε. Μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, ὅταν ὁ νοῦς σταθεῖ στὴν εἰσοδὸ τῆς καρδιάς καὶ περιφέρει τὸ Ὄνομα τοῦ Χριστοῦ πάνω ἀπὸ τὴν καρδιά, ὅταν δηλαδὴ ἐπωασθεῖ ἡ καρδιά ἀπὸ τὸ Ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ἐκκολάπτεται νέα ζωὴ. Ἐρχεται ἡ στιγμή τῆς εὐδοκίας τοῦ Θεοῦ, πού φτάνει τὸ πλήρωμα ἀπὸ τὴν ἐνέργεια τῆς εὐχῆς καὶ γίνεται τὸ ἄνοιγμα τῆς καρδιάς. Ἐκεῖ εἰσέρχεται καὶ κατοικεῖ ὁ Θεός. Δηλαδὴ γίνεται ἡ ἀληθινὴ ἀνακρίση τοῦ ἀνθρώπου στοῦ ὄντολογικὸ ἐπίπεδο τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Ἀπόστολος λέει ὅτι πρέπει νὰ ἀπεκδυθοῦμε τὸν παλαιὸ ἄνθρωπον μὲ τίς συνήθειες καὶ τίς ἐπιθυμίες του, καὶ νὰ ἐνδυθοῦμε τὸ νέο ἄνθρωπον, τὸν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Αὐτὸ δὲν μπορεί νὰ γίνεῖ μὲ τεχνητοὺς τρόπους. Γίνεται μόνο μὲ τὴν μετάνοια. Μὲ τὴν ζέση τῆς μετάνοιας ὁ ἄνθρωπος γνωρίζει τὸν φωτισμό· δηλαδὴ ἡ ζέση τῆς μετάνοιας τὸν ἀποσυνδέει ἀπὸ καθετὶ παρερχόμενο καὶ παροδικό, καὶ τὸν συνάπτει μὲ τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ, μὲ τὸν Ἰδιο τὸν Θεό. Ἡ ἀπέκδυση εἶναι τὸ πρῶτον ἥμισυ, καὶ ἐνεργεῖται ἀποτελεσματικὰ μόνο μὲ τὴν μετάνοια. Διότι ἡ μετάνοια ἔχει τὴ Χάρη. Ἡ μετάνοια εἶναι ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τῆς ἐν τῷ Θεῷ ζωῆς μας. Πάνω στὴν ζέση τῆς μετάνοιας βρίσκεται ὁ ἄνθρωπος μίαν ἄλλη ζωὴν, πού εἶναι ὑπὲρ πάντα νοῦν καὶ διάνοιαν. Καὶ γίνεται αὐτὸ μὲ τρόπο φυσικό. Ἀφοῦ ἐνθρονίστηκε στὴν καρδιά του αὐτός πού εἶναι μείζων τῆς καρδιάς καὶ τῶν πάντων, εἶναι φυσικό νὰ ἀποσυνδεθεῖ ἀπὸ καθετὶ ἄλλο προσωρινό καὶ παρερχόμενο. Τότε βρίσκεται ὁ ἄνθρωπος ὄχι ἀπλῶς κάποια ἡρεμία, ὅπως σὲ ἄλλες ἀσκητικὲς παραδόσεις, ἀλλὰ τὴν εἰρήνην πού εἶναι καρπὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Βρίσκει τὴν εἰρήνην τὴν πάντα νοῦν υπερέχουσαν. Στὶς ἄλλες ἀσκητικὲς παραδόσεις, ἂν βρεῖ κανεὶς κάποια ἡρεμία, αὕτη εἶναι ἐγωιστικὴ καὶ δὲν μεταδίδεται. Ἐνῶ αὕτη, ἡ ὑπὲρ πάντα νοῦν καὶ διάνοιαν εἰρήνην τοῦ Χριστοῦ, μεταδίδεται. Θεραπεύει τὸν ἴδιο τὸν ἄνθρωπον, καὶ ὕστερα γίνεται

χάρισμα πού μεταδίδεται στους ίδιους τούς αδελφούς. Συγγνώμη πού αντιπαραθέτω τά δύο αυτά, αλλά στίς μέρες μας χρειάζεται, γιά νά προφυλάσσονται οί άνθρωποι από τά φάσματα τής αλήθειας. Οί άλλοι εμπνέουν ἕνα ξένο πνεῦμα. Ἀγωνίζεται ὁ ἄνθρωπος νά ἀποδείξει ὅτι εἶναι κι αὐτός κάτι. Ἐφόσον τοῦ λένε ὅτι εἶναι τής ἴδιας οὐσίας καί τοῦ αὐτοῦ γένους μέ τόν Θεό, προσπαθεῖ νά τό ἀποδείξει καί μόνος του. Ἐνῶ σέ μᾶς αὐτῇ ἡ τελειότης καί ἡ μετοχή στό Ἀπόλυτο καί προσωπικό Εἶναι μεταδίδεται ὡς χάρισμα.

Θυμᾶστε τόν πύργο τής Βαβέλ; Ἐκεῖ οἱ ἄνθρωποι ἤθελαν νά κτίσουν μόνονι τους τήν κλίμακα πού θά ἀνέβαζε στόν Θεό. Ἔτσι καί στίς διάφορες τεχνικές ὑπάρχει ἡ ἀνάλογη ἐγωιστική κλίμαξα, τήν ὁποία προκαθορίζει ὁ ἄνθρωπος, τήν ἀκολουθεῖ, καί ὁποσοδήποτε τόν φέρνει σέ ἀνάλογο τέλος σάν τούς κατασκευαστάς τοῦ πύργου τής Βαβέλ. Ἐνῶ ἐμᾶς ὁ Θεός μᾶς καλεῖ σέ συνεργία. Τό μεγάλο ἔργο τό κάνει ὁ Ἰδιος· ἀλλά κι ἐμεῖς πρέπει νά προσφέρουμε τό μικρό μέρος. Ὄταν τά δύο ταυτιστοῦν, δηλαδή ὅταν τό δικό μας θέλημα ταυτισθεῖ ἐλεύθερα καί ἀπόλυτα μέ τό μεγάλο Θέλημα τοῦ Θεοῦ, τότε εἶναι καιρός τοῦ ποιῆσαι τῷ Κυρίῳ. Τότε ὁ Κύριος ἐνεργεῖ στήν ζωή μας τόν ἀληθινό πλατυσμό τής Χάριτός Του.

Ἡ ἐνοίκησις τοῦ Θεοῦ μέσα μας γίνεται μέ πολλούς τρόπους.

α) Μέ τήν ἄξια μετοχή μας στά Μυστήρια τής Ἐκκλησίας. Ὄταν μετέχουμε στό Σῶμα καί τό Αἷμα τοῦ Κυρίου, πού εἶναι γεμάτα ἀπό τή θεϊκή Του ἐνέργεια. Αὐτό εἶναι τό μεγαλύτερο.

β) Μέ τήν ἐπίκληση τοῦ Ὀνόματος τοῦ Κυρίου στήν εἴσοδο τής καρδιάς ὥς ὅτου τήν ἀνοίξει καί εἰσέλθει ἐκεῖ ὁ Κύριος τῶν κυριευόντων καί γίνῃ ἡ καρδιά ὑποπόδιον τῶν ποδῶν τοῦ Μεγάλου Βασιλέως.

γ) Μέ τό λόγο τοῦ Θεοῦ. Ὄταν ἀναγινώσκουμε τόν λόγο τοῦ Θεοῦ καί τόν φέρνουμε στήν καρδιά μας, αὐτός εἶναι ἐνεργός, ὅπως λέει ὁ Ἀπόστολος. Ὁ λόγος αὐτός μᾶς μεταφέρει τήν ἐνέργεια τοῦ Λαλήσαντος σέ μᾶς αὐτόν τόν λόγον. Κι αὐτός πάλι μᾶς κάνει κατοικητήριο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ὑπάρχουν καί πολλοί ἄλλοι τρόποι, ἀλλά αὐτοί εἶναι οἱ πρῶτοι ἀποτελεσματικοί.

Ἑρώτηση: Ποιά εἶναι ἡ κορύφωση τής νοεῆς ἡσυχίας;

Ἀπάντηση: Σύμφωνα μέ τήν παράδοση τῶν Ἁγίων Πατέρων μας, ἡ κορύφωση τής ἡσυχαστικῆς παραδόσεως εἶναι ἡ ὄραση τοῦ Ἀκτίστου Φωτός. Τήν κορύφωση αὕτη ἔχει ἐκφράσει μέ πολύ ὁμορφο τρόπο ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμάς.

Ἀλλά πρὶν φτάσει κάποιος στή θεωρία τοῦ Ἀκτίστου Φωτός, αὐτοῦ τοῦ Φωτός πού ἀπεκάλυψε ὁ Κύριος πάνω στό Θαβώρ στους Ἀποστόλους, καί πού πρόκειται νά ἀποκαλύψει τήν ἡμέρα τής Δευτέρας Παρουσίας Του στους Ἁγίους, πρὶν ἔρθῃ λοιπόν αὕτη ἡ ὄραση, ὁ ἄνθρωπος φτάνει σέ κάποια ἄλλη ὄραση. Ὄταν ἀποκτήσῃ μία μερικὴ καθάρτητα τής καρδιάς, βλέπει ἀπό τή μία τό Φῶς τοῦ Θεοῦ πού εἶναι ἄσπιλο καί ἄμωμο, καί στό ὁποῖο δέν ὑπάρχει κανένα ἴχνος κηλίδος, καμιά σκοτία, καί ἀπό τήν ἄλλη, τόν ἑαυτό του πού δέν εἶναι πλήρως διαφανής· σ' αὐτό τό Φῶς. Τότε ἐνεργεῖται ἡ μετάνοια, ὅπως λένε οἱ Πατέρες μας, στό ὄντολογικό ἐπίπεδο. Ἡ μετάνοια ἡ ἀληθινή, ἀπό τό βάθος τής καρδιάς, ἡ ὁποία πάνω στή γῆ δέν ἔχει τέλος. Ἀλλά ὅταν ἡ μετάνοια αὕτη αὐξηθεῖ μέ αὐτήν τή διπλή ὄραση τής πνευματικῆς μας φτώχειας καί τής ἀγιότητος τοῦ Θεοῦ, σιγά-σιγά πληθύνεται αὐτό τό ὑπέροχο θέαμα.

Βέβαια εἶναι ἀδύνατον νά φτάσει κάποιος σ' αὐτήν τήν

κατάσταση, εἶναι ἀδύνατον νά τήν ἐπιτύχει χωρίς τήν πίστη στή Θεότητα τοῦ Χριστοῦ. Γι' αὐτό καί οἱ Ἀπόστολοι εἶδαν τό Φῶς αὐτό στό Θαβώρ, ἀφοῦ πρῶτα διὰ τοῦ στόματος τοῦ Πέτρου ὁμολόγησαν ὅτι Αὐτός εἶναι ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ.

Ἄν κάποιος φτάσει σ' αὐτήν τήν κατάσταση, ὁποσοδήποτε θά ὀδηγηθεῖ στόν Χριστό, ὅπως ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. Βέβαια σ' αὐτόν ἐμφανίστηκε πρὶν γνωρίσει τόν Χριστό. Ἀλλά ὡς ἀποτέλεσμα ἔχει νά τόν ἐνώσει μέ τούς ἄλλους Ἀποστόλους. Αὐτό τό Φῶς προϋποθέτει τήν πίστη, ἀλλά καί ὀδηγεῖ στόν Χριστό.

Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἔχει τήν ἐμπειρία τοῦ Φωτός αὐτοῦ – ὁ Θεός νά μέ συγχωρεῖ πού μιλάμε γι' αὐτά τά μεγάλα πράγματα, ἀλλά εἶναι μέσα στήν παράδοση καί τήν διδασκαλία τής ἐκκλησίας μας –, τότε ὁ ἄνθρωπος ἔχει μιὰ πολύ ζωντανή καί διαυγή σχέση, πρόσωπο μέ πρόσωπο μέ τόν Θεό. Τότε, ὅπως λένε οἱ Πατέρες, βλέπει τά μυστήρια τής Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ἀλλά κι ἐδῶ ἀκόμη δέν εἶναι τό τέλος. Ἀκόμη καί σ' αὐτή τήν κατάσταση ὁ ἄνθρωπος γίνεταί φορέας συμπαντικῶς πληρώματος. Ἀναφέρει πρὸς τόν Θεό τή σύμπασα κτίση. Στέκει μεταξύ Θεοῦ καί ἀνθρώπων καί κατατευγχάνει ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ ὅλης τής κτίσεως, προσάγοντας στόν Θεό κάθε κτίσμα. Δηλαδή ὁ ἄνθρωπος τότε πραγματοποιεῖται ὡς ὑπόσταση, ὡς πρόσωπο. Τό τέλος αὐτῆς τής ἡσυχαστικῆς παραδόσεως εἶναι ἡ πραγμάτωση τής ὑποστατικῆς ἀρχῆς στόν ἄνθρωπο, πού τόν κάνει μεσίτη μεταξύ Θεοῦ καί ἀνθρώπων.

Αὕτη εἶναι ἡ ἀποστολή κάθε ἀνθρώπου πού κτίσθηκε κατ' εἰκόνα καί καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ. Αὕτη εἶναι ἡ πραγμάτωση τοῦ καθ' ὁμοίωσιν· νά γίνῃ ὁ ἄνθρωπος μεσίτης μεταξύ Θεοῦ καί δημιουργίας. Νά προσφέρει ὅλη τή δημιουργία στόν Θεόν. Γίνεται, ὅπως γράφει τό βιβλίο τοῦ Ἰώβ, κατεντευκτής Θεοῦ. Λέει ὁ Ἰώβ: "τί ἐστὶν ἄνθρωπος ὅτι ἐμεγάλυνας αὐτόν"; Τί εἶναι ὁ ἄνθρωπος πού τόν ἔντυσες μέ τέτοιο μεγαλεῖο, ὥστε ἀπὸ τό πρῶι ὡς τό θράδυ νά ἔχεις τήν ἐπισκοπὴ Σου σ' αὐτόν καί νά ἀσχολεῖσαι μαζί Του; Ὁ ἄνθρωπος μεγαλύνεται ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὅταν κατεντευγχάνει, γίνεται κατεντευκτής Θεοῦ καί προσεύχεται καί μεσιτεύει γιὰ ὅλο τό γένος τῶν ἀνθρώπων, ἢ καί φτάνει ἀκόμη νά ἐρίξει μέ τόν Θεό γιὰ τή σωτηρία τοῦ κόσμου ἢ ὅπως ἔκαναν οἱ Ἅγιοι ὡς φίλοι Θεοῦ καί ὄχι ὡς φίλαυτοι· ὅπως π.χ. ὁ Μωϋσῆς, ἢ ὁ Ἰώβ πού ἔφτασε νά ἐρίξει μέ τόν Θεό γιὰ τήν κατανόηση τῶν μεγάλων κριμάτων Του· ὄχι μόνο γιὰ νά αὐξήσει τίς δικές του γνώσεις, ὅπως ἔκανε ὁ πρῶτος Ἀδάμ δοκιμάζοντας τό δένδρο τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καί τοῦ κακοῦ, ἀλλά γιὰ νά κατανοήσει τά βαθιά κρίματα τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ καί συνεπῶς γιὰ νά Τόν ἀγαπήσῃ ἀκόμη περισσότερο· νά φτάσει σέ μεγαλύτερο πλήρωμα ἀγάπης Θεοῦ.

Μόνο οἱ κεκαθαρμένοι μποροῦν νά τό κάνουν αὐτό· οἱ φίλοι τοῦ Θεοῦ, ὅπως εἶπαμε. Ὅλα αὐτά τά ἐξεπλήρωσε γιὰ λογαριασμό μας ὁ Χριστός, πού ἡ σάρκα Του ἔγινε τό κατοικητήριο ὅλης τῆς Θεότητος. Στό πρόσωπό Του κατοικεῖ πᾶν τό πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς, ὅπως λέει ὁ Ἀπόστολος. Κι ἐμεῖς, μετέχοντας στά μυστήρια, γινόμαστε σύσσωμοι μέ Αὐτόν καί μέτοχοι τῆς αὐτῆς καταστάσεως. Εἶναι κατάσταση πού μεταδίδεται δωρεάν. Κατά τήν δωρεάν τοῦ Χριστοῦ, ὅπως λέμε στήν Προηγιασμένη Θεία Λειτουργία.

Αὐτό νομίζω εἶναι τό πλήρωμα τῆς ἡσυχαστικῆς παραδόσεως, πού τήν κάνει μοναδική στόν κόσμο. Δίνει στόν ἄνθρωπο τήν δυνατότητα νά πραγματοποιηθεῖ ὡς ἀληθινὸ πρόσωπο καί ὑπόσταση.

ΑΠΟΔΗΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

ΔΥΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΟΛΛΕΓΙΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

του Μακαρίου Τηλλυρίδη, Μητροπολίτη Ζιμπάμπουε και Νοτιωτέρας 'Αφρικής

Τά τελευταία τριάντα χρόνια περίπου ασχοληθήκαμε με τούς Έλληνες της 'Αγγλίας¹ και δημοσιεύσαμε ανέκδοτο υλικό για την δράση τους, τις πρώτες εκκλησίες τους, τα εκπαιδευτικά τους ιδρύματα. Για πολλούς από αυτούς που ήταν περαστικοί και σπούδασαν στο 'Αγγλικό περίφημο Πανεπιστήμιο της 'Οξφόρδης² γράψαμε για τις σχέσεις τους με την 'Αγγλικανική 'Εκκλησία και τους εκάστοτε Βασιλείς της 'Αγγλίας. 'Ακόμη δημοσιεύσαμε για τις σχέσεις των διαφόρων 'Ορθοδόξων της 'Ανατολής Πατριαρχών με τις πολιτικές και εκκλησιαστικές αρχές της 'Αγγλίας³. Στη διάρκεια των έρευνών μας στά διάφορα αρχεία της 'Αγγλίας είχαμε την χαρά να συγκεντρώσουμε πολύτιμο υλικό που αναφερόταν στις επισκέψεις 'Ορθοδόξων 'Ιεραρχών⁴ και άλλων στην 'Αγγλία όπου καλλιέργηθηκε ένα πολύ φιλικό κλίμα και για τούς δύο λαούς. 'Άλλος τομέας ήταν οι εκκλησιαστικοί άνδρες στους οποίους απενεμήθηκε τιμητική αναγνώριση ανάμεσα στους δύο λαούς⁵. Δέν παραλείψαμε ακόμα να σκιαγραφήσουμε την σχέση του Μεγάλου ~ Αγγλου Φιλέλληνα πολιτικού Γουλιέλμου Γλάδστονα⁶ με τούς εκκλησιαστικούς ηγέτες τόσο εντός όσο και εκτός της 'Αγγλίας που προέρχονταν από τόν 'Ορθόδοξο κόσμο. Σημαντική ήταν επίσης η έρευνά μας για τις σχέσεις τις επίσημες και μη με την 'Αγγλικανική 'Εκκλησία⁷ όπου δημοσιεύτηκε αρκετό ανέκδοτο υλικό. 'Ιδιαίτερη προσοχή δώσαμε επίσης στην ίδρυση 'Ελληνικών Κολλεγίων στην 'Αγγλία⁸ που κατ' αρχήν προορίζονταν για τούς 'Ορθοδόξους της δεινοπαθούς 'Ανατολής και ύστερα γι' αυτούς που έμεναν μόνιμα στην 'Αγγλία. 'Ορθόδοξοι 'Ιεράρχες κατά καιρούς καλλιέργησαν καλές και φιλικές σχέσεις που βοήθησαν στην πραγματοποίηση τέτοιων προσπαθειών αλλά και γενικότερα αναπτύχθηκαν επαφές ειλικρινούς συνεργασίας. Δώσαμε επίσης πολλή προσοχή στην ίδρυση της 'Ιεράς 'Αρχιεπισκοπής 'Θυατείρων⁹ και μελετήσαμε ιδιαίτερα την ζωή, τό έργο και την δράση του πρώτου Μητροπολίτη¹⁰ όπως και των διαδόχων του¹¹. Δέν παραλείψαμε επίσης να γράψουμε για τούς διαφόρους οργανισμούς και να τονίσουμε την σπουδαιότητά τους στον χώρο της 'Αγγλίας¹². 'Η έρευνά μας επεκτάθηκε όχι μόνο στις εκκλησιαστικές και πολιτιστικές σχέσεις¹³ αλλά και στις σύγχρονες πολιτικές που όπωσδήποτε επηρέασαν την ζωή των 'Ελλήνων που παροικούσαν στην 'Αγγλία¹⁴. 'Όλα αυτά και πολλά άλλα στο τέλος απέτέλεσαν ένα πλούσιο υλικό για την συγγραφή της ιστορίας του 'Ελληνισμού στην Μεγάλη Βρετανία. Λόγοι διάφοροι δέν μās επέτρεψαν ακόμα να προχωρήσουμε στην πραγματοποίηση του ως άνω σκοπού. 'Η έρευνα όμως συνεχίζεται και είναι πολύ φυσικό να υπάρχει νέο ανέκδοτο και σημαντικό υλικό που σχετίζεται

άμεσα με την ελληνική παρουσία στην 'Αγγλία.

'Ήταν πολύ φυσικό στην διάρκεια των έρευνών μας αυτών να μίν μπορούμε να έχουμε όλα τά στοιχεία που ήσαν απαραίτητα για μία πλήρη βιβλιογραφική ενημέρωση. 'Όλα αυτά τά χρόνια έρευνώντας ανακαλύψαμε τό πολύτιμο υλικό που αναφερθήκαμε προηγουμένως. Πρόσφατα όμως είχαμε την μεγάλη ικανοποίηση να βρούμε όλως τυχαία στην Βιβλιοθήκη του Πατριαρχείου 'Αλεξανδρείας δύο ακόμα σημαντικά κείμενα. Καί για τις δύο περιπτώσεις είχαμε ασχοληθεί παλαιότερα. Τό ένα κείμενο αφορά τό 'Ελληνικό Κολλέγιο του Λονδίνου που ιδρύθηκε τόν περασμένο αιώνα. Τούς κανονισμούς του Κολλεγίου δημοσιεύσαμε ήδη στην 'Αγγλική γλώσσα¹⁵. 'Αγνοούσαμε όμως την ύπαρξη των κανονισμών αυτών και στην 'Ελληνική. 'Έτσι και σήμερα θρισκόμαστε στην ευχάριστη θέση να δημοσιεύσουμε τούς Κανονισμούς και στην 'Ελληνική γλώσσα. Τό δεύτερο κείμενο σχετίζεται με τόν περίλαμπρο Ναό της 'Αγίας Σοφίας στο Λονδίνο¹⁶. Καί γι' αυτή την περίπτωση αγνοούσαμε την ύπαρξη έσωτερικού κανονισμού του Ναού. 'Έτσι και για τόν Ναό της 'Αγίας Σοφίας δίνουμε στη δημοσιότητα τούς κανονισμούς. Με τόν τρόπο αυτό συμπληρώνεται πιστεύουμε ένα κενό τό οποίο πραγματικά μās απασχολούσε για πολλά χρόνια. 'Ο μέλλον ιστορικός μπορεί τώρα να έχει τό υλικό αυτό μαζί με τό υπάρχον για την συγγραφή μίας ολοκληρωμένης μελέτης και για τις δύο περιπτώσεις.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

ΤΗΣ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΙΜΩΜΕΝΗΣ ΕΠ' ΟΝΟΜΑΤΙ ΤΗΣ
ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ

ΠΕΡΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ.

ΑΡΘΡΟΝ 1ον: 'Η 'Εκκλησία των εν Λονδίνο ορθοδόξων 'Ελλήνων κειμένη κατά την οδόν Moscow Road, Bayswater, (ίδε Παρ. 1^{ον}) τιμάται επ' ονόματι "της 'Αγίας Σοφίας."

ΑΡΘΡΟΝ 2ον: 'Ιδρυθείσα δαπάνη των εν Λονδίνο παροικούντων 'Ορθοδόξων 'Ελλήνων (ίδε Παρ. 2ον) ή 'Εκκλησία αποτελεί κτήμα απόλυτον της εν Λονδίνο 'Ορθοδόξου 'Ελληνικής 'Αδελφότητος αφιερωμένον εις την λατρείαν του Θεού κατά τά εν τῷ 11ῳ ἄρθρῳ ὀριζόμενα· ή ιδιοκτησία αυτής· έγγραφείσα προσωρινῶς, κατά τάς εν 'Αγγλία απαιτούμενας διατυπώσεις, εις ὄνομα τριῶν Κηδεμόνων (Trustees), τῶν Κυρίων 'Εμμανουήλ 'Αντωνίου Μαυρογορδάτου, Κωνσταντίνου 'Αλεξάνδρου 'Ιωνίδου, και Δημητρίου Στεφάνοβικ Σκυλίτζη (ίδε Παρ. 3ον), θέλει έγγραφῇ διαρκῶς εις ὄνομα ἐπτά Κηδεμόνων, προστιθεμένων εις τοὺς ῥηθέντας τρεῖς τῶν Κυρίων Πέτρου Π. 'Ροδοκανάκη, Σοφοκλέους Κωνσταντινίδη, 'Οκταβίου Βαλιέρη, και 'Αλεξάνδρου Βλαστοῦ, οἵτινες θέλουσιν

ἀντιπροσωπεύει τὴν Ἀδελφότητα εἰς τε τὴν ἐξάσκησιν ἐν ὀνόματι αὐτῆς τῶν δικαιωμάτων, καὶ εἰς τὴν διὰ λογαριασμόν αὐτῆς ἐκπλήρωσιν τῶν χρεῶν τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ Ναοῦ καὶ τῆς γῆς, ἐφ' ἧς οὗτος μετὰ τοῦ περιθόλου ἱδρύται, συνεννοούμενοι ὡς πρὸς τὸ χρηματικὸν μετὰ τῶν Ἐπιτρόπων τῆς Ἐκκλησίας. Ὅσakis δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶν Κηδεμόνων, εἴτε ἐκ θανάτου, εἴτε ἐξ ἄλλης αἰτίας, ἐλαττοῦται εἰς τρεῖς, συνερχόμενοι οὗτοι ἐντός ἐνός μηνὸς θέλουσιν ἐκλέγειν ἐπὶ παρουσία τοῦ τότε δικηγόρου τῆς Ἀδελφότητος ἕτερα μέλη ἐκ τῶν Ἀδελφῶν πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἀρχικοῦ ἀριθμοῦ, Ἐπτά, ἢ ἂν ἐγκρίνωσιν, ὀλιγώτερα, καὶ ὁ δικηγόρος τῆς Ἀδελφότητος θέλει κοινοποιεῖ πρὸς τοὺς Ἐπιτροπὺς τῆς Ἐκκλησίας τὰ ὀνόματα τῶν νέων ἐκλεχθέντων Κηδεμόνων ἐκτελῶν ἐνταυτῷ πᾶσαν ἀπαιτουμένην διατύπωσιν. Ἐάν δὲ οἱ ἀπολειπόμενοι Κηδεμόνες διαφωνοῦσιν εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν νέων, ἢ ἐκλείψωσι πάντες πρὸ τῆς ἐκλογῆς νέων, ἢ Ἀδελφότης ἐν τῇ ἐτησίᾳ Συνελεύσει, ἢ ἐν Συνελεύσει ἐκτάκτως συγκαλουμένη ὑπὸ τῶν Ἐπιτρόπων τῆς Ἐκκλησίας, θέλει ἐκλέγει νέους Κηδεμόνας ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς ἐπιφορτίζουσα τὸν δικηγόρον νὰ ἐκτελῇ τὰς ἀπαιτουμένας διατυπώσεις.

ΑΡΘΡΟΝ 3ον. Ἡ ἐτήσιος τακτικὴ δαπάνη πρὸς συντήρησιν τῆς Ἐκκλησίας ὀρίζεται μετ' αὐστηρᾶς οἰκονομίας παρὰ τῶν Ἀδελφῶν ἐν Συνελεύσει.

ΑΡΘΡΟΝ 4ον. Οἱ πρὸς συντήρησιν τῆς Ἐκκλησίας πόροι εἶναι αἱ πρὸς τοῦτο συνεισφοραὶ τῶν Ἀδελφῶν, καὶ ἄλλων εὐλαβῶν χριστιανῶν, καὶ ὅ,τι ἄλλο εἰσόδημα ἤθελεν ἐξεύρει ἡ Συνέλευσις τῶν Ἀδελφῶν. Αἱ συνεισφοραὶ γίνονται ἐγγράφως κατ' ἔτος εἰς τοὺς Ἐπιτροπὺς τῆς Ἐκκλησίας, δέχεται δὲ αὕτη καὶ δῶρα, ἀφιερῶματα, καὶ προικοδοτήσεις παρὰ παντός εὐλαβοῦς χριστιανοῦ.

ΑΡΘΡΟΝ 5ον. Περί τῆς χρήσεως παντός μετὰ τὰ ἐξοδα τῆς Ἐκκλησίας ἐτησίου περισσεύματος ἐκ τῶν συνεισφορῶν τῶν Ἀδελφῶν θέλει ἀποφασίζει ἡ ἐτήσιος Συνέλευσις, τὰς δὲ δωρεάς, ἀφιερῶματα, ἢ προικοδοτήσεις, καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν εἰσοδήματα ἢ τόκους, ἐάν δέν ὤρισαν περὶ τῆς χρήσεως αὐτῶν ἄλλως οἱ δωρήσαντες, θέλουσιν ἀποταμιεύει οἱ κατὰ καιρὸν Ἐπίτροποι τῆς Ἐκκλησίας συμφώνως τῇ περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἀποταμιεύσεως ἀποφάσει τῆς Συνελεύσεως τῶν Ἀδελφῶν, ἵνα σχηματισθῇ οὕτω μόνιμός τις περιουσία τῆς Ἐκκλησίας.

ΠΕΡΙ ΑΔΕΛΦΩΝ.

ΑΡΘΡΟΝ 6ον. Ἀδελφοὶ λογίζονται, ὅσοι ὀρθόδοξοι ὁμογενεῖς συνεισφέρον πρὸς τὴν Ἱδρυσιν τῆς Ἐκκλησίας, οἱ ποιοῦντες, τουλάχιστον ἅπαξ, συνεισφοράς, δῶρα, ἀφιερῶματα, ἢ προικοδοτήσεις, πρὸς συντήρησιν ἢ καλλωπισμὸν αὐτῆς ἀξίας Λιρῶν τουλάχιστον ἑκατόν, καὶ οἱ συνεισφέροντες ἐτησίως πρὸς τὴν συντήρησιν τῆς Ἐκκλησίας.

ΑΡΘΡΟΝ 7ον. Ἐκ τῶν Ἀδελφῶν ἔχουσι τὸ δικαίωμα τοῦ συνέρχεσθαι καὶ συζητεῖν κατὰ τὰς ὑπὸ τῶν Ἐπιτρόπων συγκαλουμένης Συνελεύσεις, τοῦ ψηφοφορεῖν, ἢ ἐκλέγειν Ἐπιτροπὺς, Ἐλεγκτάς ἢ Ἐπελεγκτάς, οἱ συνεισφέροντες

ἐτησίως τουλάχιστον Λίρας 5 ἀτομικῶς ἐπὶ δέ Καταστημάτων, τὰ συνεισφέροντα ἐτησίως Λίρας 5 τουλάχιστον δι' ἕκαστον Συνεταῖρον ἢ ἔχοντα τὴν Ἑταιρικὴν τοῦ Καταστήματος ὑπογραφήν. Στεροῦνται τῶν ἄνω δικαιωμάτων οἱ μὴ ὑπογράψαντες τὸν παρόντα Κανονισμόν, οἱ μὴ συμπληρώσαντες τὸ 21ον ἔτος τῆς ἡλικίας τῶν καὶ οἱ ἀπόντες κατὰ τὴν Συνέλευσιν, ἐκ δὲ τῶν παρευρισκομένων διαθέτει ἕκαστος μόνην τὴν ἑαυτοῦ ψήφον.

ΑΡΘΡΟΝ 8ον. Οἱ Ἀδελφοὶ ὀφείλουσι νὰ συνεισφέρωσι πρὸς τὴν συντήρησιν τῆς Ἐκκλησίας συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 4ον καὶ 28ον τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, ὅσοι δὲ ἔχουσι δικαίωμα ψήφου νὰ παρευρίσκονται εἰς τὰς Συνελεύσεις καὶ νὰ ἐκπληρῶσιν ἀποφασίστως τὰ ἀφορῶντα τὴν Ἐκκλησίαν χρέη, τὰ ὅποια ἤθελεν ἀναθέσει εἰς αὐτοὺς ἡ Συνέλευσις, ἐκτός ἂν δώσωσι πρὸς ἀπαλλαγὴν τῶν λόγους ἰσχυροῦς, οὓς ἤθελεν αὕτη ἐγκρίνει.

ΠΕΡΙ ΙΕΡΕΩΣ.

ΑΡΘΡΟΝ 9ον. Ὁ Ἱερεὺς ἐκλέγεται ἢ ἀπολύεται μόνον δι' ἀποφάσεως τῶν Ἀδελφῶν ἐν Συνελεύσει, εἰς αὐτοὺς δὲ ὁμοίως ὀφείλουσιν οἱ Ἐπίτροποι νὰ ἀναφέρωνται, ὡς ἂν ἤθελε συμπέσει διαφωνία μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ Ἱερέως.

ΑΡΘΡΟΝ 10ον. Ὁ Ἱερεὺς γνωρίζει ὡς Ἀρχὴν τοὺς Ἐπιτροπὺς, καὶ εἰς πᾶσαν ὑπόθεσιν ἀφορῶσαν τὴν Ἀδελφότητα συνεννοεῖται μετ' αὐτῶν, καὶ ἀκολουθεῖ τὰς ὁδηγίας τῶν. Ἐκπληροῖ μετὰ προσοχῆς καὶ ἀκριβείας τὰ ἐκκλησιαστικά καθήκοντά του, ἐπιβλέπει εἰς τὴν καθαριότητα καὶ εὐπρέπειαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν διατήρησιν τῶν σκευῶν αὐτῆς, καὶ καταχωρίζει ἐν ἐπιτήδεσ θιβλίῳ τὰς γεννήσεις, βαπτίσεις, γάμους, καὶ θανάτους τῶν ἐν Λονδίῳ Ὀρθοδόξων Ὁμογενῶν.

ΑΡΘΡΟΝ 11ον. Ὁ Ἱερεὺς μνημονεύει ἐν ταῖς ἱεραῖς ἀκολουθίαις, τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῶν Βασιλέων τῆς Ἑλλάδος, τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας καὶ τοῦ Παλατίου, καθ' ὃν τρόπον μνημονεύονται ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Κράτει, καὶ τοῦ Βασιλεύοντος Προσώπου ἐν Ἀγγλίᾳ.

Τελεῖ τὴν θεῖαν Λειτουργίαν.

A. Κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν.

B. Κατὰ τὰς ἀκολουθούς Δεσποτικές καὶ Θεομητορικός ἑορτάς.

Τῆς Χριστοῦ γεννήσεως 25 Δεκεμβρίου.

Τῆς Περιτομῆς. 1ῃ Ἰαννουαρίου (sic).

Τῶν Θεοφανείων. 6 Ἰαννουαρίου (sic).

Τῆς Ὑπαπαντῆς. 2 Φεβρουαρίου.

Τοῦ Εὐαγγ.τῆς Θεοτόκου. 25 Μαρτίου.

Τῆς Ἀναλήψεως. Τὴν 40ὴν ἡμ. ἀπὸ τοῦ Πάσχα.

Τῆς Μεταμορφώσεως. 6 Αὐγούστου.

Τῆς Κοιμῆς. τῆς Θεοτόκου. 15 Αὐγούστου.

Τῶν Γενεθλ. τῆς Θεοτόκου. 8 Σεπτεμβρίου.

Τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμ. Σταυροῦ. 14 Σεπτεμβρίου.

Τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου. 21 Νοεμβρίου.

Γ. Κατά τήν ἐπέτειον ἑορτῆν τοῦ Βασιλεύοντος ἐν Ἑλλάδι.

Αἱ ἑορταί τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, καί τῆς ἐπετείου ἑορτῆς τοῦ Βασιλεύοντος ἐν Ἑλλάδι θεωροῦνται καί ὡς Ἐθνικαί ἑορταί.

Αἱ ἀκολουθίαι τῶν εἰρημένων Ἑορτῶν καί Κυριακῶν ἄρχονται τήν δεκάτην καί ἡμίσειαν ὥραν τῆς πρωῆας.

Δ. Τό τελευταῖον πρό τῆς Χριστοῦ γεννήσεως Σάββατον.

Τό Σάββατον τοῦ Λαζάρου.

Τήν Μεγάλην Πέμπτην.

Καί τό Μέγα Σάββατον.

Αἱ δέ ἀκολουθίαι αὐτῶν ἄρχονται τήν ἐννάτην(σις) ὥραν τῆς πρωῆας.

Ὅλαι αἱ ἄλλαι ἑορταί αἱ συμπίπτουσαι κατά τήν διάρκειαν τῆς ἐβδομάδος ἀναβάλλονται εἰς τήν προσεχῇ Κυριακῇ, καί τοῦτο ἀναγγέλλεται ὑπό τοῦ Ἱερέως τήν προηγουμένην Κυριακῇ.

Οἱ Ἑσπερινοί ὅλων τῶν ἑορτῶν καί Κυριακῶν, καθ' ἃς τελεῖται θεία λειτουργία, ὡς καί αἱ ἱεραὶ ἀκολουθίαι τῆς Μεγάλης τεσσαρακοστῆς, ἤτοι τῶν Ἀποδείπνων κατά τήν πρώτην ἐβδομάδα, τῶν Χαιρετισμῶν, τοῦ Μεγάλου κανόνος, τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου, τοῦ Νυμφίου, τοῦ Εὐχελαίου, τῶν Παθῶν, καί τοῦ Ἐπιταφίου, ἄρχονται τήν ἕκτην ὥραν μετὰ μεσημβρίας.

Ἀπασαί αἱ Ἱεροτελεστίαι τελοῦνται κατά τό δόγμα, τήν τάξιν, καί τό τυπικόν τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

ΑΡΘΡΟΝ 12ον. Ὁ Ἱερεὺς ἱεουργεῖ καί κατ' ἄλλας τοῦ ἔτους ἡμέρας, καί ὁσάκις ἤθελε προσκληθῇ ὑπό τῶν Ἐπιτρόπων. Ἐν περιπτώσει ὅμως γάμων τελεσθῆσομένων εἴτε ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, εἴτε ἐκτός αὐτῆς, ἢ πάσης ἄλλης Ἱεροτελεστίας ἀπαιτούσης τήν ὑπηρεσίαν Ἀναγνώστων καί Ψαλτῶν προειδοποιεῖ τοὺς Ἐπιτροποὺς καί περιμένει τήν ἀπάντησιν αὐτῶν. Κατ' οἶκον τοῦ Ἱερέως ζῇ ἀνεξάρτητος μετὰ τῆς προσηκούσης σεβασμιότητος καί ἐκκλησιαστικῆς πρὸς τήν ποιμαντορικὴν αὐτοῦ θέσιν ἀξιοπρεπείας. Οἱ ὑπῆρέται τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ ναῷ γνωρίζουσιν αὐτόν ὡς κύριόν των, ἐκτός δ' αὐτῶν καί ὅλοι οἱ λοιποὶ ὑπάλληλοι τῆς Ἐκκλησίας ἤτοι Διάκονοι, Ἀναγνώσται, Ψάλται, καί Νεοκόροι, ἐκτελοῦσιν ἐν καιρῷ τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν ἀκριβῶς τὰς ὁδηγίας τοῦ Ἱερέως.

ΠΕΡΙ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΝ.

ΑΡΘΡΟΝ 13ον. Περί τήν 15ην Δεκεμβρίου ε.ν. ἐκάστου ἔτους γίνεται ἡ τακτικὴ Συνέλευσις τῶν Ἀδελφῶν, κατά τήν ὁποίαν οἱ Ἐπίτροποι τῆς Ἐκκλησίας δίδουσι τόν ἀπολογισμόν τῶν ἐσόδων καί ἐξόδων τοῦ λήγοντος ἔτους, καί τόν προϋπολογισμόν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀποφαίνεται ἡ Συνέλευσις διὰ τήν δαπάνην τοῦ ἐπιόντος, γίνεται ἡ ἐκλογή τῶν νέων Ἐπιτρόπων, Ἐλεγκτῶν, καί Ἐπελεγκτῶν, καί συζητοῦνται τὰ προταθέντα ἢ προτεινόμενα ἀντικείμενα συμφώνως τοῖς ἄρθροις, 15ῳ, 16ῳ, 17ῳ, 18ῳ, 19ῳ, καί 20ῳ, τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

ΑΡΘΡΟΝ 14ον. Ἐκτακτος Συνέλευσις συγκαλεῖται,

ὁσάκις ἤθελον κρίνει τοῦτο ἀναγκαῖον οἱ Ἐπίτροποι, καί ὁσάκις δέκα τουλάχιστον τῶν ἐχόντων δικαίωμα ψήφου Ἀδελφῶν αἰτήσωσιν ἐγγράφως παρά τῶν Ἐπιτρόπων τήν συγκάλεισιν ἐκτάκτου Συνελεύσεως. ΑΡΘΡΟΝ 15ον. Πᾶσα πρότασις ἢ τροποποίησις εἰσαγομένη εἰς τήν Συνέλευσιν διὰ νά συζητηθῇ δέον νά ᾖται κατηρησιμένη ἐγγράφως παρά τοῦ προτεινόντος, καί νά ὑποστηρικθῇ καί παρά τινας ἄλλου ἐκ τῶν ἐχόντων δικαίωμα ψήφου παρόντων Ἀδελφῶν, ἄλλως ἀπορρίπτεται ἀφ' ἑαυτῆς. Ἡ ἐπὶ τῶν συζητούμενων ἀποφασίς τῆς Συνελεύσεως, καθ' ὅσον δέν ἀντιβαίνει εἰς τὰς ὑπὸ τῶν ἄρθρων 26ου καί 31ου προβλεπομένας περιπτώσεις, ὁρίζεται δι' ἀπολῶν πλειοψηφίας, ἥτοι μᾶς πλέον τοῦ ἡμίσεως τῶν θεβαιουμένων ψήφων τῶν παρόντων Ἀδελφῶν, καί ἔχει κύρος πλήρες καί ἄμεσον. Ἡ ψηφοφορία, ὁσάκις πρόκειται περὶ προσώπων, γίνεται μυστικῶς. ΑΡΘΡΟΝ 16ον. Εἰς τὰς συζητήσεις ἐν τῇ Συνελεύσει οὐδεὶς τῶν Ἀδελφῶν δύναται νά λάβῃ τὸν λόγον ἄνευ ἀδείας τοῦ Προεδρεύοντος, οὔτε νά ὁμιλήσῃ δις ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος. Μόνον ὁ προτείνων τὸ συζητούμενον, ἀφοῦ ὁ Προεδρεὺς ἀποφανθῇ, ὅτι ἐξηγητλήθη ἡ συζήτησις, ἔχει τὸ δικαίωμα νά ἀπαντήσῃ, μετὰ τὸ ὁποῖον περατοῦται ἡ συζήτησις, καί τίθεται παρά τοῦ Προεδρεύοντος, ἐν περιπτώσει διαφωνίας, τὸ συζητούμενον εἰς ψηφοφορίαν.

ΑΡΘΡΟΝ 17ον. Ἡ εἰς τὰς Συνελεύσεις πρόσκλησις γίνεται ὑπὸ τῶν Ἐπιτρόπων μίαν ἐβδομάδα τουλάχιστον πρό τῆς ὀριζομένης διὰ Συνέλευσιν ἡμέρας δι' ἐγγράφων προσκλητηρίων δηλοποιούντων τὸν σκοπὸν τῆς Συνελεύσεως, καί τὰ συζητηθησόμενα ἐν αὐτῇ, μόνον δέ εἰς κατεπείγουσας ἀνάγκας δύναται νά συγκαλεσθῇ Συνέλευσις διὰ συντομωτέρας προθεσμίας.

ΑΡΘΡΟΝ 18ον. Προεδρεύει τῆς Συνελεύσεως δικαιοματικῶς ὁ πρεσβύτερος τῶν παρευρισκομένων Ἐπιτρόπων, δέν δύναται δέ νά συζητηθῇ, ἢ αποφασισθῇ τι, ἂν δέν παρευρίσκονται δεκαεπτὰ τουλάχιστον τῶν ἐχόντων δικαίωμα ψήφου Ἀδελφῶν, συμπεριλαμβανομένου καί τοῦ Προεδρεύοντος, ὅτε ἡ Συνέλευσις θεωρεῖται πλήρης. Ἐάν δέν ὑπάρχῃ ἀπαρτία, ἡ Συνέλευσις ἀναβάλλεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου ἐπὶ ἐπτὰ τουλάχιστον ἡμέρας, συνερχομένων δέ τῶν Ἀδελφῶν μετὰ τήν ἀναβολὴν θεωρεῖται πλήρης, ὁσοσδήποτε καί ἂν εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν συνελθόντων. ΑΡΘΡΟΝ 19ον. Ἡ Συνέλευσις, καί πλήρης οὖσα, δέν δύναται νά ἐκφέρῃ ἀπόφασιν ἐπὶ ἀντικειμένων, τῶν ὁποίων ἡ συζήτησις δέν προεδηλώθη διὰ τῶν καλεσάντων αὐτὴν προσκλητηρίων.

ΑΡΘΡΟΝ 20ον. Ὁ Προεδρεὺς τῆς Συνελεύσεως δέν λαμβάνει μέρος εἰς τὰς συζητήσεις, ἐκτός ἂν ἐγκαταλείψῃ τήν ἔδραν ἐνόσω συζητεῖ, οὔτε ψηφοφορεῖ εἰμὴ μόνον ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας, ὅτε ἡ ψήφος τοῦ κατακυροῖ τήν ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ, ΕΛΕΓΚΤΩΝ, ΚΑΙ ΕΠΕΛΕΓΚΤΩΝ.

ΑΡΘΡΟΝ 21ον. Κατά τήν τακτικὴν Συνέλευσιν τῶν Ἀδελφῶν ἐκλέγονται διὰ τὸ πρῶτον ἔτος 3

Ἐπίτροποι, 3 Ἐλεγκταί, καί 3 Ἐπελεγκταί διά σχετικής πλειοψηφίας, καί συμφώνως τοῖς ἄρθροις 7^ο καί 22^ο τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ. Κατά τό δεύτερον ἔτος ἐγγράφονται τά ὀνόματα τῶν Ἐπιτρόπων, Ἐλεγκτῶν καί Ἐπελεγκτῶν εἰς λαχνοῦς, ἐξ ὧν σύρεται εἰς ἐξ ἐκάστης τῶν τριῶν ὁμάδων, ὁ ἐν αὐτῷ δέ ἐγγεγραμμένος Ἀδελφός μένει Ἐπίτροπος, Ἐλεγκτής, ἢ Ἐπελεγκτής καί διά τό δεύτερον ἔτος, καί ἐκλέγονται δύο ἔτεροι Ἀδελφοί, πρὸς συμπλήρωσιν τῶν τριῶν, δι' ἐκάστην ὁμάδα. Κατά δέ τό τρίτον καί τά ἐπὶ τὴν ἔτη ἀποσύρεται αὐτοδικαίως ὁ ἐπὶ δύο κατά συνέχειαν ἔτη διατελέσας Ἐπίτροπος, Ἐλεγκτής, ἢ Ἐπελεγκτής, καί σύρεται πάλιν διά λαχνοῦ ἐκ τῶν δύο ἄλλων Ἀδελφῶν ἐκάστης ὁμάδος τό ὄνομα ἐκείνου, ὅστις θέλει διαμεῖνει καί κατά τό ἐπὶ ἔτος, ἐκλεγομένων οὕτως ἐνιαυσίως δύο ἄλλων Ἀδελφῶν δι' ἐκάστην ὁμάδα πρὸς συμπλήρωσιν τῶν τριῶν αὐτῆς μελῶν. Ἐν περιπτώσει διαρκοῦς ἀπουσίας τινὸς τῶν Ἐπιτρόπων, Ἐλεγκτῶν, ἢ Ἐπελεγκτῶν ἀνατίθενται τά χρέη αὐτοῦ ὑπὸ τῶν μενόντων δύο μελῶν ἐκάστης ὁμάδος εἰς τὸν πρῶτον ἐπιλαχόντα κατά τὴν τακτικὴν Συνέλευσιν, καί ἐν ἑλλείψει αὐτοῦ, εἰς τὸν δεύτερον, ἢ, ἐν περιπτώσει ἰσοψήφων ἐπιλαχόντων, εἰς τὸν διὰ λαχνοῦ συρόμενον ἐξ αὐτῶν. Ἐν ἑλλείψει δ' ἐπιλαχόντων ἑκτακτοῦ Συνέλευσις συγκαλουμένη ὑπὸ τῶν Ἐπιτρόπων κατὰ τὰ ἄρθρα 14^{ον} καί 17^{ον} ἐκλέγει τοὺς ἀναπληρωτὰς τῶν ἀπόντων Ἐπιτρόπων, Ἐλεγκτῶν, ἢ Ἐπελεγκτῶν.

ΑΡΘΡΟΝ 22^{ον}: Διὰ νὰ ἐκλεχθῇ τις Ἐπίτροπος δέον, ἐκτὸς τῶν κατὰ τό ἄρθρον 7^{ον} προσόντων, νὰ ἔχη ἡλικίαν τουλάχιστον 25 ἐτῶν, καί νὰ διέμεινε τ' ὀλιγώτερον δύο ἔτη εἰς Λονδίνον. Διὰ νὰ ἐκλεχθῇ δέ Ἐλεγκτής ἢ Ἐπελεγκτής, ἐκτὸς τῶν εἰρημένων προσόντων, δέον νὰ ἦναι ἡλικίας 30 ἐτῶν, καί νὰ διέμεινε 5 τουλάχιστον ἔτη εἰς Λονδίνον.

ΑΡΘΡΟΝ 23^{ον}: Οἱ Ἐπίτροποι ἐκτὸς τῶν καθηκόντων, ἃ ἀνατίθενται εἰς αὐτοὺς διὰ τῶν ἄρθρων 2^{ου}, 5^{ου}, 9^{ου}, 10^{ου}, 12^{ου}, 13^{ου}, 14^{ου}, 17^{ου}, 24^{ου}, 25^{ου}, 26^{ου}, 27^{ου} καί 28^{ου}, τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, θέλουσι φροντίζει νὰ συνάζωσι κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔτους τὰς συνεισφορὰς τῶν Ἀδελφῶν, καί πληρώνωσιν ἐξ αὐτῶν τὰ ἀποφασισθέντα ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ἑξοδα τῆς Ἐκκλησίας. Θέλουσι δίδει τὸν κατάλογον τῶν συνεισφορῶν τῶν Ἀδελφῶν εἰς τοὺς Ἐλεγκτὰς πρὸς ἐπιθεώρησιν, θέλουσι κρατεῖ διὰ τοῦ Γραμματέως τῆς Ἐκκλησίας τό Βιβλίον τῶν πρακτικῶν τῶν Συνελεύσεων, θέλουσι φροντίζει περὶ τῶν βιβλίων καί ἐγγράφων τῆς Ἐκκλησίας, τῆς εὐπρεπείας τοῦ Ναοῦ, τοῦ Κοιμητηρίου τῆς Κοινότητος, καί τῆς καλῆς διατηρήσεως αὐτῶν. Θέλουσι κρατεῖ τακτικόν κατάλογον τῶν Ἱερῶν Ἀμφίων καί λοιπῶν τῆς Ἐκκλησίας σκευῶν καί ἐπιπλῶν, καί πάσης ἄλλης περιουσίας κινητῆς ἢ ἀκινήτου τῆς Ἐκκλησίας, καί ἐπ' αὐτοῦ τοῦ καταλόγου θέλουσι τὰ παραλαμβάνει παρά τοῦ Ἱερέως καί τῶν πρὶν Ἐπιτρόπων, καί τὰ παραδίδει πρὸς τοὺς διαδόχους τῶν.

ΑΡΘΡΟΝ 24^{ον}: Οἱ Ἐπίτροποι ὀφείλουσι νὰ ἀναγγέλλωσιν εἰς τὴν πρώτην Συνέλευσιν τῶν

Ἀδελφῶν τὰ γενόμενα δῶρα, ἀφιερῶματα καί προικοδοτήσεις παρά παντός εὐλαβοῦς χριστιανοῦ, αὕτη δέ θέλει ἀποφασίζει τὰ εἰκότα περὶ ἀπονομῆς εὐχαριστήσεων πρὸς τοὺς δωρητὰς καί μνημονεύσεως τῶν ὀνομάτων αὐτῶν παρά τῆς Ἐκκλησίας.

ΑΡΘΡΟΝ 25^{ον}: Οἱ Ἐπίτροποι ὀφείλουσι νὰ ἀπευθύνωνται δι' ἐγγράφην συνεισφορῶν πρὸς πάντας ἀνεξαιρέτως τοὺς ἐν Λονδίῳ ὀρθοδόξους ὁμογενεῖς, νὰ δίδωσιν εἰς ἕκαστον, ἅμα γνωσθῇ ἡ ἀποκατάστασις αὐτοῦ εἰς Λονδίνον, ἀντίτυπον τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, καί νὰ αἰτῶσι τὴν εἰς αὐτὸν προσυπογραφὴν παντός ὀρθοδόξου ὁμογενοῦς ἐπιθυμοῦντος νὰ ἀπολαμβάνῃ τῶν δικαιωμάτων Ἀδελφοῦ.

ΑΡΘΡΟΝ 26^{ον}: Οἱ Ἐπίτροποι δέν δύναται νὰ ὑπερβῶσι τὴν κατὰ τὸν προϋπολογισμόν ὑπὸ τῆς τακτικῆς Συνελεύσεως ὀριοθεῖσαν ἐτήσιον δαπάνην ἅν των Λιρῶν ἑκατόν, παρουσιαζομένης δέ ἀνάγκης προκαλοῦσης ὑπέρβασιν τοῦ ποσοῦ τούτου συγκαλοῦσιν ἑκτακτον Συνέλευσιν πρὸς ἐπιψήφωσιν τῆς προσθέτου δαπάνης, ἣτις διὰ νὰ ἔχη κύρος δέον, ἵνα ἡ ψηφίσασα αὐτὴν πλειοψηφία τῶν παρευρισκομένων ἀποτελεῖται ἐξ Ἀδελφῶν συνεισφερόντων ὁμοῦ τουλάχιστον τό ἥμισυ τῆς ἐτησίου τακτικῆς δαπάνης τῆς Ἐκκλησίας.

ΑΡΘΡΟΝ 27^{ον}: Οἱ Ἐπίτροποι, ὡς Ἀρχὴ τῆς Ἀδελφότητος ἐπὶ τῶν ἀφορώντων τὴν Ἐκκλησίαν, διορίζουσιν ἢ ἀπολύουσιν τὸν Γραμματέα, τοὺς Ἀναγνώστας, τοὺς Ψάλτας, καί τοὺς λοιποὺς ὑπαλλήλους ἢ ὑπνρέτας τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπὶ Ἱερέως ὅμως, ὁσάκις κατὰ τό 9^{ον} ἄρθρον ἀποφασίσωσιν οἱ Ἀδελφοί ἐν Συνελεύσει νὰ προσκαλέσωσιν ἄλλον, οἱ Ἐπίτροποι θέλουσιν ἐνεργεῖ τὰς ἀπαιτούμενας συμφωνίας μετὰ τοῦ νέου Ἱερέως ἀκολουθοῦντες τὰς ἐπὶ τούτου ὁδηγίας τῶν Ἀδελφῶν.

ΑΡΘΡΟΝ 28^{ον}: Οἱ Ἐλεγκταί, ἀφοῦ λάβωσι παρά τῶν Ἐπιτρόπων τὸν κατάλογον τῶν συνεισφορῶν τῶν Ἀδελφῶν, θέλουσιν ὀρίζει, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν παρά τῆς Συνελεύσεως ὀριοθεῖσαν ἐτήσιον δαπάνην, συνεισφορὰν πρόσθετον, ὁποῖαν ἤθελον ἐγκρίνει, ἐπιβλητέαν ἐπὶ τῶν Ἀδελφῶν, ὅσοι δέν συνεισέφερον ἀναλόγως τῆς θέσεώς των, ὁσάκις δέ τὰ συλλεχθέντα χρήματα δέν ἤθελον ἐπαρκέσει, συνεισφορὰν ἑκτακτον ἐφ' ὧν τῶν Ἀδελφῶν. Διὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς ἐπιβολῆς τῆς προσθέτου καθὼς καί τῆς ἐκτάκτου συνεισφορᾶς δύναται νὰ ληφθῇ παρά τῶν Ἐλεγκτῶν ὡς θάσις ἢ χρηματικὴ πρό πάντων καί κτηματικὴ περιουσία ἐκάστου Ἀδελφοῦ, καθὼς καί ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκκλησιαζομένων προσώπων ἐκάστης Οἰκογενείας ἢ Καταστήματος.

ΑΡΘΡΟΝ 29^{ον}: Οἱ Ἐπελεγκταί θέλουσιν ἐξελέγχει τὰς συνεισφορὰς τῶν Ἐλεγκτῶν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καί χρόνον, ὅπως οἱ Ἐλεγκταί τὰς τῶν ἄλλων Ἀδελφῶν.

ΑΡΘΡΟΝ 30^{ον}: Αἱ ἀποφάσεις τῶν Ἐπιτρόπων, Ἐλεγκτῶν, καί Ἐπελεγκτῶν ὀρίζονται διὰ πλειοψηφίας.

ΑΡΘΡΟΝ 31^{ον}: Ἡ ἀκριβὴς τήρησις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἀνατίθεται εἰς τὴν εὐθγκρισίαν καί τό φιλότιμον τῶν Ἀδελφῶν ἀναθεώρησις δέ αὐτοῦ

ἐπιτρέπεται, ὅταν τό τρίτον τουλάχιστον τῶν ἐκ τῶν ἐπιζώντων καί ὑπογραψάντων αὐτόν, τουλάχιστον πρό δύο ἐτῶν, καί ἔχόντων δικαίωμα ψήφου ᾿Αδελφῶν αἰτήσωσιν αὐτήν ἐγγράφως παρά τῶν Ἐπιτρόπων τῆς Ἐκκλησίας, οἵτινες συγκαλοῦσι τότε τοὺς ᾿Αδελφούς εἰς ἐπίτηδες Συνέλευσιν, ἥτις ἀποφασίζει περὶ τῆς τροποποιήσεως αὐτοῦ διὰ πλειοψηφίας τουλάχιστον τῶν δύο τρίτων τῶν παρευρισκομένων ᾿Αδελφῶν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.

Παράρτημα 1ον (Appendix I.) : The Plot of Ground agreed to be purchased by the Greek Community* as a site on which to build the new Greek Church is of the following dimensions:-On the north side, 146 feet; on the south side, 110 feet; on the east side, 126 feet; and on the west side, 124 feet; and consists of an area of about 16,000 square feet. It is situated at the left corner formed by the new road hereinafter referred to and Moscow Road in the Parish of Paddington, and is bounded on the east by a new road leading from Moscow Road to Princes Square, on the south by Moscow Road, on the west by the houses of Moscow Road, and on the north by the houses of Princes Square. * By the term "Community" must be understood, wherever it occurs, the Greek word ᾿Αδελφότης.

Παράρτημα 2ον (Appendix II.): The money required for the purchase of the Ground Plot, together with the house standing upon it, also for the erection of the Church, was raised from the Greek Orthodox Community in London by voluntary contributions, as appears in detail from the books of the Church. The ground and the house were the property of Lady Jessalina Smith, in virtue of a sublease from the leaseholders of the ground, Mr. Henry John Bartley's trustees. The Greek Community, on the payment of £6000 to Lady Smith, obtained from her a surrender of all her rights to the leaseholders of the ground. The leaseholders then granted an underlease of the ground to three representatives of the Greek Community for 76 3/4 years, less 5 days, from Sept. 29, 1875, at the yearly rent of £142 up to Sept. 29, 1896, and from that date up to March 25, 1897, £71, and £150 from March 25, 1897, till March 25, 1952. The Greek Community will, on payment of the sum of £2000 (Two thousand pounds), and interest, to the trustees of Mrs. Fanny Kidd's will (Mr. A. P. Pickering and Mr. H.S. Styan), acquire the reversion of the fee simple, thus putting the Greek Community in possession of the freehold of the land on which the Church is built. The leaseholders (trustees of Mr. H.J. Bartley's will) were directed by the will not to sell the leasehold interest in the property, but were empowered to lease it. They therefore granted an underlease for the whole term, under which they held the property from the freeholders, except the last five days. The leases under which

Mr. Bartley's trustees hold the property from the freeholders, and by virtue of which they have granted the underlease to the Greek Community, are dated March 24, 1814, and Feb. 22, 1856. By the former the property purchased by the Greek Community (with other property not purchased by the Greek Community), is vested in such trustees for 83 1/4 years, from March 25, 1814, at a ground-rent of £37.10s. per annum. By the lease dated Feb. 22, 1856, the property (with other property not purchased by the Greek Community) is vested in Mr Bratley's trustees for 99 years, from June 24, 1853, at a ground-rent of £15. By an agreement entered into by the freeholders, the leaseholders, and the Greek Community, a deed is to be executed apportioning the rents reserved by the above leases, thereby exonerating (amongst other property) the property purchased by the Greek Community) from the whole rent reserved by the lease of March 24, 1814, and thereby charging £10, part of the rent reserved by the lease of Feb. 22, 1856, on the property purchased by the Greek Community, and the residue of the rent on other property comprised in the lease. By this arrangement the Greek Community will become entitled, as the freeholders of the property, to receive £10 a year, part of the rent reserved by the lease of Feb. 22, 1856.

Παράρτημα 3ον (Appendix III.): The documents relating to the purchase of this property, which have until now (May 8, 1879) been drawn up, are as follows:-

(1). Agreement, dated Oct. 13, 1875, by Lady Jessalina Smith for the surrender to the leaseholders of a sublease of the land in the Moscow Road. (2). Agreement, dated Dec. 6, 1875, for lease of land in the Moscow Road. (3). Lease, dated May 1, 1876, of same from Mr. H. J. Bartley's trustees for 76 3/4 years, less five days from Sept. 29, 1875, before referred to. (4). Agreement, dated Dec. 6, 1875, by Mr. R. Schneider and others (trustees of Mrs. Fanny Kidd) for the sale of the freehold of the land in the Moscow Road, subject to the two leases of March 24, 1814, and Feb. 22, 1856. Mr. Schneider died July 6, 1876. These four documents are deposited with Messrs. Freshfield and Williams. The same and any others which hereafter may be drawn up will remain in the possession of the solicitors of the Greek Community, and will be at the disposition of the trustees of the Church appointed by them, unless any assembly of the Community should resolve otherwise.

Ψηφισθείς παρά τῶν ᾿Αδελφῶν κατὰ τὴν Συνεδρίασιν τῆς 9 Μαρτίου 1879 ἐν Λονδίῳ. Ἐκ τῆς Τυπογραφίας τῶν Κυρίων CLAYTON AND Co., 17 BOUVERIE STREET, FLEET STREET, 1879

(Τό θ' μέρος τοῦ ἐπόμενου τεύχους)

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Θυατείρων καὶ Μ. Βρετανίας κ. Γρηγορίου

1. ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Ἀγαπητοί μας Ὁμογενεῖς καὶ Συνεργάτες,

Μέ πολλή χαρά καὶ πατρική ἐγκαύχηση χαιρετίζουμε τὸ ἐφετινὸ Φεστιβάλ Νεολαίας, τὸ ὁποῖο ὁργανώνεται στὴν πόλη τοῦ Coventry μέ τὴν πρωτοβουλία καὶ τὴν ἐνεργὸ συμμετοχὴ τῶν Ὁρθοδόξων Κοινοτήτων μας πού βρίσκονται στὴ Μέση Ἀγγλία, μιά περιοχή στὴν ὁποία ζοῦν καὶ προοδεύουν δεκάδες χιλιάδες Ὁμογενῶν.

Ὅπως κατ' ἐπανάληψη ἔχουμε τονίσει, ἀλλὰ καὶ ὅπως ὅλοι ἀσφαλῶς γνωρίζουμε, ἡ Νεολαία ἀποτελεῖ γιὰ ὅλους τοὺς λαοὺς τὸ μέλλον τῆς ὑπαρξης, πολὺ δέ περισσότερο τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς ἐπιτυχίας τους μέσα στίς κοσμογονικές ἀνακατατάξεις πού συνεχῶς ἀντιμετωπίζει ἡ ἀνθρωπότητα. Ὁ ἄνθρωπος ἔχει, δυστυχῶς σέ βαθμὸ ἐπικίνδυνο, ἀποπρασσαντολισθεῖ ἀπὸ τίς διαχρονικές καὶ κοσμοσωτήριες ἀρχές τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῆς ὑγιούς καὶ σὺμφρονος κοινωνικῆς σταθερότητας μέ κέντρο θάρους τῆ Χριστιανικῆ οἰκογένεια καὶ τίς ἀξίες, τίς καθγιασμένες ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία μας. Οἱ δέ διαπιστώσεις αὐτές ἔχουν ἀκόμη μεγαλύτερη καὶ πιο μακροπρόθεσμη σημασία γιὰ μᾶς τοὺς ἀποδήμους Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι, ἀποκομμένοι ὅπως εἴμαστε ἀπὸ τὴν ἄμεση πηγὴ τῆς καταξιωμένης παράδοσης, προσπαθοῦμε νά κρατηθοῦμε, ὅσο πιο ἄρρηκτα μπορούμε, συνδεδεμένοι μέ τίς πολιτιστικές καὶ τίς θρησκευτικές μας ρίζες καὶ νά μὴν χαθοῦμε μέσα στὴν ἀκατάσχετη δίνη τῆς πολυπολιτισμικῆς καὶ ἐν πολλοῖς ἀνερμάτιστης πολυεθνικῆς κοινωνίας πού μᾶς περιβάλλει κατὰ τρόπον, πολλές φορές, ἐξουθενωτικὸ κι ἐξοντωτικὸ.

Τὰ διάφορα, συνεπῶς, φεστιβάλ Νεολαίας πού ὁργανώνονται ἀπὸ τίς Κοινότητες τῆς Ἱερᾶς μας Ἀρχιεπισκοπῆς, ἀλλὰ γενικά καὶ ὅλες μας οἱ δραστηριότητες ὀφείλουν νά ἐπικεντρώνουν τὸ ἐνδιαφέρον τους κατὰ κύριο λόγο στίς νεώτερες γενεές τῶν Ἀποδήμων.

Νά μελετοῦμε σέ βάθος καὶ σέ πλάτος τοὺς

ποικίλους προβληματισμούς πού ἀντιμετωπίζουν κατὰ καιροὺς οἱ νέοι μας. Νά τοὺς ποδηγετοῦμε καὶ νά τοὺς διαφωτίζουμε γύρω ἀπὸ τίς ἀρχές καὶ τίς ἀξίες πού ἐμπεριέχονται στὴν ἱστορία, τὴν παράδοση, τὰ ἥθη καὶ τὰ ἔθιμά μας, κυρίως ὅμως στίς μεγάλες καὶ ἄρρηκτα ἀλληλένδετες ἐννοιες τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας, χάρις στίς ὁποῖες τὸ Γένος ἐπεβίωσε ἀκόμη καὶ κάτω ἀπὸ ὀδυνηρότατα ἀντίξοες καταστάσεις.

Παράλληλα, ὅμως, μέ τὴν ἐπιβεβλημένη ἀπὸ μέρους μας διαπαιδαγώγηση καὶ διαφώτιση αὐτῆ τῶν νέων μας, εἶναι καιρὸς οἱ ἰθύνοντες στίς διάφορες Κοινότητες νά ἀντιληφθοῦμε ὅτι τὰ κατὰ τόπους κοινοτικά Συμβούλια χρειάζονται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν “νέο αἷμα”. Εἶναι, δηλαδή ἀνάγκη νά στρατολογοῦνται νέοι καὶ νέες γιὰ νά ἐνισχύουν τὰ κοινοτικά Συμβούλια, ὥστε ν’ ἀποκτοῦν οἱ νέοι καὶ οἱ νέες μας τὴν ἀπαιτούμενη πείρα καὶ ἀφοσίωση γιὰ ν’ ἀναλαμβάνουν μελλοντικά τὰ ἡνία τῶν κοινοτικῶν δραστηριοτήτων.

Ἐπίσης θὰ πρέπει νά ἐνθαρρύνονται οἱ νέοι μας νά γίνονται κληρικοί, ὥστε ὅλες οἱ Κοινότητές μας νά μπορούν ἐν καιρῷ νά ἔχουν Ἱερεῖς πού νά προέρχονται, ὅσο τοῦτο εἶναι δυνατό, ἀπὸ τίς τάξεις τῆς Ὁμογένειας. Γι’ αὐτόν, ἀκριβῶς, τὸν λόγο καὶ ἡ Ἱερά μας Ἀρχιεπισκοπὴ προγραμματίζει νά ἰδρύσει Ἐκκλησιαστικὸ καὶ Θεολογικὸ Σεμινάριο, ὥστε νά δοθεῖ ἡ εὐκαιρία σέ νέους πού θέλουν νά ἱερωθοῦν, νά καταρτισθοῦν καταλλήλως τόσο ἀπὸ πρακτικῆς ὅσο καὶ ἀπὸ θεολογικῆς ἀπόψεως. Στὸ δὲ Σεμινάριο αὐτὸ θὰ δοθεῖ ἐπίσης ἡ εὐκαιρία σέ ἄνδρες καὶ γυναῖκες τῆς Ὁμογένειας νά προετοιμαστοῦν γιὰ ν’ ἀναλάβουν διακονία στοὺς Ναοὺς μας ὡς ἐπίτροποι, νεωκόροι, ἱεροψάλτες καὶ γενικά ν’ ἀσχοληθοῦν σέ ὅλους τοὺς τομεῖς τῶν Κοινοτικῶν δραστηριοτήτων μέ κέντρα τοὺς Ἱερούς μας Ναοὺς. Γιαυτὸ καὶ θὰ πρέπει νά αὐξήσουμε τὸ ἐνδιαφέρον μας γιὰ τὴν Παιδεία, τὴν Χριστιανικὴ Κατήχηση καὶ τὸ σεβασμὸ πρὸς τὴν Οἰκογένεια. Εἴμαστε δὲ βέβαιοι ὅτι ὁ θεσμὸς τῶν Φεστιβάλ καὶ τῶν παρόμοιων πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων, ὅπως ἡ δική σας, θὰ βοηθήσει

πολύ τή Νεολαία, τά παιδιά μας καί γενικώτερα τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας στό Ἡνωμένο Βασίλειο.

Χαιρετίζοντας, λοιπόν, πατρικά τό Φεστιβάλ Νεολαίας τοῦ Coventry, μαζί μέ τά θερμά μας συγχαρητήρια καί τίς εὐχαριστίες καί τήν εὐαρέσκειά μας πρὸς ὅλους τοὺς ὀργανωτές πού ἐργάστηκαν σκληρά καί ἀφοσιωμένα γιά τήν ἐπιτυχία του. Ἀπευθύνουμε δέ ἔκκληση καί συμβουλευομε ὅλους σας ὅπως συμβάλετε ὁ καθένας μέ τόν τρόπο του στή συνεχή ἀναβάθμιση τοῦ Κοινοτικοῦ ἔργου ὑπὲρ τῆς Νεολαίας μας. Ἐπίσης παρακαλοῦμε ὅπως ἐνισχύσετε καί προβάλετε πρὸς ὅλες τίς κατευθύνσεις τό ὑπὸ ἴδρυση Ἐκκλησιαστικό καί Θεολογικό Σεμινάριο τῆς Ἱερᾶς μας Ἀρχιεπισκοπῆς, ἡ ἐπιτυχία τοῦ ὁποίου θά ἔχει ὁπωσδήποτε μακροπρόθεσμα ἀποτελέσματα πρὸς γενικό ὄφελος τῆς Ὁμογένειας στήν ὁλότητά της. Ἐτοι θά ἐξασφαλίσουμε τοὺς μελλοντικούς ἐργάτες τῆς Ἐκκλησίας μας στή χώρα αὐτῆ τῆς παροικίας μας.

Σᾶς εὐχόμαστε ὑγεία καί τήν ἐπιστασία τοῦ Ἀγίου Θεοῦ στά ἔργα σας. Καί διατελοῦμε μετά πολλῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης καί εὐχῶν.

2. ΕΝΩΣΗ ΛΕΥΚΟΝΟΙΚΙΑΤΩΝ ΑΓΓΛΙΑΣ

Τήν Κυριακή, 13 Ἰουνίου 1999, ἀπό τήν Ἑνωση Λευκονοικιατῶν Ἀγγλίας, πού ἀποτελεῖ μία ἀπό τίς ἀρχαιότερες ὁμογενειακές ὀργανώσεις τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου, πραγματοποιήθηκε μεγάλη κοινωνική ἐκδήλωση σέ κεντρικό ξενοδοχεῖο τοῦ Λονδίνου. Κατωτέρω δημοσιεύουμε τό χαιρετισμό τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Θυατείρων καί Μ. Βρετανίας κ. Γρηγορίου, ὁ ὁποῖος τίμησε μέ τήν παρουσία του τήν ἐκδήλωση.

Ἀξιότιμε κύριε Πρόεδρε καί λοιποὶ ἀγαπητοί μας Ὁμογενεῖς,

Μέ πολλή χαρά ἀπευθύνουμε σέ ὅλους σας θερμό κι ἐγκάρδιο πατρικό χαιρετισμό μέ τήν ὥραία εὐκαιρία τῆς ἐτήσιας κοινωνικῆς ἐκδηλώσεως πού ὀργανώνει ὁ Σύνδεσμός σας τήν Κυριακή, 13 Ἰουνίου 1999, γιά νά συγκεντρώσει σέ “Κοινὴ Τράπεζα” ὄχι μόνο τοὺς συνεργάτες σας, ἀλλά καί τοὺς φίλους καί

ὑποστηρικτές

ένός ἀπὸ τά ἀρχαιότερα Ἑλληνοκυπριακά Σωματεῖα τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου.

Ἡ Ἱερά μας Ἀρχιεπισκοπὴ καί ἐγὼ προσωπικά ἐπιχαίρουμε γιά τήν ὑπαρξὴ Σωματείων, ὅπως τό δικό σας, τοῦ ὁποίου οἱ σκοποὶ ἀποθλέπουν ἀφ’ ἐνός στή σύσφιγξη τῶν δεσμῶν μεταξύ τῶν Μελῶν του πού ζοῦν καί προοδεύουν μακράν τῶν πατρογονικῶν τους ἐστίων. Ἀφ’ ἐτέρου δέ γιατί μέ τόν τρόπο αὐτό καλλιεργεῖται καί σφυρηλατεῖται ἡ ἀμφίδρομη ἐπαφὴ μέ τὴ Γενέτειρά μας καί μάλιστα σέ μιά τραγικὴ περίοδο τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὅταν τά Μέλη τοῦ Σωματείου σας, ἀλλὰ καί ἑκατοντάδες χιλιάδες ἄλλων συμπατριωτῶν μας ἀνήκουν στήν ξερριζωμένη προσφυγιά.

Τό ἥρωϊκό καί ἥρωστοκό Λευκόνοικο, τοῦ ὁποίου ἀποτελεῖτε μιά ἐξέχουσα μερίδα τῶν διάσπαρτων παιδιῶν του, ἀσφαλῶς περιμένει ἀπὸ ἐσᾶς νά πρωταγωνιστήσετε στήν ἐκστρατεία πού διεξάγει ὁ ἀπανταχοῦ τῆς γῆς Ἑλληνισμός γιά τήν ἀπελευθέρωση τῶν βίαια καί ἀπάνθρωπα κατακτημένων καί γιά εἴκοσι πέντε τώρα χρόνια καταπατημένων ἀπὸ τοὺς Τούρκους εἰσβολεῖς ἐδαφῶν τῆς μαρτυρικῆς μας Μεγαλονήσου. Οἱ δέ κοινωνικὲς ἐκδηλώσεις, ὅπως ἡ ἀποψινὴ, πού κάθε χρόνο ὀργανώνετε, πρέπει νά ἔχουν σάν μακροπρόθεσμο ἀλλὰ ἔντονα προβαλλόμενο στόχο τὴ συνεχὴ καί ἀδιάπτωτη ὑπόμνηση καί παρότρυνση τῶν Μελῶν καί τῶν φίλων τοῦ Σωματείου σας γιά μιά ἀποφασιστικὴ, συντονισμένη καί ἀνυποχώρητη ἐμμονὴ στήν προβολὴ τῶν δικαίων καί τῶν ἀπαράθатов δικαιωμάτων τῶν προσφύγων νά ἐπιστρέψουν στά σπιτία τους καί τῶν κατοικικῶν στρατευμάτων νά ἐγκαταλείψουν πάραυτα τὰ ἐδάφη πού μέ κανένα τρόπο δέν τοὺς ἀνήκουν.

Περαίνοντας τό σύντομο αὐτὸ χαιρετισμό, μαζί μέ τά θερμά μας συγχαρητήρια γιά τό μέχρι τοῦδε πολὺμορφο καί θετικὸ ἔργο πού ἔχει ἐπιτελέσει τό Σωματεῖο σας, θά θέλαμε νά σᾶς εὐχηθοῦμε καλὴ ἐπιτυχία στήν ἀποψινὴ σας ἐκδήλωση, ἀλλὰ καί πολὺ σύντομα νά ὀργανώσετε μεγαλειώδη πανηγυρικὴ συγκέντρωση στό ἐλεύθερο Λευκόνοικο. Εἴμαστε δέ βέβαιοι ὅτι πρὸς τόν σκοπὸ αὐτὸ θά ἐργασθεῖτε ὅλοι σας μέ ἀφοσίωση, ἐνθουσιασμό, σύνεση καί πρό πάντων ἐμπιστοσύνη γιά τήν τελικὴ ἐπιτυχία τῶν ἱερῶν μας προσδοκιῶν.

ΙΕΡΑΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ

“Ο Ἅγιος Ἀθανάσιος”

**Προσφώνησις τοῦ Προέδρου τοῦ Ἱερατικοῦ
Συνδέσμου Ἀρχιμ. κ. Δαμιανοῦ Κωνσταντίνου,
τὴν 28ῃ Μαΐου 1999,
κατὰ τὴν πρώτην παράστασιν τοῦ νέου Δ.Σ. τοῦ
Ἱερατικοῦ Συνδέσμου εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν.**

Σεβασμιώτατε,

Ἱστορικῇ, ὄντως, ἡ στιγμή αὕτη, τῆς ἀνανεώσεως μιᾶς
σχέσεως πατρὸς καὶ υἱῶν, ἡ ὁποία ἐτέλει ἐν ἀδρανεῖᾳ ἀλλ’
ἐν τῇ οὐσίᾳ ἀδιαλείπτως ὑφίστατο.

Ἰδοὺ ἡμεῖς κυκλοφύμεν τὴν ἀγάπην τοῦ Ἀρχιεπισκόπου
τῆς εἰρήνης, κομισταὶ εἰλικρινῶν αἰσθημάτων ἀφοσίωσεως
καὶ διαθέσεως προόδου.

Ἡ δοθεῖσα δυνατότης ἐπαναδραστηριοποιήσεως ἐνός
τιμημένου σώματος, ἰδρυθέντος μάλιστα ἀπὸ τοῦ 1964, ἀφ’
ἐνός τιμᾶ τὴν ὑμετέραν πατρίτητα, ἀφ’ ἐτέρου δέ
ἐναποθέτει ἐλπίδας, εὐθύνην, προσμονὴν ὀργανωμένου
ἔργου εἰς τὰ μέλη τοῦ ἱεροῦ κλήρου τῆς θεοσώστου ταύτης
ἐπαρχίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

Ὡς ποιμένες τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ, ταγοὶ παραδόσεως
ἀρχαίων, πνευματικοὶ ἡγέτες μιᾶς ἀκμαίας παροικίας,
δομηταὶ διαβιούντες τὰς ἀγωνίας, προκλήσεις, ἀπειτήσεις
καὶ προσδοκίας ὅλων, ἰδίᾳ τῆς νεολαίας, ἤδη ἐκπονήσαμε,
πλήρεις συνείσεως καὶ αἰσθημάτων εὐθύνης, προτάσεις πρὸς
ὑποστήριξιν τοῦ καθολικοῦ ἔργου τοῦ κλήρου μας ἐνταῦθα,
τὰς ὁποίας καὶ λίαν εὐχαρίστως οὐκ υποβάλλομεν.

Θεωροῦμε ἀρίστην καὶ ἐλπιδοφόρον τὴν παρεχομένην
εὐκαιρία δημιουργικότητος, κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τῆς
Ἀρχιερατείας σας, μεταίχμιον κυριολεκτικῶς ὄχι μόνον
ἀλλαγῆς χιλιετίας ἀλλὰ καὶ ἔντονης ἀλλαγῆς τῆς ζωῆς
τῶν ἀνθρώπων.

Ἐν διαρκῇ ἐπαφῇ μετὰ τῶν μελῶν μας, καλλιεργοῦμε
ἐμπιστοσύνην, ἐνότητά καὶ συναντίληψιν πρὸς πραγμάτωσιν
τῶν εὐγενῶν σκοπῶν καὶ ἐπιδιωξέων μας.

Ἦδη πολλοὶ ἀδελφοὶ συλλειτουργοὶ μᾶς ἐξέφρασαν
ἀσμένως τὴν ἱκανοποίησιν καὶ προσδοκίαν πρὸς τὸν
σύνδεσμόν των ἐπὶ τῇ ἐπαναδραστηριοποίησιν του.

Ὁφείλομε συνάμα καὶ προτιθέμεθα νὰ καταστήσομε
τὴν παρουσίαν μας ἔντονον πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν.

Διότι ὁ κληρικὸς τῆς διασπορᾶς νομοτελειακῶς δρᾷ
συμμετέχων εἰς τὸ ἔθνικόν, πνευματικόν καὶ κοινωνικόν
γίγνεσθαι.

Μετά σεμνότητος ἐπιθυμοῦμε τὴν συνεργασίαν μετὰ τῶν
λαϊκῶν ἐπιτροπῶν καὶ βοηθητικῶν ἀδελφοτήτων τῶν
κοινοτήτων μας, διότι τὸ κοινόν μας ἔργο χρήζει θάσεων
ἐμπιστοσύνης καὶ προγραμματισμοῦ.

Ἄνευ θορύβου, ἀλλὰ σταθερῶς, μεθοδευμένως,
ἀποφασιστικῶς, πορευόμεθα μετὰ θελήσεως πρὸς
δημιουργικὴν προσφοράν.

Διὰ τὴν νεολαίαν ἐρχόμεθα μετὰ προτάσεων πραγματικῶν
καὶ συγκροτημένων, ὥστε νὰ λειτουργήσουν ἀμέσως.

Εὐελπιστοῦμε ὅτι θὰ ὀρίσθουν τακτικὲς συναντήσεις μας
μετὰ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης.

Παρακαλοῦμε ὅπως ἐπευλογήσετε τὴν ἀναληφθεῖσαν
προσπάθειαν τοῦ παρόντος προεδρείου καὶ διαβεβαιώσετε
τὴν Α.Θ. Παναγιότητα τὸν Πατριάρχην κ.κ. Βαρθολομαῖον
περὶ τῆς ἀταλαντεύτου προσηλώσεως τῶν μελῶν τοῦ ἱεροῦ
κλήρου τῆς καθ’ ἡμᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς εἰς τὴν ἀρόμνητον
Ὁρθόδοξον πίστιν μας.

Γίνετε ἀρωγὸς τῆς προσπάθειάς αὐτῆς.

Θεωρήσατε ἑαυτὸν εὐτυχῇ ἐν μέσῳ φιλοτίμων καὶ
φιλέργων κληρικῶν.

Ὁ ἀμείνων τῶν καλῶν ἔργων πιστεύομε εὐρίσκει
τὸν γεωργὸν καθὼς καὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ ἐτοιμοῦ πρὸς
περιποίησιν τῶν ἐντολῶν Ἐκεῖνου, φιλοπόνους ὑπηρέτας

ἰδανικῶν ὑψηλῶν, προθύμως κοπιῶντας ἐπ’ ἐλπίδι
καρποφορίας.

Σεβασμιώτατε,

Εἰς πολλὰ ἔτη πλήρη ὑγείας καὶ κάθε εὐλογίας πρὸς
δόξαν Κυρίου.

Μέλη τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἱερατικοῦ Συνδέσμου κατὰ τὴν 1ῃ
Συνεδρία. Ἱερός Ναὸς Τιμίου Σταυροῦ Χέντον 11/5/1999.

ΕΚΛΟΓΗ ΝΕΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Τὴν 14ῃ Ἀπριλίου 1999 πραγματοποιήθηκε Ἱερατικὴ
Σύναξις τοῦ Κλήρου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Θυατείρων καὶ
Μεγ. Βρετανίας. Ἀνάμεσα στίς ἄλλες ἐργασίες τῆς
Σύναξης οἱ παρευρισκόμενοι Ἱερεῖς ἐνέκριναν τὴν
ἀναθεώρησιν τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ἱερατικοῦ Συνδέσμου
καὶ ψήφισαν νέα ἐπιτροπή, ἡ ὁποία συστάθηκε ἀμέσως σέ
σώμα ὡς ἑξῆς:

Πρόεδρος	Ἀρχιμ. Δαμιανὸς Κωνσταντίνου (Λονδῖνο)
Ἀντιπρόεδρος	Ἀρχιμ. Ἰάκωβος Σάββα (Νότιγχαμ)
Γραμμ. Διάκονος	Ἰωάννης Nankivell (Μπέρμιγχαμ)
Ταρίας	Πρεσβ. Θεοφάνης Πέτρου (Λονδῖνο)
Μέλη	Πρωτοπρ. Γεώργιος Σούλος (Λονδῖνο)
	Οἰκον. Ἀναστ. Δ. Σαλαπάτας (Λονδῖνο)
	Οἰκον. Ἰωσήφ Παλιούρας (Λονδῖνο)

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΕΙΣ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΝ ΤΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

Τῇ Δευτέρᾳ, 31 Μαΐου 1999, ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου
Πνεύματος, ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος
Θυατείρων καὶ Μ. Βρετανίας κ. Γρηγόριος ἐχειροτόνησε σέ
πρεσβύτερον τὸν Διάκονο Χρῆστον Στεφάνου, στὸν Ἱερό Ναόν
Ἁγίας Τριάδος καὶ Ἀποστόλου Λουκᾶ Birmingham. Μετὰ
τὴ χειροτονία, ὁ νέος ἱερέας προσεφώνησε τὸ
Σεβασμιώτατο καὶ τὸ ἐκκλησίασμα ὡς ἑξῆς:

Σεβασμιώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα,
σεβαστοὶ πατέρες καὶ ἀγαπητοὶ ἀδελφοί,

Δέν πέρασε πολὺς καιρὸς ἀφ’ οὗτο ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου
Πνεύματος μὲ ἀξίωσιν τοῦ πρώτου βαθμοῦ τῆς ἱερωσύνης.
Σήμερα βρίσκομαι καὶ πάλιν ἐνώπιόν Σας γιὰ νὰ πάρω ἀπὸ
τὰ Ἅγια χεῖρα Σας τὸν δεύτερον βαθμὸν τῆς ἱερωσύνης.

Ὅπως τότε, ἔτσι καὶ τώρα, ἀναλογιζόμενος τίς φτωχικὲς
μου δυνάμεις φοβοῦμαι καὶ διστάζω, μὰ ὑπακούω στὴν
κλήσιν τῆς ἁγιωτάτης μας Ἐκκλησίας καὶ τοῦ
Ἀρχιεπισκόπου Της γιὰτὶ πιστεύω ἀκράδαντα πὼς εἶναι ἡ
φωνὴ τοῦ Θεοῦ.

Ἀπὸ σήμερα “λόγω θὰ καθέλκω τὸν Λόγον, καὶ
ἀναιμάκτῳ τομῇ Σῶμα καὶ Αἷμα θὰ τέμνω Δεσποτικόν,
φωνῆς ἔχων τὸ ἕϊφος”. Τὰ ἀνάξια τοῦτα χεῖρα μου θὰ εἶναι
ἱκανὰ νὰ ἐπιτελοῦν τὸ θαῦμα τῶν θαυμάτων, τὴν Θεῖαν
εὐχαριστίαν ποῦ εἶναι μιά πραγματικὴ οὐρανοποίηση τῆς
γῆς. Γιατὶ τί ἄλλο μπορεῖ νὰ λογισθεῖ τὸ μυστήριον τοῦτο
τῆς Θεῖας εὐχαριστίας παρὰ μιά γεύσις Οὐρανοῦ, μιά γεύσις

τῆς Θείας Βασιλείας. Πῶς λοιπόν νά μήν διστάζω καί νά μήν τρέμω, ἀφοῦ γίνομαι συνεργός τῆς Θείας χάριτος στό ἔργο τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων; Πῶς νά μήν ἀπορῶ καί νά μήν ἐξίσταμαι, νά ἰλιγγιῶ, ὁ πτωχός καί ταλαίπωρος, ἀναλογιζόμενος ὅτι ἀπό τώρα καί στό ἐξῆς τά χεῖρά μου χέρια θά βαστάζουν “τόν βαστάζοντα παλάμη τήν κτίσιν”!

ἔχοντας αὐτά ὑπόψιν ζητῶ ἀπό Σας, Σεβασμιώτατε, καί ἀπό Σας σεβαστοί πατέρες καί ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, νά προσευχηθεῖτε γιά μένα, γιατί τό ἔργο πού μοῦ ἀντίθεται δέν εἶναι εὐκόλο. Γνωρίζω ὅτι ὁ Ἄγρός πού ὁ Θεός καί Ἑσεῖς μοῦ ἐμπιστεύεσθε σήμερα, θέλει πολλή καλλιέργεια. Γνωρίζω ἐπίσης ὅτι οἱ δυσκολίες πού περνοῦμε ἐμεῖς οἱ ὁμογενεῖς γιά νά κρατήσουμε τά ἦθη, τά ἔθιμα καί τίς παραδόσεις μας σάν Ἑλληνες Ὀρθόδοξοι εἶναι πάρα πολλές, καί γι’ αὐτό ὁ ὀρθόδοξος κληρικός μέ τήν ζωή του καί τό παράδειγμά του, πρέπει νά εἶναι φάρος φωτεινός γιά νά μπορεῖ νά διαφυλάττει τό ποιμνίό του καί νά ὀδηγεῖ τίς ψυχές στόν Οὐρανό.

Εἰσερχόμενος στόν κατάλογο τῆς ἱερωσύνης, μέ τήν εὐκαιρία αὐτή θεωρῶ χρέος μου νά ἐκφράσω τίς πολλές μου εὐχαριστίες καί τήν εὐγνωμοσύνην μου πρὸς Ἑοῤας, Σεβασμιώτατε, γιά τήν ἀγάπη καί τό ἐνδιαφέρον Σας, ἀλλά καί τήν ἐμπιστοσύνην μέ τήν ὁποία μέ περιβάλλετε, καί εἶμαι βέβαιος ὅτι στό πρόσωπό Σας θά ἐξακολουθῶ πάντοτε νά βλέπω τόν πνευματικό Πατέρα καί καλό Ποιμένα, τήν Εἰκόνα τοῦ “Ἀρχιποίμενος Χριστοῦ”.

Εὐχαριστίες ἀπό τά θάθη τῆς ψυχῆς μου ἐκφράζω πρὸς τόν πνευματικό μου Πατέρα ἱερομόναχο Πατέρα Ζαχαρία, ὁ ὁποῖος καί μοῦ ὑπέδειξε “τὴν ὁδόν ἐν ἣ σήμερον πορεύομαι”. Εὐχαριστῶ τόν Κύριο γιά τή δύναμη καί τή στηρίξη πού ἔδωσε στήν πολυαγαπημένην μου σύζυγο Εὐα, σ’ αὐτό τό χρονικό διάστημα πού ὑπακούοντας στήν Ἐκκλησία, ἔπρεπε νά τό περάσω μακριά ἀπό αὐτή καί τά παιδιά μας. Μέ τήν ὑπομονή καί τήν καρτερία τῆς, ἀποδεικνύεται ἀκόμη μιὰ φορά τό πῶς ὁ Θεός μοῦ χάρισε ἀληθινά στή ζωή μου ἕνα θησαυρό, ἕνα ἐπίγειο ἄγγελό πού συμπορεύεται καί σηκώνει μαζί μου τόν Σταυρό τοῦ Χριστοῦ. Τήν εὐχαριστῶ γιά τήν ἀγάπη τῆς.

Ἄραγε μπορῶ νά ξεχάσω αὐτὴν τὴν στιγμήν τὰ παιδιά μου γιά τήν κατανόηση πού ἔδειξαν καί στέκονται δίπλα μου διακριτικά στίς καθοριστικές αὐτές στιγμές τῆς ζωῆς μου; Τώρα στρέφω τόν εὐγνώμονα λόγο μου πρὸς τοὺς ἀναθρῆψαντάς με γονεῖς. Εὐχαριστῶ τόν πατέρα μου Στέφανο καί τήν μητέρα μου Ἑλένη γιά τήν ἀγάπη καί τά ὅσα ἔχουν προσφέρει σέ μένα πάντοτε, μὴ ἰδιαίτερα αὐτό τό χρονικό διάστημα τῆς φοίτησής μου στήν Ἱερατική Σχολή τῆς Κύπρου. Ἡ βαθιά τους πίστη, ἡ σεμνότητα καί ἡ καθαρότητα τῆς καρδιάς τους καί τό ζωντανό παράδειγμά τους εἶναι ἕνα ἀληθινὸ δίδαγμα σέ μένα.

Εὐχαριστῶ τόν Ἠγούμενο Πατέρα Κύριλλο καί τοὺς σεβαστοὺς Πατέρες καί τίς Ἀδελφές τῆς Ἱ. Μονῆς Ἁγ. Ἰωάννου Προδρόμου, Ἑσοεξ, γιά τίς προσευχές τους καί ὅλη τήν συμπαράσταση στό δύσκολο ἔργο πού καλοῦμαι νά ἐπιτελέσω ἀνάμεσά σας.

Ὅπως φτωχὸ θά εἶναι τό μέγεθος τῆς εὐχαριστίας μου καί τῆς εὐγνωμοσύνης μου ἐξερχόμενος ἀπὸ τὰ μύχια τῆς ψυχῆς μου μπροστὰ σὶά τόσα πολλὰ πού μοῦ ἔχει προσφέρει ὁ Ἅγιος Σχολάρχης μου Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης Διονύσιος Κυκκώτης.

Τὴν βαθιά μου εὐγνωμοσύνη ἐκφράζω στό σεβαστό μας Πατέρα Νικόλαο Σκαπούλη πού τόσα χρόνια σηκώνει στοὺς ὤμους του τό σταυρὸ τῆς Ἱερωσύνης καί πατρικά μας χειραγωγεῖ σὶά μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας. Τόν εὐχαριστῶ γιά τή μεγάλην του ἀγάπη πρὸς τό πρόσωπό μου.

Εὐχαριστίες ἐκφράζω καί πρὸς τὰ ἀδελφία μου, πού ἀπὸ τὰ παιδικὰ μας χρόνια μέχρι σήμερα στέκονται ἀγαπητικά

δίπλα μου καί μέ στηρίζουν στή δύσκολη ἀπόφασή μου. Πολλές εὐχαριστίες ὀφείλω στόν ἐξάδελφό μου Γαβριήλ καί τὴν σύζυγό του Ἑλευθερία γιά τὴν λαμπρή αὐτὴ ἱερατικὴ στολή πού μοῦ ἔφτιαξαν καί εἶμαι σήμερα ἐνδεδυμένος, καί ὅλους αὐτοὺς πού ἀναλαμβάνουν τὰ ἔξοδα τῆς χειροτονίας μου.

Ἐπιτρέψατέ μου, Σεβασμιώτατε, νά μεταφέρω γιά λίγο τό πνεῦμα μου μακριά, στήν κωμόπολη καί γενέτειρά μου Ἀραδίππου, γιά νά ἐκφράσω ἐκεῖ τίς μεγάλες μου εὐχαριστίες στόν Δήμαρχο Κύριο Χριστάκη Λιπέρη, στίς ἐκκλησιαστικές ἐπιτροπές καί τῶν δύο ναῶν καί σέ ὅλους τοὺς δημότες γιά τὴν ὑποστήριξη καί τὴν μεγάλη τους ἀγάπη πού μοῦ ἔδειξαν.

Μά ἰδιαίτερα ἐκφράζω τὴν μεγάλη μου εὐγνωμοσύνη στόν Πανοσιολογιώτατο Ἀρχιμανδρίτη κ. Εὐμένιο, προϊστάμενο τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγίου Φανουρίου, γιά τὴν ἀπέραντη ἀγάπη του καί τὴν ἄριστη λειτουργικὴ καί πνευματικὴ καθοδήγησή του στήν ἐκεί μου διακονία.

Ἰδιαίτερες εὐχαριστίες ὀφείλω σέ ὅλους τοὺς κληρικούς καί λαϊκοὺς, ὧν τὰ ὀνόματα ὁ Κύριος γνωρίζει, πού μέ ὅποιονδήποτε τρόπο μοῦ συμπαραστάθηκαν.

Πρὶν τελειώσω, ὅμως, εὐχαριστῶ μέ πολλὴν εὐγνωμοσύνη τὴν ἐκκλησιαστικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀγίας Τριάδος καί Ἀπ. Λουκά καί τῆς Κυπριακῆς Ἑοτίας Birmingham, τοὺς εὐσεβεῖς ἐνορίτες μου καί ὅλους ὅσοι παρευρίσκονται συγχαίροντες κατὰ τὴ μεγάλη αὐτὴ στιγμή τῆς ζωῆς μου.

Σεβασμιώτατε, σεβαστοὶ Πατέρες, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ἐπιτρέψατέ μου νά σᾶς παρακαλέσω ὅλους ἐσᾶς, ἀκόμη μιὰ φορά, ὅπως προσευχηθεῖτε γιά μένα, ἵνα ἡ Θεία χάρις “ἡ τὰ ἀσθενῇ θεραπεύουσα καί τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῦσα” πλουσιῶς καί μονίμως κατευθύνῃ ἐν ἐμοὶ τὰ θήματά μου εἰς τὰς ὁδοὺς τοῦ Θελήματος τοῦ Θεοῦ.

Ἰδοὺ λοιπόν, Κύριε, ὁ δούλος σου ἐγὼ εἰμι, ἀπόστείλον με καί ἀξίωσον τὰ τάλαντα ἅπερ σήμερον ἐνεπιστεύθης εἰς ἐμέ, πολλαπλάσια νά σοὶ ἀποδώσω, ὅταν θά θελήσεις νὰ συνάρεις λόγῳ μετὰ τοῦ δούλου σου, ὥστε νὰ ἀκούσω τῆς μακαρίας ἐκείνης φωνῆς Σου: “Εὐ δοῦλε, ἀγαθέ καί πιστέ, εἴσελθε εἰς τὴν χαράν του Κυρίου σου”.

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΕΙΣ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΝ ΤΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ ΙΕΡΟΘΕΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Τὴν Κυριακὴν 6 Ἰουνίου 1999, ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Θυατείρων καί Μ. Βρετανίας κ. Γρηγόριος ἐχειροτόνησε σέ Πρεσβύτερο τόν Διάκονο Ἱερόθεο Γεωργίου. Ἡ χειροτονία ἐγένετο εἰς τόν ἑορτάζοντα Καθεδρικό Ναὸ τῶν Ἀγίων Πάντων Λονδίνου ἐνώπιον πυκνοῦ ἐκκλησιασματος λόγῳ καί τῆς κυριωνύμου ἡμέρας τῶν Ἀγίων Πάντων. Ὁ δέ νέος ἱερέας, μετὰ τό πέρασ τῆς χειροτονίας του, προσεφώνησε τόν Σεβασμιώτατο καί τό ἐκκλησίασμα ὡς ἑξῆς:

Σεβασμιώτατε, Σεβαστοὶ πατέρες, Καί εὐλογημένε λαὸ τοῦ Θεοῦ.

Εὐχαριστῶ τόν Παντοδύναμο πού μέ ἀξιώνει σήμερα νά φθάσω στόν δεύτερο βαθμὸ τῆς ἱερωσύνης. Ἔτσι τό ὄνειρο πού ἀπὸ μικρὸ παιδί εἶχα ριζωμένο βαθειά στήν καρδιά μου, πραγματοποιεῖται αὐτὴ τὴ στιγμή.

Εἶναι ἕνα ὄνειρο πού ξεκίνησέ νά πλάθεται ἀπὸ τὰ 6 μου χρόνια, ὅταν ἡ μακαρίτισσα γιανιά μου Χρυσή, στήν σκληρωμένη σήμερα Ἀκανθοῦ, μέ ἔπαιρνε ἀπὸ τό χέρι καί μέ ὀδηγοῦσε στήν ἐκκλησίαν γιά νά παρακολουθῶ τόν ἑσπερινό ἢ τὴν λειτουργίαν. Ἀπὸ τότε ἔνιωθα τὴν ἐπιθυμίαν νά θρίσκωμαι μέσα στό ἱερό καί νά βοηθῶ τοὺς ἱερεῖς. Ἀπὸ

τότε αισθανόμουν την επιθυμία να βρεθώ κι εγώ μιά μέρα μπροστά στην 'Αγία Τράπεζα εκτελώντας τα καθήκοντα του ιερέα.

Ήταν θέλημα Θεού να μεγαλώσω μακριά από τους γονείς μου. Λόγω προβλημάτων υγείας, η οικογένειά μου υποχρεώθηκε να ζει στην 'Αγγλία από τό 1947. Ή μεγάλη αγάπη της μητέρας μου Λούλλας και μακαρίτη πατέρα μου Σωτηράκη πρὸς τὰ 'Ελληνοχριστιανικά ιδεώδη, με ἔφεραν νὰ ζῶ στὸ χωριό μου 'Ακανθοῦ, κοντὰ στὴ γαϊδιὰ μου Χρυσή καὶ παπποῦ μου 'Αναστάση.

'Εκτιμώντας τὴν τεράστια συμβολή της γαϊδιᾶς καὶ τοῦ παπποῦ στὴν Χριστιανικὴ ἀνατροφή μου, εὐχαριστῶ σήμερα τὸν Θεὸ πού με δέχεται ὡς μέλος τοῦ ἱεροῦ κλήρου Του καὶ μοῦ δίνει τὴν εὐκαιρία νὰ τοὺς μακαρίζω στὴν 'Αγία Πρόθεση σὲ κάθε λειτουργία πού θὰ ἐκτελῶ.

Σεβασμιώτατε, ὅταν στίς 4 'Οκτωβρίου 1998 με χειροτονήσατε διάκονο στὸν ἱερό ναὸ 'Αγίας Μαρίας Μαγδαληνῆς στὸ Hastings, ἡ χαρὰ μου ἦταν μεγάλη. Ταυτόχρονα ὅμως ἐνοιῶθα καὶ ἀγωνία πού προερχόταν ἀπὸ τὸν ἱερό φόβο ὅτι θὰ κρατοῦσα στὰ χέρια μου τὸν 'Αμνὸ τοῦ Θεοῦ, τὸν ἴδιο τὸ Χριστό. Τώρα πού μοῦ παρέχεται ἡ θεία χάρις καὶ τὸ δικαίωμα νὰ τελῶ τὰ θεία μυστήρια καὶ ἰδιαίτερα αὐτὸ της Θείας Μεταλήψεως, ρίγος με διαπερνᾷ. Ρίγος πού προέρχεται ἀπὸ τὴν ἐπίγνωση τῶν δυσκολιῶν καὶ τῶν καθηκόντων πού ἔχει νὰ ἀντιμετωπίσει ὁ ἱερέας στὴ σύγχρονη κοινωνικὴ πραγματικότητα. Συναισθανόμενος ἀπὸ τὴ μιά τίς ἀδυναμίες, τίς ἐλλείψεις καὶ τὰ πλημμελήματά μου, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸ μέγεθος της τιμῆς, της ἀξίας καὶ τῶν προσδοκιῶν πού σήμερα ἐναποθέτετε στὸ πρόσωπό μου, θὰ προσεύχωμαι στὸν Τριαδικὸ Θεὸ γιὰ νὰ με ἐνισχύει καὶ νὰ με καθοδηγεῖ στὸ ἱερατικὸ μου ἔργο.

Μέχρι σήμερα ὑπηρετήσα τό ἱερό θυσιαστήριο ὡς διάκονος κοντὰ στὸν πᾶτερ Κυριάκο. 'Απὸ τώρα καλοῦμαι νὰ διακονήσω τὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὸν δεῦτερο βαθμὸ της ἱεροσύνης, τὸ ἀξίωμα του πρεσβυτέρου. Οἱ εὐθύνες καὶ τὰ καθήκοντα αὐξάνονται καὶ καθίστανται δυσκολότερα γιὰτὶ ὁ λαὸς τὸν ὁποῖο θὰ ὑπηρετήσω ζεῖ σ' ἓνα περιβάλλον με τόσο διαφορετικὴ κουλτούρα, πολιτισμὸ καὶ θρησκευτικές πεποιθήσεις ἀπὸ τὰ δικά μας. Ζώντας σὲ μιά ξένη χώρα καὶ σὲ μιά ἐποχὴ ὅπου προάγεται ἡ ἀγάπη πρὸς τὰ ὑλικά ἀγαθὰ καὶ ἡ ἀποξένωση ἀπὸ τὰ πνευματικά, ὅπου τὰ πάντα κρίνονται με βάση τὸ προσωπικὸ συμφέρον· τὸ ἱερατικὸ ὑπόурγημα γίνεται πὸ δύσκολο. Οἱ ἰδέες καὶ τὰ μηνύματα εἶναι σὲ μεγάλη κλίμακα διαμετρικὰ ἀντίθετα με τὰ ὅσα

μᾶς δίδαξε ὁ Κύριος ἡμῶν 'Ἰησοῦς Χριστός.

Εἶθε ὁ Θεὸς νὰ με φωτίζει καὶ νὰ με καθοδηγεῖ στὸ δύσβατο μονοπάτι της ἱερωσύνης.

Τελειώνοντας, θέλω νὰ εὐχαριστήσω τοὺς γονεῖς, τὴν γαϊδιὰ καὶ τὸν παπποῦ μου, οἱ ὁποῖοι με καθοδήγησαν στὸ δρόμο κοντὰ στὸ Θεό. 'Ο δρόμος πού σήμερα βαδίζω ἀποτελεῖ ἱερό μνημόσυνο σ' αὐτούς.

'Ιδιαίτερες εὐχαριστίες ἐκφράζω πρὸς τὴν οἰκογένειά μου. Τῇ σύζυγὸ μου 'Ελένη καὶ τὰ παιδιά μου Σωτηράκη, Νεόφυτο καὶ Παρασκευῇ, πού ἐνθέρμα συμπαραστάθηκαν στὴν ἀπόφασή μου νὰ γίνω κληρικός.

Εὐχαριστῶ ἐπίσης θερμὰ τὸν κουνιάδο μου Γιαννάκη καὶ σύζυγό του 'Ελισάβετ γιὰ τὴν εὐγενῆ προθυμία τους νὰ καλύψουν τὰ ἔξοδα ἀγορᾶς τῶν ἱερῶν ἀμφίων, ὅπως ἐπίσης καὶ τὴν κυρία 'Ανδρούλα πού σὲ τόσο σύντομο χρονικὸ διάστημα ἐτοίμασε τὰ ἀμφια.

Εὐχαριστῶ τὸν πᾶτερ Κυριάκο γιὰ τὴν ἀγάπη, τὴ βοήθεια καὶ καθοδήγηση πού μοῦ πρόσφερε στοὺς ὀκτὼ μῆνες πού εὐρίσκομαι στίς τάξεις τοῦ ἱεροῦ κλήρου.

Νιώθω ἐπίσης τὴν ἀνάγκη νὰ εὐχαριστήσω τὸν Θεοφιλέστατο ἐπίσκοπο Τροπαίου κ. 'Αθανάσιο καθὼς καὶ τοὺς πατέρες Σωτήριο, Νικόδημο, Θεόδωρο, Παναγιώτη, 'Ανθιμο καὶ διάκονο Θωμᾶ γιὰ τὴ βοήθεια καὶ καθοδήγηση πού θρῆκα κοντὰ τους.

Θερμές εὐχαριστίες ὀφείλω καὶ σὲ ἄλλα πολλὰ πρόσωπα γιὰ τὴ βοήθεια καὶ συμπαράστασή τους τόσο σὲ μένα ὅσο καὶ στὴν οἰκογένειά μου. 'Ενεκα τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ ὁ χρόνος δὲν ἐπιτρέπει νὰ ἀναφερθῶ στὸν καθένα τους προσωπικά.

Τέλος εὐχαριστῶ ἐσᾶς, Σεβασμιώτατε, γιὰ τὴν ἐμπιστοσύνη, τὴν ἀγάπη καὶ συμπαράσταση με τὰ ὁποῖα με περιβάλατε. Καὶ σήμερα, με τὴν ἐναπόθεση τῶν τιμίων χειρῶν σας γιὰ δεῦτερη φορὰ ἐπάνω μου, με καθιστᾷτε οἰκονόμο τῶν θείων μυστηρίων τοῦ Χριστοῦ.

Πάνω ἀπ' ὅλα καὶ ἐκ βάθους ψυχῆς, δοξολογῶ τὸν Πανάγαθο Θεὸ πού με ἀξιώνει σήμερα νὰ χειροτονηθῶ σὲ ἱερέα.

Τέλος, Σεβασμιώτατε, πᾶτερ καὶ Δέσποτα, δηλώνω ὅτι με ὑπακοή σὲ ἐσᾶς καὶ συνεργασία με τοὺς λοιποὺς κληρικούς της 'Αρχιεπισκοπῆς θὰ συνεχίσω νὰ ὑπηρετῶ τὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ, τοῦ ὁποῖου ζητῶ τίς προσευχές.

Εὐχρηθεῖτε, Σεβασμιώτατε, νὰ ἀναδειχθῶ ἀντάξιος τῶν προσδοκιῶν της ἐκκλησίας.

'Απὸ τὴν ἐπίσκεψη τοῦ Σεβασμ. 'Αρχιεπισκόπου κ. Γρηγορίου στὴν Κοινότητα τοῦ 'Αγίου Νικολάου Liverpool, 12 'Ιουνίου 1999.

ΑΡΓΥΡΟΣ ΣΤΑΚΗΣ

“Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΤΗΣ ΓΛΑΣΚΩΒΗΣ”

του Χάρη Μεττῆ

Χωρίς καμιά άμφιβολία, ό από έπιτυχημένος, από κάθε άποψη, Έλληνοκύπριος στή Μ. Βρετανία είναι ό ‘Αργυρός Στάκης, ό “βασιλιάς τής Γλασκώβης”, όπως τόν αποκαλούν οι ίδιοι οι Σκωτσέζοι. Ζάμπλουτος από άποψη χρημάτων, αλλά και μέγας ευεργέτης όχι μόνο τής ‘Ελληνορθόδοξης Κοινότητας τής Γλασκώβης, αλλά και όλόκληρης τής εδώ ‘Ελληνοκυπριακής παροικίας. ‘Αρκεί νά αναφέρω ότι τό έκκλησάκι δίπλα από τό σημερινό ‘Αρχιεπισκοπικό Μέγαρο στό Λονδίνο κτίστηκε μέ δική του έπιχορήγηση γιά νά είναι έτοιμο όταν έπισκέφθηκε τήν Μ. Βρετανία ό μέγας Οίκουμενικός Πατριάρχης ‘Αθναγόρας τό 1967.

“Ο Κύπριος στήν ξενιτιά θά κάμει ό,τι μπορεί γιά τήν πατρίδα του. Δέν είμαι ό μόνος φιλόξενος Κύπριος στή χώρα αυτή”. Μ’ αυτά τά λόγια, πού εκφράζουν ειλικρινή μετριοφροσύνη, ό ‘Αργυρός Στάκης άπάντησε στις εύχαριστίες του άειμνήστου άρχιεπισκόπου Θυατείρων ‘Αθναγόρα όταν τόν ‘Οκτώβριο του 1966 έγινε τό μοναδικό σ’ έπιτυχία δεύτερο Κληρικολαϊκό Συνέδριο σ’ ένα παλιό ανάκτορο τής Βικτωρίας (ιδιοκτησία σήμερα του Στάκη): Περισσότεροι από έκαστό συνέδριο φιλοξενηθήκαμε τότε γιά τρεις μέρες, ή δέ τελική δεξίωση πού δόθηκε σ’ ένα από τά πολυτελή του έστιατόρια, και πάλι μέ έξοδά του, ύπηρεξε γιά τούς συνέδρους κάτι τό άνεπανάληπτο. ‘Αλλωστε ή προσωνυμία του, “βασιλιάς τής Γλασκώβης”, δέν λέγεται γιά πείραγμα: Όλα τά καλά ξενοδοχεία, έστιατόρια, μπουαρίε, καζίνο, κτιριακά συγκροτήματα κ.τ.λ. άνήκουν στον ‘Ελληνοκύπριο αυτόν, πού θεωρείται ό μεγαλύτερος έργοδότης στή Σκωτία (και όπως έγραψαν κάποτε σέ ειδικό άρθρο τους πρόσφατα οι Financial Times, ό οργανισμός Στάκη συγκαταλέγεται μεταξύ των μεγαλυτέρων έταιρειών του ‘Ηνωμένου Βασιλείου).

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΧΡΟΝΙΑ

“Ηρθα στήν ‘Αγγλία τό 1929. Ήμουν 14 χρονών. Φοίτησα στήν ‘Αμερικανική ‘Ακαδημία Λάρνακας γιά δύομισι χρόνια. Τά ‘Αγγλικά καλά-καλά δέν τά γνώριζα. Ηρθα στό Λονδίνο νά συναντήσω ένα θείο μου πού πουλούσε κεντήματα. Έφερα μαζί μου κεντήματα άξίας εξήντα λιρών. Αυτό ήταν και τό μοναδικό μου κεφάλαιο. Τά κεντήματα αυτά τά πήρα μέ δάνειο πού μου έγγυήθηκε ό παππας στον Κάτω Δρύ (τό χωριό από τό όποιο κατάγεται ό Στάκης). ‘Ο πατέρας μου είχε ήδη χρέος εξωόριες λίρες και δέν μπορούσε νά δανειστεί άλλα. Μέ τό θείο μου έμεινα μόνο δύο μέρες. ‘Υστερα έμεινα μ’ ένα άλλο χωριανό μου, τόν Χαράλαμπο Φράγκο, ένα πολύ καλό άνθρωπο. Πήγαμε μαζί στό Λίβερπουλ γιά δυό-τρεις έβδομάδες, μετά στό Νιούκαστλ γιά κανένα μήνα. Καί μετά έμεινα μόνος μέ τή θαλίτσα τά κεντήματα. ‘Ομως είχα πάρει μία ιδέα τής δουλειάς (είχα άποκτήσει κάποια πείρα). Τούς πρώτους έξι μήνες οι πωλήσεις πολύ λίγες. Ουδέποτε πήγα σ’ έστιατόριο, ζούσα μεσημέρι-θράδυ μέ ψωμί και τυρί και κάποτε καμιά ντομάτα. Καθόμουνά πάνω στή θαλίτσα κι έτρωγα. Έμεινα σέ φτωχικό δώμάτιο - έφτά σελίνια τή βδομάδα, μέ τή συμφωνία νά μās

μαγειρεύει κάποτε. ‘Αντιμετώπισα πραγματικά πολύ μεγάλες δυσκολίες στήν άρχή”.

Έτσι άρχισε τή σταδιοδρομία του ό πολυεκατομυριούχος σήμερα ‘Αργυρός Στάκης. ‘Ομως ή κατοπινή του έπιτυχία οφείλεται σ’ ένα αυστηρότατο πρόγραμμα οικονομίας και μελετημένων επενδύσεων. “Όταν πουλούσα κεντήματα άξίας

‘Ο Σεβ. ‘Αρχιεπίσκοπος κ. Γρηγόριος τιμά τόν μέγαν ευεργέτην τής ‘Αρχιεπισκοπής Σερ ‘Αργυρόν Στάκην μέ τόν άναμνηστικόν σταυρόν τής 75ετηρίδος τής ‘Αρχιεπισκοπής Θυατείρων και Μ. Βρετανίας.

πέντε λιρών, τίς τέσσερις τίς έστελλα στήν Κύπρο και κρατούσα τή μία. Έτσι μου έστελλαν άλλα κεντήματα. Δέν ήξερα όμως άκόμη τή σωστή λέξη σ’ ‘Αγγλικά γιά τό κέντημα και έτσι έλεγα “Laces”, δηλαδή είτε δαντέλλες είτε κορδόνια παπουτσιών. ‘Ωσου μία μέρα μου ζήτησε μία κυρία ν’ άνοιξω τή θαλίτσα μου γιά νά δει τί πουλούσα. Καί μου ‘μαθε τή σωστή λέξη: “Embroidery”. ‘Από τότε ή δουλειά μου πολλαπλασιάστηκε”.

‘Ο Στάκης είχε τέσσερα προβλήματα νά επιλύσει τότε: “Η πρώτη σκέψη νά μεγαλώσω

τό κεφάλαιό μου. Δεύτερο, έπρεπε ν’ αποπληρώσω τό χρέος των εξήντα λιρών. Τρίτο, νά βοηθήσω τόν πατέρα μου νά αποπληρώσει τό δικό του χρέος των εξακοσίων λιρών. Καί τέταρτο, νά μορφώσω τ’ άδελφια μου. Είχα τρεις άδελφές κι ένα άδελφό. ‘Όλοι τους σπούδασαν. ‘Εγώ, τίς ώρες πού δέν είχα δουλειά, έπαιρνα βιβλία και λεξικό και διάβαζα”. ‘Αλλά πώς νά αυξηθεί τό κεφάλαιο; “Στό χρόνο επάνω θρήκα πώς τό μόνο μέσο γιά ν’ αυξήσω τίς πωλήσεις μου ήταν νά πάρω μοτοσυκλέτα. ‘Αγόρασα λοιπόν μία μέ δυό τροχούς, παρά τίς διαμαρτυρίες του θείου μου, πού μου ‘λεγε: “Θά καταστραφείς και θά φας και τά κεντήματά σου”. (Αυτά τά λέω γιά πρώτη φορά σέ σένα, πρόσθεσε χαμογελώντας ό Στάκης). “Ηξερα ποδήλατο. Πήγα λοιπόν στό Μπράτφορντ και άγόρασα μία γιά πενήντα εννέα λίρες και δέκα πέννες cash. ‘Αλλά έξω από τό Μπράτφορντ έπεσα κάτω, έσκισα τό μοναδικό μου παντελόνι, κι όταν τό ‘μαθε ό θεϊός μου θύμωσε πολύ. ‘Υστερα πήγα μόνος μου σ’ ένα ποδοσφαιρικό γήπεδο κι έδωσα κάμποσους γύρους μέχρι πού έμαθα νά τήν οδηγώ. ‘Εκείνη ή μοτοσυκλέτα μ’ έσωσε. Τή δουλειά μιάς βδομάδας τήν έκανα σέ μία μέρα. Μέσα σ’ εννιά μήνες κατόρθωσα και ξεχρέωσα τά κεντήματά μου, ξεχρέωσα μέρος από τό χρέος μου και τετραπλασίασα τό κεφάλαιό μου. ‘Επειτα πρόσθεσα στή μοτοσυκλέτα ένα Side-car αντί νά δένω τίς θαλίτσες στό πίσω μέρος”.

Αυτά βέβαια μās φαίνονται σήμερα σάν παραμύθι. ‘Ομως έτσι, και χειρότερα, πέρασαν τό πρώτο στάδιο τής εδώ παραμονής τους οι πρώτοι ‘Ελληνοκύπριοι άπόδημοι τής “γενιάς του τριάντα”. Η άνεργία τήν εποχή εκείνη άστειζε όχι μόνο τήν ‘Αγγλοκρατούμενη Κύπρο αλλά όλόκληρη τήν Ευρώπη. ‘Εδώ στήν ‘Αγγλία τά πράγματα δέν ήταν βέβαια τόσο άσχημα όσο στή μεσοπολεμική, γιά παράδειγμα, Γερμανία, κι αυτό γιάτί οι ‘Αποικίες έστελλαν έδώ τόν πλούτο και τήν παραγωγή τους. ‘Ομως γιά τούς άνειδίκευτους κυρίως έργατες, όπως ήταν οι ‘Ελληνοκύπριοι πού ξενιτεύονταν, τά πράγματα ήταν εξαιρετικά δύσκολα. Καί χρειαζόταν τό είδος του προγραμματισμού και τής διορατικότητας του Στάκη όχι μόνο γιά νά επιζήσουν οι πρώτοι εκείνοι άπόδημοι, αλλά και σέ σπάνιες περιπτώσεις νά

διακριθούν και, μέ λίγη καλή τύχη, νά επιζήσουν του πολέμου και νά δημιουργήσουν αυτοκρατορίες, όπως αυτή του Κατωδρύτη Άργυρου Στάκη.

“Τέλος του 1930 πήγα στην Κύπρο και πήρα μαζί μου τό σεβαστό γιά τήν εποχή εκείνη ποσό τών εξακοσίων λιρών. Πήρα επίσης και τή μοτοσυκλέτα μου - μέ τέτοια λεφτά ήμουν πραγματικός βασιλιάς. Έμεινα εκεί περίπου τρείς μήνες. Καί όλα εκείνα τά λεφτά τά έκανα κεντήματα και ξαναγύρισα στην Άγγλία. Αυτό σήμαινε πώς τώρα είχα ένα κεφάλαιο χίλιες λίρες. Τήν περισσότερη επιτυχία μου στά κεντήματα τήν όφειλω στους δικούς μου στην Κύπρο, γιατί ή μητέρα μου ήταν μία από τίς καλύτερες τεχνήτριες στά σχέδια και έργατική ώρες όλόκληρες. Τονίζω ότι όλα αυτά τά όφειλω στους δικούς μου, στη μητέρα μου, στις αδελφές μου, στον πατέρα μου. Όταν επέστρεψα στην Άγγλία, άγόρασα αυτοκίνητο, ένα Μόρρις Κάουλυ, στη Γλασκώθη. Τόν καιρό εκείνο στοιχίζε 179 λίρες. Πάλι ό θεός μου μου έγραψε κι άρχισε τίς επιπληξείες. ‘Ηρθε μάλιστα επίτηδες στη Γλασκώθη γιά νά μου τά ψάλλει κι από κοντά. Ούτε και μέ πίστεψε όταν του άποδείξα πόση διαφορά είχε κάνει στη δουλειά μου ή άγορά της μοτοσυκλέτας. Οί αντίρρησης του θείου μου όμως δέν μέ άποθάρρυναν. ‘Ημουν ό πρώτος Κύπριος στην Άγγλία πού είχε αυτοκίνητο. Μόλις ή άγόρασα, πήρα ένα Σκωτσέζο νά τό οδηγεί μέχρι νά μάθω εγώ - τρείς μέρες! Τό αυτοκίνητο μου ‘καμε του κόσμου τά καλά. ‘Ημουνα πιά ένας πωλητής Gentleman. Μετά από έναμιση χρόνο προσπαθούσα νά μάθω και τό θείο μου νά γυρίζει μέ αυτοκίνητο! Μετά τρία χρόνια όλοι οί πωλητές κεντημάτων τό άντελήφθηκαν ότι τό αυτοκίνητο ήταν άπαραίτητο στη δουλειά μας. Γυρίζαμε από πόλη σέ πόλη σάν τούς μάντιδες (γυψοτς). Οί καλύτεροί μου φίλοι είναι αυτοί πού γνώρισα τότε πού ήμουνα άκόμη παιδί. Για νά φαίνομαι πού μεγάλος και νά μέ λαμβάνουν σοβαρά ύπόψη οί πελάτες, φορούσα ψηλό καπέλλο και ψεύτικη καθένα. Σ’ αυτό όφείλεται μεγάλο μέρος της επιτυχίας μου: Κανένας πελάτης δέν άρνιόταν ν’ άνοιξει τήν πόρτα του νά μιλήσει στό νεαρό πωλητή Κυπριακών κεντημάτων μέ τό ήμίψηλο καπέλλο και τήν καθένα στό στήθος”.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΜΕΝΟΣ ΕΜΠΟΡΟΣ

Αυτό λοιπόν ήταν τό πρώτο, αλλά και τό πού δύσκολο έμπόδιο, πού ξεπέρασε ό Στάκης προτού μπει στό δρόμο της μεγάλης επιτυχίας. Μικροπωλητής περιπλανώμενος, κτυπώντας τίς πόρτες της ολοένα αυξανόμενης πελατείας του, σ’ όλη τή Μ. Βρετανία, γνώρισε σιγά-σιγά τά μεγάλα τζάκια και τήν ύψηλή κοινωνία, “πριγκίπισσες κ.τ.λ.”, κι αυτό του έδωσε τήν ιδέα, άντί νά γυρίζει “σάν μάντη”, νά πηγαίνει στις εκθέσεις. “Άρχισα μέ τό ‘Ολύμπια, τό Ideal Home Exhibition, κάθε χρόνο. ‘Ημουνα άκόμη παιδί 19 χρονών, και χωρίς κανέναν νά μέ συμβουλέψει έκανα αίτηση. ‘Έτσι ήμουν πιά άνεγνωρισμένος έμπορος, όχι πιά κτυποπόρτης. Στίς Έκθέσεις γνώρισα κόσμο και κοσμάκη. Αυτά τά Exhibitions τά συνέχισα κάθε χρόνο ως τό 1936. ‘Εκέρδιζα άρκετά και δέν έθρισκα πιά δυσκολία στις άγορές μου”. Κι έδω ό Στάκης κάνει μία μικρή παρένθεση, αλλά τόσο άποκαλυπτική γιά τόν άνθρωπο του. “Έэхασα -τό 34, όταν μία μέρα περπατούσα στό Λονδίνο, συνάντησα κάποιον παλιό συμμαθητή μου στην Άκαδημία, και εκεί πού πήγαμε νά πιούμε καφέ, τόν ρώτηξα άν ήθελε νά ‘ρθει κι αυτός στά κεντήματα. ‘Υστερα τόν έκαμα και γαμπρό μου, μέ τήν αδελφή μου. Άλέξανδρος Κωνσταντίνου από τό Στρογγυλό. ‘Ημαστε πολύ φίλοι ως τά τελευταία χρόνια της ζωής του - ήταν ό καλύτερος άνθρωπος της ζωής μου. ‘Ηρθε μαζί μου, άμέσως μπήκε στό νόημα της δουλειάς, και ποτέ του δέν τό μετάνοισε. ‘Εργαζόταν μόνος του”.

Σέ τέτοιες δουλειές όμως υπάρχουν και τά άτυχήματα. Και είναι σέ τέτοιες περιπτώσεις πού σφυρηλατούνται οί μεγάλες φιλίες. “Επιστρέφοντας μία μέρα από τήν εκκλησία (ήμουν μαζί μέ τόν Άλέξανδρο Κωνσταντίνου και τόν Άγγελή Σολωμού -

ήταν μεγάλος φίλος μου, μπήκε στά κεντήματα τό ‘30 - ‘31) θρήκαμε ότι διάρρηξαν τήν κάμαρή μας και κλέψαν όλα μας τά κεντήματα”. Κάποτε πάλι ήμουν σέ μία πελάτρια στό Sloane Street και τό αυτοκίνητό μου ήταν κάτω μέ όλη μου τήν περιουσία. Όταν πήγα νά τό πάρω, μου τό είχαν κλέψει. Δύο χιλιάδες λίρες πράμα είχα μέσα. Ούτε ασφάλεια ούτε τίποτα. Άναγκάστηκα κι έστειλα τηλεγράφημα στον Άλέξανδρο πού θρισκόταν στό Cardiff νά ρθει στό Λονδίνο μέ όλα τά κεντήματα και όλα του τά χρήματα. Άρχισαμε και πάλι από τήν αρχή, χωρίς νά γράψω τίποτα στην Κύπρο”.

Τό 1936 ό Άργυρός Στάκης κάνει τό πού μεγάλο μέχρι τότε θήμα: Γίνεται πραγματικός έμπορος κι άνοίγει μαγαζί στην Bond Street του Λονδίνου. “Έφερα τόν Μιχαήλ Κωνσταντινίδη, τόν μετέπειτα Άρχιεπίσκοπο Άμερικής, πού έκανε τόν άγιασμό και μάς έδωσε τήν ευχή του. Εκεί έφερα έξι κορίτσια από τήν Κύπρο και τά έβαζα ως demonstration και ή δουλειά επήγαινε πολύ καλά. ‘Εκεί μάς έδωσε καιρό νά σκεφτούμε και μία νέα σχέδια. Μία από τίς κόρες εκεί, μία από τίς καλύτερες Κυπρίες πού έχομεν, ή Δέσποινα Συμεού από τήν ‘Ορά - φτάνει και συγγένισό μου - έκαμε τεράστιες θυσίες γιά τήν οικογένειά της, έφερε τίς άνιψιές της, όρφανές, και τόσα και τόσα - τί ώραίο πράγμα, άλήθεια, ή καλοσύνη - ήταν μία από τίς πλέον προκομμένες πού έγνωρισα ποτέ μου”. (Παράθεσα όλη τή στιχομυθία του αυτή όπως τήν έχω καταγράψει στη μακρότατη συνέντευξη πού μου έδωσε, στό έστιατόριό του, τό Chevalier, στό 244 Buchanan Street της Γλασκώθης, τίς μεταμεσονύχτιες ώρες της 14ης ‘Οκτωβρίου 1966, γιατί δείχνει γι’ άλλη μία φορά τήν ειλικρίνεια, αλλά και τόν μεγάλο του άνθρωπισμό. Τόσο κατά τή συνάντησή εκείνη, όσο και σέ κατοπινές μας συναντήσεις στό Λονδίνο, αυτή τήν εικόνα έσχημάτισα: του άνθρώπου πού δέν έχει παρασυρθεί από τήν καταπληκτική του επιτυχία είτε γιά νά υποτιμήσει αυτούς πού τόν βοήθησαν στά πρώτα του βήματα στην ξενιτιά, είτε τούς άνθρώπους πού του ζητούσαν μία κάποια άναγκαία έξυπνηρηση).

“Τό μαγαζί στην Bond Street μάς έδωσε Status (ό Στάκης πάντοτε χρησιμοποιεί τόν πληθυντικό, ποτέ τό εγώ). Έκάμαμε θαυμάσια πελατεία, πολύ μεγάλες οικογένειες, πελάτες μέ πολλούς τίτλους. Αυτό διάρκεσε δύο χρόνια. Διότι έπρεπε νά μένω εκεί όλον τόν καιρό μου, εγώ δέν ήθελα νά μένω στό ίδιο μέρος, τό ζέκαμα και έβαλα ένα-δύο salesmen (πιασέ) δικούς μου, γιά τούς όποιους άγόρασα αυτοκίνητο τά πουλούν κεντήματα γιά μένα. Αυτό διάρκεσεν ως τό 1938 όποτε έστειλα τόν Άλέκο (Άλέξανδρο Κωνσταντίνου) στην Κύπρο νά γνωριστεί μέ τήν οικογένειά μου και άν ύπρχε συνεννόηση και συμπάθεια νά γίνει γαμπρός μου. Παντρεύτηκε τήν μεγάλη μου αδελφή”.

Τό 1939 αποφάσισα νά πάω στην Κύπρο γιά νά παντρευτώ. ‘Ηταν ‘Ιούλιος και διάσχισα τήν Εύρώπη μέ τόν Άριστο Πλάτωνα και τόν Μιχαήλ Γεωργίου. ‘Ημεθα πασάδες τότε - νά δοΐμεν τούς δικούς μας, νά κάμουμεν τά κεντήματά μας. Άλλά και νά παντρευτώ. Πήγαμε μέ τό αυτοκίνητό μου - ένα Σίγγλερ, τό πρώτο πού πήγε στην Κύπρο. ‘Εγώ τό ‘39 άρραβωνιάστηκα στό Λεύκαρη και επρόκειτο νά παντρευτώ τόν Μάρτη. Τόν Σεπτέμβρη εκπρύχθη ό πόλεμος. Έστράφηκα τόν ‘Οκτώβρη διότι είχα όλα μου τά κεντήματα στην Άγγλία, μέ τήν προϋπόθεση νά επιστρέψω στην Κύπρο μετά πέντε-έξι μήνες. Μ’ έκοψεν ό πόλεμος, κεντήματα δέν μπορούσα πιά νά φέρω - ό,τι είχα τά πούλησα και έφ’όσο δέν είχε τίποτε άλλο νά κάνω, ή μόνη άπόφαση νά μπω στό catering, τό όποιο πάντοτε μου άρεσε - είχα και άλλοτε επχειρήσει αλλά δέν τά κατάφερα. ‘Η πρώτη άπόφαση έστιατορίου μέ τόν Άριστο Πλάτωνα, τόν ‘Επιφάνιο, τόν Charlie Pattison (Κυριάκης Παττίχης). ‘Ο ένας ανέλαβε διευθυντής κουζίνας, ό άλλος άλλου, γελοία πράγματα, κανέναν μας δέν είχε ιδέα από έστιατόρια, και αυτό πού πήραμε ήταν μικρό. Στη Γλασκώθη άρχισαμε. Έβάλαμεν από πεντακόδιες λίρες ό καθένας. Τό μέρος αυτό ήταν προηγουμένως γραφείο κηδειών, άνηκε σέ νεκροθάφτες κι έμειν

τό κάμαρε έστιατόριο. Τό μέρος αυτό ήταν μέ ένοικιο. ‘Ο ‘Αριστος απέχώρησε στό χρόνο άπάνω - έκαμε δουλειά δική του. Τόν δεύτερο χρόνο οί τρεις μας αγοράσαμε ιδιοκτησία δική μας, τό ‘Ακροπόλ, καί εκεί ήταν ή πρώτη φορά πού φώναξα τόν Δημάρχο ν’άνοιξει τό έστιατόριο (νά τό έγκαίνιασει). Τί θράσος δηλαδή είχαμεν σ’ εκείνα τά χάλια του έστιατορίου. ‘Επερνούσαμεν καλά - ό ‘Επιφανίου έν τώ μεταξύ άπεσύρθη. Στόν τρίτο χρόνο έφυγα κι εγώ καί άρχισα μέ μιά εταιρείαν πού αγόρασα ώς ψωμάς”.

ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΑ

‘Έτσι φτάσαμε στό τέλος του πολέμου. “Τό 45” - 46 είμαι μόνο μέ τό άρτοποιείο. ‘Ηθελα ν’ αγοράσω ένα έστιατόριο πού άνήκε στην Scottish Mutual Insurance. Αυτόι μου λένε πώς δέν σκόπευαν νά τό πωλήσουν. ‘Αν όμως τό άποφάσιζαν, τότε θά μέ προτιμούσαν έμένα. Τό ‘46 έπιστρέφω στην Κύπρο νά παντρευτώ. Πήρα μαζί μου 35.000 χιλιάδες λίρες. Μέ τά χρήματα αυτά άνοιξα έργοστάσιο κεντημάτων μέ διευθυντή τόν γαμπρό μου τόν Συμεωνίδη. Δέν μ’ άρέσει νά έχω μετρητά χρήματα. Θέλω τό χρήμα νά τό έχω μέσα στην δουλειά. ‘Όταν ήμουν στην Κύπρο, πήρα τηλεγράφημα ότι μου πουλούσαν τό έστιατόριο άν ακόμη ενδιαφερόμουν. ‘Επιστρέφω στην ‘Αγγλία μέ την γυναίκα μου τόν Δεκέμβρη του ‘46. Είχα μείνει στην Κύπρο κάπου ένα χρόνο. Μόλις επέστρεψα, αγόρασα τό IVY. ‘Εγώ καί δύο άλλοι τό διορθώσαμε, γιατί δέν μπορούσαμε νά πάρουμε άδεια κτίσματος”.

Στό μεταξύ τό άνήσυχο πνεύμα του Στάκη τόν σπρώχνει νά καταπιαστεί καί μέ άλλα πράγματα εκτός από τό άρτοποιείο καί τά έστιατόρια. “Τό ‘46 άρχισα έργοστάσια κατασκευής πλαστικών ειδών μαζί μέ τρεις άλλους. ‘Εδω δυστυχώς, ένεκα του χημικού πού είχαμε καί ένεκα ότι ήμουν τελειώς άπειρος της δουλειάς των plastics, ή δουλειά κράτησε μόνο δύο χρόνια, κι έδω έζημίωση περίπου 35 χιλιάδες λίρες. Αυτό όμως μου έγινε μάθημα καί πάντοτε πιστεύω ότι όταν μιά δουλειά δέν την καταλαβαίνεις καί δέν έχεις τό μέσον νά θρεις ανθρώπους πεπειραμένους καί έμπειρους, τό καλύτερο πράγμα νά τά παρατήσεις γιά νά μήν καταστραφεί τελειώς καί ή υγεία σου. Στό μεταξύ τόν Bokerly είχα μόνο 51% μετοχές. Στόν ενάμιση χρόνο αγόρασα καί τίς υπόλοιπες 49% καί σέ δύο χρόνια είχαμε 21 παρατήματα. ‘Εν τώ μεταξύ είχαμε άρχίσει καί τό IVY καί έδω ήρθεν ό Νικόλας ό γαμπρός μου, ό όποιος είναι ακόμη έδω μέ τίς δικές μου δουλειές. Μετά αγόρασα τό L’ Arpetitif καί έδω είναι πού είδα ότι μέ λίγη διακόσμηση καί καθαριότητα των κουζινών ήταν αυτό πού ό Γλασκωβίτης ζητά. Μόλις τό άνοιξα έκαμνα του κόσμου τίς δουλειές, κι επήρα την πρώτη άδεια ποτού πού έδόθη στην Γλασκώη γιά 15 χρόνια”.

Πολλοί ασφαλώς όταν έφταναν στό σημείο αυτό θά τό θεωρούσαν όχι μόνο άρκετό, άλλα σάν πολυ μεγάλη επιτυχία. “Όχι όμως ό Στάκης. Καί ή μεγάλη στιγμή έφτασε όταν σκέφτηκε τό έξης έξυπνο κόλπο: ‘Ένα από τά έστιατόρια πού είχε ήταν leasehold καί θρικόταν σ’ ένα όλόκληρο τετράγωνο πού άνήκε σέ μιά εταιρεία του Λονδίνου. Στό τετράγωνο αυτό υπήρχαν καί πάρα πολλά άλλα καταστήματα, κι ό Στάκης πλησίασε όλους τους καταστηματαρχες καί τους ρώτησε άν ενδιαφέρονταν νά αγοράσουν τό freehold του καταστήματός τους. “Όταν πήρε θετική άπάντηση, πλησίασε τους ιδιοκτήτες καί τους βολιδοσκόπησε άν πουλούσαν τό τετράγωνο καί πόσα ήθελαν. “Όταν τού δόθηκε μιά τιμή, έπισκέφθηκε την Τράπεζά του. “Ο διευθυντής ήταν φίλος μου. Τόν είχα γνωρίσει πριν πολλά χρόνια, όταν γύριζα από σπίτι σέ σπίτι καί πουλούσα κεντήματα. Μόλις λοιπόν μέ είδε, ρώτησε πώς είναι ή οικογένειά μου καί τά συνηθισμένα. Του είπα από υγεία είμαστε όλοι καλά. Μόνο πού άρα άκούσεις την πρότασή μου θά μου πει νά πάω νά δω κανένα ψυχίατρο. Μ’ άκουσε προσεκτικά, κοίταξε τους αριθμούς πού του παρουσίασα κι ύστερα έβγαλε τό συμφωνητικό καί μου είπε νά τό υπογράψω. Μου ‘δινε τό δάγιο πού του ζητούσα. Αυτό μ’ έκανε Στάκη”, μου δήλωσε μέ έμφαση. Γιατί τά λεφτά ήταν πολλά, κι από κείνη ή δουλειά

κέρδισα άμέσως 250 χιλιάδες λίρες.”

Κάποτε πάλι είχε συμφωνήσει ν’ αγοράσει ένα άκίνητο. ‘Η συμφωνία του ήταν προφορική, “άπλως δώσαμε χέρι”. Κατέθηκε στο Λονδίνο νά υπογράψω, όποτε πήρα ένα έπείγον τηλεγράφημα από τους δικηγόρους μου ν’ αναβάλω την υπογραφή. Δέν μου έξηγοΐσαν τους λόγους. ‘Επέστρεψα άμέσως στη Γλασκώη, καί μου είπαν ότι κατόρθωσαν νά ρίξουν την τιμή κάπου 200 χιλιάδες λίρες. Μεγάλο ποσό. “Όμως εγώ είχα δώσει τό λόγο μου. Καί τό πάλν στόν άνθρωπο είναι ή έμπιστοσύνη. Προτίμησα λοιπόν νά ζημιώσω τά λεφτά αυτά, παρά νά χάσω την έμπιστοσύνη πού μου είχαν. Σέ διαβεβαιώ όμως πώς εκείνη ή χειροτονία μου, μου έφερε πολυ περισσότερα κέρδη, γιατί τό μάθανε όλοι στη Σκωτία καί άλλου, καί όπου άπλωνα πιά τό χέρι μου, κανέναν δέν μου άρνιότανε τίποτε. Τό μέρος αυτό είναι τό Princess. “Όταν τό αγόρασα, σέ μιά μεριά έκαμα τό Cobba Cabana. Γιά πρώτη φορά χρησιμοποιήσα αρχιτέκτονα-διακοσμητή, καί τό άνοιξα μέ τίς μεγαλύτερες τιμές πού ένα έστιατόριο μπορεί νά κινηθεί μέ τεράστια επιτυχία. Στο ίδιο κτήμα μετά από ένα χρόνο άνοιξα τό Rally Room. Κι έδω τονίζω είχα τό πρώτο “live television”, πού είναι ιστορικό, κι έκαμε μεγάλη έντύπωση σ’ όλη ή Γλασκώη. Σέ δύο χρόνια από τότε πού τό αγόρασα, μέσ’ στό ίδιο κτήμα είχα έξι έστιατόρια καί έφτά μπάρ στό ίδιο κτίριο”.

ΜΕΓΑΛΟΣ ΕΥΕΡΓΕΤΗΣ

Σήμερα βέβαια ό ‘Αργυρός Στάκης έχει τόσες πολλές εταιρείες καί τόσα άκίνητα κι επιχειρήσεις, πού χρειάζεται όλόκληρο επιτελείο πεπειραμένων υπαλλήλων γιά ή διεκπεραίωση των πολυπλοκών υποθέσεών του. “Όμως ό ίδιος παραμένει ακόμη ένας γνήσιος ‘Ελληνοκύπριος της “παλαιάς σχολής” των μεγάλων ευεργετών του ‘Ελληνισμού. Δέν υπάρχει φιλανθρωπική όργάνωση στην όποία νά μή προσφέρει γενναιόδωρα καί έντελώς άφίλοκερδώς. Είναι μάλιστα καί μέλος πολλών τέτοιων οργανισμών. ‘Εκει όμως πού διακρίνεται είναι στην προσφορά του προς την ‘Ελληνορθόδοξο ‘Εκκλησία. “Στην Γλασκώη έχουμε ‘Ελληνική ‘Εκκλησία από τίς άρχές του ‘40. Κάθε μήνα είχαμε έδω είτε τόν ‘Αρχιεπίσκοπο ή κάποιον ιερέα. Αυτό συνέχισε ως τό 1946, όποτε αγόρασα την πρώτη ‘Εκκλησία. ‘Επειδή τό Corporation την χρειάστηκε, την αγόρασα αυτήν πού έχουμε τώρα γιά 50 - 60 χιλιάδες λίρες. ‘Η ‘Εκκλησία συντηρείται από τό δίσκο. Μου κοστίζει πολλά κάθε χρόνο. Αυτό νά τό αφήσουμε έξω”. (Τά καταγράφω όμως, γιατί πρέπει νά παραδειγματιστούν μερικοί από τους ‘Εκκλησιαστικούς επιτρόπους, οι όποιοι χρησιμοποιούν ή θέση τους στις ‘Επιτροπές γιά προσωπική προβολή καί γιά διασυρμό του όνόματος της ‘Εκκλησίας, γιά νά μήν αναφέρουμε την άπαράδεκτη πολλές φορές στάση τους άέναντι του ‘Ιερού Κλήρου, προς τόν όποιο συμπεριφέρονται ως έάν οι έκάστοτε ιερείς αποτελούν ευτελείς υπαλληλίσκους στις επιχειρήσεις τους).

Τήν φιλανθρωπία όμως αυτή του Στάκη εκμεταλλεύτηκαν βέβαια άρκετοί πατριώτες μας. Κι αυτό γιατί ό Στάκης δέν άρνήθηκε ποτέ νά βοηθήσει εκείνους πού του ζητήσαν την άρωγή του. “‘Ηρθε κάποτε έδω (Γλασκώη) κάποιος Κύπριος. ‘Εγώ όλους τους Κυπρίους τους βοηθώ καί τους δίδω δουλειά. ‘Ηρθε κοντά μου καί μου λέγει ότι είχαν έντολήν από τόν Μακάριο γιά διάφορα πράγματα. Τόν έφερε, μου είπε, ... ένα υποβρύχιο, είχε μάλιστα μαζί του, όπως είπα, καί μερικά κιβώτια. “Πού είναι τά κιβώτια;” τόν ρώτησα. Αυτός μου είπε πώς τά είχε κάπου κρυμμένα. Δέν ήξερα βέβαια άν έπρεπε νά τόν πιστέψω ή όχι. “Όταν συνέβη κάτι τό πολυ κομικό. ‘Εκείνες τίς μέρες ήλθε κάποιος φίλος μου από τό Μάντσεστερ. Μόλις τόν είδε τόν νεαρόν αυτόν, μέ φώναξε κατά μέρος καί μου έξηγήσε όρισμένα πράγματα: ‘Ο νεαρός είχε γελάσει κάποιον φίλο μας από τό Birmingham κι άρραβωνιάστηκε την κόρη του. Του ‘φαγε άρκετά χρήματα κι ύστερα τό ‘σκασε. “Μου δίδεις την άδεια νά τόν περιποιηθώ τόν κύριο αυτόν;” “μέ ρώτησε.

‘Εγώ τί νά πῶ; Οὔτε κοντά μου ἐργαζόταν, ἀλλά καί γύρευε νά μέ γελάσει. Ήταν παλιάνθρωπος. Λοιπόν ξέρεις τί τοῦ ‘καμε; Τόν ἔδεσε χέρια καί πόδια, τόν ἔβαλε μέσα στ’ αὐτοκίνητό του καί τόν πήγε στό Birmingham. Δέν ξέρω ὅμως πῶς, μά ἡ ἀστυνομία εἶχεν εἰδοποιηθεῖ καί πήγε στό σπίτι τοῦ Κυρίου στό Birmingham. ‘Ο νεαρός, ὅμως, παρ’ ὅλο πού εἶχε φάει τῆς χρονιάς του, εἶπε στήν ἀστυνομία πῶς ἐπρόκειτο γιά ἀστεῖο! ... Βλέπεις, συνέχισε ὁ Στάκης, ἔχουμε καί παλιάνθρώπους μεταξύ τῶν συμπατριωτῶν μας, ἀπό τούς ὁποίους πρέπει ὅπωςδήποτε νά προσέχουμε. Ἀλλά ἐγώ, δέν ξέρω γιατί, μά θέλω νά ἔχω στίς δουλειές μου, τουλάχιστον στίς ἐπεθύμους θέσεις, μόνο δικούς μας. Τούς ἔχω μεγαλυτέραν ἐμπιστοσύνη καί τούς ἀγαπῶ πολῦ”.

‘Ο πολυάσχολος ὅμως Στάκης, ὁ “ἄνθρωπος-φαινόμενον” ὅπως τόν χαρακτήρισε μιά Σκωτσέζα πού εἶχε δουλέψει ὑπάλληλός του, τά παράτησε ὅλα ὅταν ἐπισκέφτηκε τὸ Λονδίνο ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης Ἀθηνῶνας. Θά ἦταν ἴσως ἡ μοναδική φορά στή ζωὴ του πού ὁ νοῦς του κι ἡ καρδιά του δέν θρῆσκονταν στίς ἐπιχειρήσεις του, ἀλλά στὸν ἀρχηγό τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας.

Βάση τῆς παροικίας καί τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἶναι ἀσφαλῶς ἡ Ἑλληνικὴ οἰκογένεια. “Τά παιδιά μου τὰ ἀνάθρεψα ὄχι μόνο σάν Ἕλληνες, ἀλλά μπορῶ νά πῶ σάν χωριάτες εἰς τὸ θέμα τῆς ἠθικῆς. Δέν τούς ἐπέτρεπα νά πάνε ἔξω μέ boyfriend καὶ τέτοια. Καί rocket money τούς ἔδιναν μόνο δύο σελίνια τὴν ἐβδομάδα”.

ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΣΤΑΚΗ

Μέ τὸ φαινόμενο Στάκη ἀσχολήθηκαν ἐπανελημμένα οἱ Ἀγγλικές ἐφημερίδες καί ἡ τηλεόραση, παρόλο πού ὁ ἴδιος ἀπορροεῖ τὴν αὐτοπροβολή καὶ τὴ δημοσιότητα. Πόσο μάλιστα ἐξέχουσα θέση κατέχει στὴν κοινωνία καταφαίνεται καὶ ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι ἐπανελημμένα φιλοξένησε τὶς Πριγίπισσες Μαργαρίτα καί Ἀλεξάνδρα, ὁ δὲ πρῶν πρωθυπουργός τῆς Μ. Βρετανίας Σερ Ἀλεκ Ντάκλας Χιούμ ἦταν προσωπικός του φίλος. Σὲ μιά μάλιστα βασιλικὴ δεξίωση εἶχε δώσει ἐντολὴ στοὺς ἀνθρώπους στὴν εἴσοδο νά μὴν ἐπιτρέψουν ἀπολύτως σὲ κανένα νά εἰσέλθει χωρὶς εἰδικὴ πρόσκληση. Ὅταν λοιπὸν παρουσιάστηκε στὴν εἴσοδο ὁ Frankie Vaughn, ὁ ὁποῖος ἔγραψε στὸ πίσω μέρος τῆς πρόσκλησής του τὰ ὀνόματα δώδεκα ἄλλων φίλων του, δέν τοῦ ἐπετράπη θέβαια ἡ εἴσοδος καὶ αὐτὸ ἐξόργισε τὸν ἥθοποιό τόσο πολὺ ὥστε ἀρχισε νά διαμαρτύρεται ἐντονα καὶ νά λέει ποιὸς εἶναι. “Δέν μέ νοιάζει ἂν εἶσαι βασιλιάς” τοῦ εἶπε ὁ θυρωρός. Φανταστεῖτε ὅμως τὸ σκάνδαλο πού ἔγινε μέ τὶς ἀγγλικές ἐφημερίδες καί τὴν τηλεόραση πού ἀσχολήθηκε μέ τὸ θέμα αὐτὸ γιὰ τρεῖς ὁλόκληρες μέρες.

Πολλὰ ἦταν τὰ σημεῖα τῆς συνέντευξής μου ἐκείνης μέ τὸν Ἀργυρό Στάκη πού εἶχα καταγράψει τότε. Ὅπως ἐπίσης καί οἱ ἐμπειρίες πού ἀπεκόμισα κατὰ τὴ διάρκεια τῆς παραμονῆς μου στὴ Γλασκώθη ὡς μέλος τῆς ἀντιπροσωπείας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς στὸ Β’ Κληρικολαϊκὸ Συνέδριο. Θά ἀναφέρω ἀκόμη τρία γεγονότα πού μοῦ ἔκαναν τότε μεγάλῃ ἐντύπωση.

Στὴ διάρκεια τῆς συνέντευξής, τὸν ρώτησα ἂν εἶχε καθόλου δοσοληψίες - στὸ θέμα τοῦ καζίνο - μέ τὸν περιβόητο Φρίζο Δημητρίου, ἰδιοκτῆτὴ τότε τοῦ OLYMPIC CASINO στὸ Λονδίνο - “Ἡ ἀπάντησή τοῦ Στάκη ὑπῆρξε γιὰ μένα ἀποφασιστικῆς σημασίας γιὰ τὴν μετέπειτα ἐχθρική, θάλεγα, στάση μου ἀπέναντι στὸν Δημητρίου καὶ τὸ καζίνο του. “Ἄκου νὰ σοῦ πῶ τί ἔγινε”, μοῦ λέει ὁ Στάκης. “Ὁ Δημητρίου δέν εἶναι καλὸς ἀνθρώπος καὶ κάνει πολὺ κακὸ στοὺς συμπατριώτες μας καὶ στὴν Κύπρο. Δοκίμασε μέ ἀνθρώπους του - ὅταν ἔμαθε ὅτι ἄνοιξα Καζίνο - νά μέ φοβερίσει καὶ νά ζητήσει ἀνὰ μέ ἐκμεταλλεῦθῃ. Ἐγὼ εἰδοποίησα ἀμέσως τὴν ἀστυνομία, ἀλλά καὶ τὸν ἴδιο νά μὴν ξαναδοκιμάσει κατὰ τέτοιο, κι αὐτὸ ἦταν ὅλο. Μάζεψε τὴν οὐρὰ στὰ σκέλια του κι οὔτε πού ξαναδοκίμασε νά μέ πειράξει. Σοῦ λέω, ὁ Δημητρίου δέν εἶναι ἐντάξει”.

Τὸ δεύτερο σημεῖο εἶναι τὸ ἑξῆς: Στὴ διάρκεια τοῦ ἐπίσημου δείπνου παρακολουθήσαμε κατὰ οὐρτα-φέρτα, ἀλλά δέν μπορούσαμε νά καταλάβουμε τί γινότανε. Μόνο εἶδαμε τὸν Στάκη νά σηκώνεται ἀπὸ τὴ θέση του ἀφοῦ εἶχε ζητήσει συγγνώμην ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶνα, νά ἐξαφανίζεται γιὰ λίγα λεπτά καὶ μετὰ νά ἐπιστρέφει στὴ θέση του χαμογελαστός. Τὸ πρῶτ’ ὅν ρώτησα τὴ συνέβη καὶ μοῦ εἶπε ὅτι σὲ μιά ἀπὸ τὶς μπουραρίες του ἔγινε φασαρία μέ κατὰ ναῦτες, τούς ὁποίους τελικὰ οἱ ὑπάλληλοί του τούς ξυλοκόπησαν καὶ τούς ἔδιωξαν. Ὑπῆρχε ὅμως ἐκεῖ φωτογράφος μῆς ἀπὸ τὶς πὶο σοβαρές ἐφημερίδες τῆς Σκωτίας, ὁ ὁποῖος φωτογράφησε τὴ σκηνὴ καὶ οἱ φωτογραφίες αὐτές θά δημοσιεύονταν τὴν ἄλλη μέρα στὴν ἐφημερίδα. Ὁ Στάκης, λοιπὸν, πού εἶχε εἰδοποιηθεῖ ἀπὸ κάποιο συντάκτη, ἐπικοινωνήσε ἀμέσως μέ τὸν ἐκδότη τῆς ἐφημερίδας καὶ οὔτε γραμμὴ δέν ὑπῆρχε στὴν ἐφημερίδα τὴν ἄλλη μέρα γιὰ τὰ συμβάντα.

Τὸ τρίτο σημεῖο ἀφορᾷ τὴν παρουσία στὴ Γλασκώθη, γιὰ νὰ μετασχεῖ στὸ Συνέδριο, τοῦ τότε Ὑπατοῦ Ἀρμοστή τῆς Κύπρου Κώστα Ἀσιώτη καὶ τοῦ Ἀκολουθοῦ Τύπου τῆς Ἀρμοστείας Ἀντὶ Νικολαΐδη. Εἶχαμε ταξιδέψει μαζί στὴ Γλασκώθη μέ τραῖνο ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶνας, ὁ Ἀσιώτης, ὁ Νικολαΐδης καὶ ἐγώ, καὶ μάλιστα δεύτερη θέση. Ὅταν τόμαθε ὁ Στάκης θύμωσε, γι’ αὐτὸ καὶ στὴν ἐπιστροφή μας, μᾶς ἔστειλε ἀεροπορικῶς. Καὶ ὄχι μόνο αὐτὸ, ἀλλά μᾶς συνόδευε μέχρι τὸ ἀεροπλάνο, ἐνῶ ἐκπληκτοὶ θάλεψουμε ὅλους τούς ἀστυνομικοὺς καὶ τούς ὑπάλληλους τοῦ τελωνείου νά τὸν χαιρετοῦν στρατιωτικὰ, ὡς ἐάν ἐπρόκειτο γιὰ Πρωθυπουργό ἢ Πρίγκηπα. Καὶ αὐτὸ τὸ 1966.

Τὸν Στάκη τὸν συνάντησα ἔκτοτε πολλές φορές - καὶ ὅλες στὸ Λονδίνο. Ὅταν μάλιστα τίμησε μέ τὴν παρουσία του τὴ μεγάλη ἐκδήλωση γιὰ τὰ 75 χρόνια ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς στὸ ξενοδοχεῖο Langcaster τοῦ Λονδίνου καὶ ἐπειδὴ οὔτε ἐκείνος (πού συνοδεύονταν ἀπὸ τὴν κόρη του) οὔτε ἐγὼ διαθέταμε αὐτοκίνητο, ἔβρεχε δὲ ἐκεῖνο τὸ βράδυ ἀσταμάτητα, μείναμε μαζί γιὰ μιά περίπου ὥρα περιμένοντας νά θροῦμε ταξί. Καὶ τότε μοῦ ἀνακοίνωσε ὅτι ἐπρόκειτο ν’ ἀγοράσει τὸ μεγάλο ξενοδοχεῖο Metropole στὸ Paddington. Ἦταν 84 χρονῶν. Καὶ ὅμως δέν ἐννοοῦσε νά τὸ θάλει κάτω, ἔστω κι ἂν εἶχε ἀποκτήσει, σάν ἐταιρία πιά, 92 πολυτελῆ ξενοδοχεῖα, 22 καζίνα, 68 health clubs καὶ, Κύριος οἶδε, πόσες ἄλλες μικρότερες ἐπιχειρήσεις, μέ ἐπίσης εἰσόδημα ἐνάμισι σχεδὸν δισεκατομμῖριο λίρες καὶ 14,500 ὑπάλληλους!

Ἦταν λοιπὸν πολὺ φυσικὸ τελικὰ νὰ τοῦ ἀπονειφθεῖ ἀπὸ τὴ Βασιλισσα Ἐλισάβετ ὁ ἐπίζηλος τίτλος τοῦ Σέρ, ἀλλὰ καὶ νά χαίρει μῆς μοναδικῆς καὶ ἀπόλυτα δικαιολογημένης ἐκτίμησής ὄχι μόνο ἀπὸ τὴν Ὁμογένεια, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὶς ἰθύνουσες ἀρχές τῆς Μ. Βρετανίας, νά εἶναι δὲ ταυτόχρονα καὶ ἀγαπητός καὶ ἀξιоσέβαστος ἀπὸ ὅλους ὅσοι τὸν γνώριαν στὴ μακρὰ καὶ τόσο δημιουργικὴ αὐτὴ σταδιοδρομία του. Μόλις πρόσφατα μάλιστα (Ἰούνιος 1999) ὁ Jack Webster, ἔγκριτος Σκωττός δημοσιογράφος καὶ συγγραφέας πολλῶν καὶ ἐπιτυχημένων μονογραφιῶν, ἔπεισε τὸν Στάκη κι ἔγραψε τὴ βιογραφία του, ὅπου μπορεῖ κανεὶς νὰ παρακολουθῇ διεξοδικὰ τὴ ζωὴ καὶ τὶς ἐπιτυχίες τοῦ μεγάλου αὐτοῦ Ἑλληνοκύπριου μετανάστη. Μιά σταδιοδρομία πού τιμᾷ ὄχι μόνο τὸν ἴδιο, ἀλλὰ καὶ τὸν Ἑλληνισμό στὴν ὁλότητά του. Ὅταν δὲ ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαῖος θρέθηκε πρόσφατα στὴ Σκωτία, ἕνα ἀπὸ τὰ πρῶτα μελήματα του ἦταν νά ἐπισκεφθεῖ τὸν Ἀργυρό Στάκη στὸ σπίτι του, ἀφοῦ καὶ ὁ Στάκης, ὅποτεδήποτε τοῦ δοθεῖ ἡ εὐκαιρία, ἐνισχύει γενναιοδωρὰ, ἀλλὰ χωρὶς τυμπανοκρουσίες, τόσο τὴν Ἀρχιεπισκοπὴ, ὅσο καὶ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, πιστεύουμε δὲ ὅτι θά κάνει ἀθόρυβα τὸ ἴδιο καὶ γιὰ τὴν Κύπρο, τῆς ὁποίας εἶναι γιὰ χρόνια τώρα ὁ Ἐπίτιμος πατοῦς Ἀρμοστής στὴ Σκωτία.

ADDRESS OF HIS EMINENCE ARCHBISHOP GREGORIOS OF THYATEIRA AND GREAT BRITAIN

on the occasion of the presentation of the book

"THE EMPEROR MICHAEL VIII PALAIOLOGOS"

by Dr. Andreas Pelendrides, at the Britannia Centre, London, on Sunday, 23rd May 1999.

It gives me great pleasure to welcome my dear friend Dr. Andreas Pelendrides today on the occasion of the presentation of the Autobiography of "*The Emperor Michael the Eighth Palaiologos*" (ISBN: 9963-7956-1-7), for the publication of which he has been responsible.

The Emperor Michael the Eighth Palaeologus was the founder of the dynasty that bears his name and which survived until the Fall of Constantinople on 29th May 1453. This dynasty was to become synonymous with the beauty of its art and architecture (much of which survives to this day); and its last Emperor, Constantine the Eleventh, is revered by many as a New Martyr. The Palaeologian line, however, was not extinguished with the death of the Emperor Constantine, but continued in Russia with the marriage of Constantine's niece, Zoe (otherwise known as Sophia), to the Tsar Ivan the Third. Even today, there are people who are proud to claim descent from this prominent Byzantine family.

The Emperor Michael, who reigned between 1259 and 1282, is one of the lesser-known Emperors of Byzantium - despite being the founder of his dynasty; and he is one whom history and the Chronicles of the time rarely portray in a favourable light. Although it was he who was the Emperor under whom the Great City of Constantinople was liberated from the Latin occupation of 1204-1261, he was also the Emperor whose desire for religious union with the Latins led to his and his supporters vilification from the very moment that the union was signed at the Council of Lyons in July 1274 and which resulted in the Emperor being refused a Christian burial on his death.

The Emperor's motives for the union of the Orthodox and Latin Churches were doubtless sincere, but were intertwined with the need to acquire western support against the onsets of the Turks while at the same time ensuring that the Latins would not attempt to retake the Empire they had so recently lost. He clearly hoped that the union of the two Churches would ease the way to both objectives.

The crucial questions at both this and the subsequent Council of Ferrara-Florence (1438-1439) were those of the Papal claims and of the *Filioque*, the latter being the addition made by the Latins to the Solemn Profession of Faith known as the Nicæan-Constantinopolitan Creed which alleged that the Holy Spirit proceeded from both God the Father and God the Son, in contradiction to the teaching of Scripture (cf. *John 14, 16-17*). On this question, the "reunion councils" accepted that the Spirit proceeded from both Father and Son 'as from one principle' (*tanquam ex (or ab) uno principio*). From the Orthodox point of view, while this avoided ditheism, the persons of the Father and the Son were seen to be merged and confused - a fusion which St. Photius, patriarch of Constantinople, had earlier described as 'Sabellius reborn, or rather some semi-Sabellian monster' (*P.G. cii, 289b*).

However, the agreement reached on both these matters was quickly repudiated by the

'overwhelming majority' of clergy and laity in the Church of Byzantium, as well as by Bulgaria and other Orthodox countries. The Emperor's sister, no less, is reported to have said that it was better that her brother's Empire should perish rather than the purity of the Orthodox Faith be sullied.

The Emperor appointed Ioannis Vekkos, a priest of views similar to his own, as Patriarch of Constantinople. This led to a persecution of those who did not subscribe to the "union", with the monastic community of Mount Athos (among others) suffering horribly at the hands of his emissaries. To this day, the Bulgarian monastery of Zographou honours the memory of the twenty-six monks who were burnt to death as a result of their refusal to betray Orthodoxy (*f.d. 22nd September*). This martyrdom is vividly depicted in the Monastery's *Catholicon*; and there is a second painting there in which the pope is being dragged into the flames of hell by a fiend!

The question of the *Filioque* (however remote and nitpickingish it may seem to us today) was seen as being of great importance for the purity of the Orthodox Faith. In our days too the error of the so-called 'Dual Procession' is recognised in theological circles; and within the Anglican Communion (for example) steps are being taken to expunge it from the official Prayer Books of the thirty-eight Provinces of that Confession.

Thus some of the religious problems that the Emperor Michael VIII Palaeologus (and other members of his dynasty) tried to struggle with and solve are still with us today. His motives may not have been wholly religious and they certainly did not achieve the desired result as neither was the union of Churches achieved nor was there the expected support for the Byzantine Empire from the western powers.

Nevertheless, it has to be said that the Emperor clearly possessed an interesting and multi-sided personality; and I am sure that Dr. Pelendrides will give us some indication of this as he presents the Emperor's own writings on his life and its complexities in what has been referred to as his "Autobiography".

SOURCES:

The Orthodox Church (Timothy Ware, 1963)
The Orthodox Church (John Meyendorff, 1962)
Athos or the Mountain of Monks (Athelstan Riley, 1887)

Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους (τ.Θ', 1980)
Ἀγιορειτικὸ Ἑγκόλπιο Ἡμερολόγιον τοῦ ἔτους 1997
Θρησκευτικὴ καὶ Ἠθικὴ Ἑγκυκλοπαίδεια (τ. 8, 1966)
Ἑγκυκλοπαίδικόν Λεξικόν (ἐκδ. Ἐλευθερουδάκης, τ. 10, 1930)
Μεγάλη Ἑλληνικὴ Ἑγκυκλοπαίδεια (ἐκδ. Πυρσός, τ. 10', 1932)

NOTE

The Monasteries of Vatopedi and Iviron also commemorate martyrs from this time, as does Karyes with Cosmas the Protos and the *Kelliotae* of Karyes.

THE ESTABLISHMENT OF A THEOLOGICAL AND ECCLESIASTICAL SEMINARY

By the Rt Revd. Bishop Kallistos of Diokleia

1. Do we need a Seminary?

Sincere congratulations are due to His Eminence Archbishop Gregorios of Thyateira and Great Britain for his initiative in planning the foundation of a Theological and Ecclesiastical Seminary within our Archdiocese. These plans are an important indication of the growing maturity of the Archdiocese, a sign that - as it enters the final quarter of the first century of its existence - it is now truly 'coming of age'. The creation of an Archdiocesan Seminary is long overdue. More than twenty years ago the late Archbishop Athenagoras II of Thyateira and Great Britain began to put forward proposals for a theological school, and I am confident that, had he lived, it would long since have become an established reality.

The need for a Seminary will be obvious to anyone who looks at the present composition of the clergy of our Archdiocese. Many of us are approaching retirement: who will replace us? Until now the great majority of our priests have been drawn from Greece or Cyprus, and they have received their education and training outside Britain. We have as it were imported them 'ready-made'. But recruiting priests from Greece and Cyprus has become considerably more difficult than it was forty or thirty years ago.

In any case, has not the time arrived for our Archdiocese to become self-sufficient, so that we find our future clergy from within our own flock? I consider it disturbing that up to now disappointingly few candidates for the priesthood have come forward from among the rising generation of Greeks born and brought up in this country. For a long time the Greek Archdiocese of America has supplied more than 90% of its clergy from among its own members; the contrast with our Archdiocese is painfully evident. Surely one of the main reasons (although not the only one) for the lack of priestly vocations in Britain is the fact that hitherto we have had no local centre for the training of clergy. The foundation of our own Archdiocesan Seminary will not automatically solve all our problems, but it will undoubtedly make a significant difference.

Needless to say, we have all of us reason to be profoundly grateful to the present generation of clergy from Greece and Cyprus who have chosen to work here in Britain. Their dedicated and sacrificial service is an example for all the rest of us. But in the future we should not rely primarily upon the 'Mother Country' to supply our pastoral needs. Let us maximize our local resources.

2. What kind of Theology will be taught in the

Seminary?

In the tradition of the Orthodox Church, the term 'theology' has a very different meaning from that customarily given to it in the contemporary West. Within Orthodoxy theology is not seen primarily as an academic discipline, relying upon the resources of the reasoning brain. On the contrary, we seek to theologize 'in the manner of the fishermen, not of Aristotle' (ἁ λ ι ε υ τ ι κ ῶ ς , ἁ λ λ ' ο ὕ χ ' Ἀριστοτελικῶς), to

use the famous phrase of St Gregory the Theologian (*Oration* 23:12). What this implies is spelt out by Professor Christos Yannaras: '(Theology) is a gift from God, a fruit of the interior purity of the Christian's spiritual life. Theology is identified with the vision of God, with the immediate vision of the personal God, with the personal experience of the transfiguration of creation by uncreated grace.' This means that theology is not 'a theory of the world, a metaphysical system', but 'an expression and a formulation of the Church's experience ... not an intellectual discipline, but an experiential participation, a communion' ('Theology in Present-Day Greece', *St. Vladimir's Seminary Quarterly* 16:4 (1972), pp. 195, 207).

Let us note carefully the key words in this trenchant statement by Dr Yannaras: gift, grace, personal experience, participation, communion, interior purity, transfiguration, vision of God. Such is the perspective in which theology is viewed by the Orthodox Church. For a fuller analysis of the Orthodox standpoint, see the excellent study by Professor Constantine Scouteris, *The Meaning of the Terms 'Theology', 'To Theologize' and 'Theologian' in the Teaching of the Greek Fathers and Ecclesiastical Writers up to and including the Cappadocians* (in Greek: Athens 1972).

What consequences does this approach to theology have for the teaching programme in our proposed Seminary?

(i) First of all, in the Orthodox understanding theology is seen as a single, all-embracing unity. In the West theology has come to be regarded as a series of separate disciplines: we have 'Biblical theology', 'historical theology', 'systematic theology', 'philosophical theology', 'modern theology', and so on. Orthodoxy, when

true to itself, rejects such fragmentation and approaches theology as an integrated whole. This means that in our proposed Seminary we cannot simply copy the syllabus used in Roman Catholic, Anglican or Protestant schools. We need to devise a programme - and this may not be easy - in which the indivisibility of theological study, the convergence of all its varying aspects, is made clearly manifest.

(ii) There is, as Dr Yannaras insists, an essential connection between theology and prayer. In the well-known phrase of Evagrius of Pontus, 'If you are a theologian, you will pray truly; and if you pray truly, you are a theologian' (*On Prayer* 61 (60)). From this it follows that the theology taught in our Seminary should be a *liturgical* and *neptic* theology. The students need to worship together, sharing day by day in the Church's cycle of prayer. More can be learnt from the *Typikon* and the *Philokalia* than from a whole shelf full of 'Dogmatic Theologies' by Androustos, Trembelas, Barth, Tillich, Rahner, and the like.

It is of course important that our future priests should be properly educated, and so our proposed Seminary has to provide them with an adequate intellectual foundation. It is, however, incomparably more important that it should provide spiritual formation. Our priests do not have to be scholars or academics, but they do need to be rooted in the Church's life of prayer. The purpose of a Seminary is not just to communicate information but, much more fundamentally, to impart *wisdom*. Let us recall the true meaning of the Greek word *paideia*: it signifies discipline, the training of character, the cultivation of true personhood. Let us reflect also on the literal sense of the term 'education': in Latin *educere* means to evoke, to lead or draw. Education indicates an exodus: it implies leading people out into a new stage upon their spiritual journey, a journey which does not stop when they finish their seminary course.

3. What are the Aims of the Seminary?

His Eminence Archbishop Gregorios has already made it clear that the Seminary will be residential, and that it will be located in London. It will have a fourfold aim:

- (i) to educate candidates for the clergy;
- (ii) to train Sunday School teachers;
- (iii) to train lay leaders in parish administration;
- (iv) to provide refresher courses for existing clergy ('in-service' education).

The Archbishop has indicated that he does not envisage, at any rate at this juncture, the establishment of correspondence courses or other forms of 'distance learning'. Thus the students in the first category, the candidates for ordination, will presumably follow a full-time course extending over some three years or

more. Those in the second and third categories, future Sunday School teachers and lay leaders, might follow an accelerated full-time course, lasting perhaps one year; or they might be taught by linked sets of short residential courses, seminars and study days. The fourth group, clergy attending refresher courses, will obviously not be full-time, but will come to the Seminary only for short residential courses. A valuable aspect of the Seminary will be the building-up of an active Alumni association.

4. The Syllabus

The syllabus of the Seminary has not yet been worked out in detail but, as regards the first category of students (ordination candidates), it will need to include the following subjects:

(a) Sacred Scripture. Knowledge of New Testament Greek will surely be obligatory; but I doubt if it is realistic to make Hebrew a compulsory requirement.

(b) The Fathers, with special reference to the Seven Ecumenical Councils. The aim here will be not merely to communicate to the students historical information about the Fathers but to cultivate in them what Archpriest Georges Florovsky used to term 'the Patristic mind' (φρόνημα). Through their work upon the Fathers our students will acquire a thorough grounding not only in dogmatic theology but also in the ascetic, moral and spiritual aspects of theology; indeed, from an Orthodox standpoint all of these constitute an undivided unity.

(c) Church History, not only Eastern but Western. It is vital that future priests who are going to work in Britain should be aware of the religious history of this land, both before and after the Schism.

(d) Liturgical Studies. As well as becoming familiar with the history of Orthodox worship, our students will need to learn about the practical performance of the church services. This will include training in Byzantine chant.

(e) Pastoral Studies, including:

(i) Canon Law (especially as it relates to marriage questions).

(ii) Homiletics (the preaching of sermons; also the teaching of children, teenagers and adults).

(iii) Other forms of youth work.

(iv) Ministry to the sick.

(v) The sacrament of confession. Because of the scattered situation of our parishes, most of our priests need to be qualified to act as confessors.

(vi) Managerial matters. Our future priests need simple but specific guidance in such matters as the proper maintaining of financial accounts; correct organization of formal records, including parish registers and inventories of church property; the requirements of English civil law concerning charitable trusts; the conduct of

public meetings (including the punctual despatch of the agenda before a meeting, the keeping of minutes, voting procedures, the role of chairpersons, secretaries and other officers).

In devising our syllabus, we shall want to keep constantly in view what was said earlier about the unity and convergence of Orthodox theology, and the avoidance of fragmentation.

What language will be used in teaching? Since the Seminary is intended primarily for young Orthodox brought up in this country, who intend to serve as priests here in the British Isles - and since, in any case, not all the students will be of Greek parentage - I suppose that teaching will be given mainly in the English language. At the same time, as already indicated, students will be required to study the Greek of the New Testament; and I envisage that they will also be trained to celebrate the Divine Liturgy and the other services in Greek. Bearing in mind the pastoral requirements in our Archdiocese, it will also be desirable for them to acquire a certain fluency in spoken Greek, so that they can minister (for example) to those in hospital and the dying who know no English.

5. Minimum Requirements.

What are the minimum requirements that need to be met if the Seminary is to commence functioning on a residential basis? I shall not speak here about finance, for that lies outside my competence.

Let us recognize that we are likely to commence on a modest scale, perhaps initially with as few as five or six resident students. We can learn much, I am sure, from such institutions as the *Ieratikí Scholí* at Nicosia (in Cyprus), and also from Holy Cross Greek Orthodox School of Theology and St Vladimir's Theological Seminary (in the USA). But let it be remembered that all of these are serving a far greater number of parishes than there are within our Archdiocese, and that they have behind them much larger financial resources. More closely similar to our situation is the Theological School of St Andrew at Sydney, maintained by the Archdiocese of Australia (but this, too, is larger than the Archdiocese of Thyateira). Also to be taken into account is the Orthodox Theological School at Joensuu, serving the Church of Finland (which is smaller in numbers than our Archdiocese).

To function on a residential basis, we need a house, containing a chapel, a dining room, a classroom, a common room for the students, and a library, as well as separate study - bedrooms for each student.

As regards the staff, it will be essential to have a full-time resident Principal. If possible, he should be a priest, so that he can officiate at the daily services which the students will attend; and he needs to have sufficient academic qualifications to exercise general supervision over the students'

programme of work. He need not necessarily be the spiritual father of the Seminary; this could be done by a visiting priest or priests. The Principal, if a priest, might help in a parish at weekends (in which case there would not be a Sunday morning Liturgy in the Seminary; the students would assist in different parishes). But the Principal should not be expected to undertake a full-time Parish assignment. Should he be married, accommodation will be needed for his family.

The Principal will require secretarial assistance (perhaps part-time). There will have to be a cleaner and a cook (both presumably part-time). It will be desirable to have a part-time Administrator or Bursar, who can supervise the cleaner and the cook, look after the catering, maintain the fabric of the House, and keep the accounts. The Principal will then be left free for his pastoral and teaching responsibilities with the students.

The bulk of the teaching could be done by visiting Professors, who might come weekly, monthly, or even more occasionally. Britain contains a number of well-qualified Orthodox theologians, both clergy and laity, alike within the Archdiocese of Thyateira and within other Orthodox Churches. We can also invite professors from the Theological Schools of Athens and Thessaloniki.

All this is seen as the minimum requirement for a residential seminary. Clearly a far larger establishment might be envisaged; but is it not wise to start humbly and realistically on a small scale?

6. University Affiliation?

Should the Seminary seek affiliation with some Faculty of Theology belonging to a British University (for example, in London with Heythrop College or with King's College)? Against this it can be urged that we wish the Seminary to be fully and genuinely Orthodox. That is a point on which, I am sure, we are all of in agreement. But at the same time there are several arguments in favour of affiliation:

(a) After completing three years (or more) of full-time study, our seminarians will want to have a degree or other qualification that is acknowledged by the outside world. Any diplomas that the Seminary grants will need to be validated by an academic institution recognized in this country and, indeed, internationally.

(b) If the students are enrolled in a British university, many of them will be eligible for local authority or other government grants. This will significantly reduce the financial burden upon the Archdiocese.

(c) The resources of our Seminary, especially at the outset, will be limited. Can we, relying solely upon Orthodox teachers, provide adequately

for the full syllabus indicated above? And even if we can, is this necessary? We do not need to reinvent the wheel. Many points in the Syllabus (e.g. the teaching of languages) are neutral in character, and we can take advantage of the facilities offered by others. Of course we shall wish to supplement the teaching offered by non-Orthodox institutions; but this does not mean that we should totally dispense with their help.

(d) There is also a more profound reason why future Orthodox priests ought to possess some familiarity with non-Orthodox theology. In the media our Orthodox faithful are constantly being confronted by the 'liberal' religious thinking that is fashionable today in Britain and the USA, and this often leaves them bewildered. In particular, our children are being exposed to this 'liberal' viewpoint in much of the religious teaching that they receive at school; young people regularly come to me with questions which reflect the discussions that they have had in class. Doubtless all the priests present here today have had similar experiences. We cannot effectively help our flock to answer the problems posed by the media and by RE teaching in British schools unless we are properly acquainted with the theology which they presuppose. We must imitate the early Fathers, who defended the Christian faith precisely by entering into dialogue with the Hellenic philosophy of their day.

It is noteworthy that most Orthodox theological schools in the western world have chosen to seek affiliation and validation from a non-Orthodox academic authority. This is true, for example, of the Orthodox Institute of St Sergius in Paris, of Holy Cross in Boston, and of the Theological School of St Andrew in Sydney. Such affiliation has not impaired their Orthodox integrity, but they have been able to maintain their internal independence. Should we not follow their example?

One possibility might be for our students to take a three-year course at a nearby British university, while at the same time residing in the Seminary, attending daily worship there, and receiving some additional instruction from Orthodox teachers. Then they might remain at the Seminary for a fourth year, in which they would receive intensive Orthodox teaching to supplement their non-Orthodox course. Alternatively, students with a good knowledge of Greek could go for further theological studies to Athens or Thessaloniki, or even to the Patriarchal Academy of Halki, when by the divine Mercy this is reopened.

7. Part-Time Students? Distance Learning?

As already indicated, His Eminence Archbishop Gregorios in his initial plans envisages a Seminary with full-time residential students, at any rate as regards candidates for ordination. In this connection, it has to be borne in mind that our

prospective students will come from many different situations. We need to think in particular of two groups:

(a) Eighteen-year-old school-leavers, not expecting to marry and to start a family in the immediate future. In their case, enrolment in a three-year (or four-year) full-time programme presents no great problems, especially if they can obtain a local authority grant.

(b) More mature candidates, married and with a young family, who have already embarked on a secular career. In this case, the position is much more complex. Will we be able to provide them with married accommodation? Can we give them bursaries that will also maintain their wife and children? Many of our priests have to support themselves with outside work: if our ordination candidates interrupt their career for three or four years, how easy will they find it to secure a job at the end of this period? With mature, married candidates, then, in some cases the best course may be for them to keep their job and their home, and to study part-time, attending evening classes or taking courses by correspondence.

Here perhaps we can co-operate with the Institute for Orthodox Christian Studies which it is hoped will shortly be established in Cambridge. This Institute, while its aims overlap with our own, should not be seen as a rival to the Archdiocesan Seminary. Between the two, so I trust, there will be collaboration, not competition. The Cambridge Institute is not intended to be a seminary, and it is expected to be pan-Orthodox in character. The teaching will be Orthodox in content, but non-Orthodox students will be admitted. It will be affiliated with the Cambridge Theological Federation, and so its degrees and diplomas will be validated by the University of Cambridge. While some students will be resident and full-time, it will probably also provide distance learning for part-time students. Perhaps it will be possible for our Archdiocesan Seminary to take advantage here of the resources offered by the Cambridge Institute.

Much of what I have been saying about the Seminary is tentative; I have been concerned to raise questions rather than to offer firm and final conclusions. There are of course many aspects of the project that I have had no time to explore. Let us look to the future not with apprehension but with sober hope, and let us foresee opportunities rather than difficulties. Not all the problems can be solved in advance; life will bring its own solutions. Above all, let us not forget to mention the proposed Seminary in our prayers. May the risen Christ bless our plans.

14 April 1999

Address to the meeting of the Clergy of the Archdiocese of Thyateira and Great Britain

BE STILL, AND KNOW THAT I AM GOD"

By Hieromonk Simeon Piers

We are living in an age in which not only the young are terrified of complete silence. The world of noise and constant chatter in the churches, the radio, the television and loud music is a must for almost everything from a disco to the Greek panegyri. Even the telephone along with the supermarket entertains us with drooly music. We live in a restless world of outgoing verbosity. Our liturgical services are an unremitting dialogue with God - a shopping list of requests, vocal praise - never a dull moment. We're all the same. Vatican Two in its reformed Mass allowed two periods of "brief silence" which rapidly became briefed into non-existence in most churches. We talk to God incessantly, but do we listen to any reply? I think it was a Morcombe and Wise show in which Morcombe telephoned someone and then said again and again, "Who's speaking? Who's speaking?" and when he ultimately paused for breath the answer came back, "You are." We are addicted to noise and the desire to keep on talking. It is when we are relaxed and confident in the company of a person that we can just sit in silence and enjoy their presence. When we are similarly disposed with God, we can think about embarking on meditation, which is the antithesis of all that has been said so far.

The Oxford Dictionary's definition of "meditation" is "the practice of deep religious thought." Thought is the essence of meditation. We all meditate, though not in the religious sense, more than we realise. When, without translating our thoughts into words, we ponder a subject - usually a problem - we run it around and roll it over in our minds thinking of the various aspects of it which hopefully will provide us with a conclusion to a problem, we are, in a way, meditating.

Let's look at the mechanics of it. What, when, where and how. First of all we cannot meditate if things are going on all around us - crying babies, the pot on the cooker to be watched, heavy metal music in the background, driving a car with varying traffic patterns around us, strange places. Our own personal mental and physical conditions have to be considered. You can't meditate if you're freezing cold, hungry, thirsty, have a raging toothache or something has happened to make you absolutely furious with something or someone or you are mentally pre-occupied with some problem. By the way, meditation is NOT spiritual reading. Rather like "Listen with Mother", are you comfortable? Your comfortable position cannot be determined by anyone else. Some like to stand, some walk, some swim even, some kneel, some sit with their feet up. Why not, if it brings you closer to God and avoids physical distractions.

The first thing now to do is to select a subject, which can be a text from the Scriptures, a feast, the life of a saint, a hymn or a spiritual situation which you have encountered, or are presently encountering. If you select a scriptural topic, make sure it has some meat in it - food for thought. A parable is an easy starting point. Read it. Put the book down lest you are tempted to meditate on words only. "Composition of Place" is an easy starting point. Where did it take place, who were the people involved, what were the surroundings, why was it recorded, what did it mean to the people there present? What was the spiritual lesson to the hearers? Take the parable as a whole. Don't chop it up. Leaving the composition of place, we can then think of its relevance to the present day. Is it relevant to us? Is it relevant to me? To what

extent do I go along with its spiritual message? Don't dwell too long on the "us" bit (unless you are preparing a sermon on it!). The "me" bit. Don't let the whole thing turn into an examination of conscience only. We are not meditating on what should be the universal church policy on the parable, as we are not running the church! It is our personal spiritual life that we are developing. Don't on the other hand become too introverted in one's meditation. It is all a very fine balancing act. If you choose the life of a saint, once having completed the composition of place, we can then go on to the application of the virtues of the saint. It is the virtues of the saint in given circumstances that are our spiritual role models - not the specific life style of that saint at that time. We are neither in that time nor in that place.

Now, when should we meditate? We are all built differently. Some are larks (bright and fresh at 6 a.m., but can't stay awake after 10 p.m.) Others are owls who if they have extra work to do would rather stay up an extra three hours rather than get up three hours earlier next day. If you are a lark, try and set aside a time in the morning before the things of the world take over. If you are an owl, wait till everyone is in bed and you have some peace and quiet. "I will praise God in the morning ..." or "I will bless the Lord who night by night teaches my inward parts." Athonite monks tend to meditate in the early hours of the morning - a night vigil. It's dark, cool, quiet and the body is physically at its lowest ebb. Western monks tend to pray and meditate early in the morning.

Now how should we meditate? For how long? What is our natural attention span? Once we have the subject in mind - do your own thing. There are no rubrics, no right or wrong way. Monks tend to put their hoods up - to remind them that they are meditating. It puts it into a time bracket. Many Orthodox run through the Orthodox rosary often using the Jesus Prayer. Relax. Do anything that helps. However, you have to work at it. Meditation is not the idle thoughts of an idle fellow. It requires concentration. If you definitely aren't in the mood, don't get impatient - drop it, lest you get completely discouraged. I think this following idea is a bit doubtful, but some can meditate when washing up, shaving, or ironing clothes.

Ideally, whatever the stance, place or time, it is much easier to be constant in all these things. A time of meditation is a mini retreat. Effective retreats are the silent ones. Retreats are not missions or conferences. Such conferences are to give one the necessary ammunition to use in the days of a retreat. The length of time and frequency of our meditation will to a large extent depend on our life style. Regularity and frequency help a lot to develop the habit. It is spiritually rewarding. We improve with practice. Start with the meat of a subject we can handle. Then one can proceed to more difficult things.

Let's try it. Let's try the subject of the parable of the Lost Sheep. It is easy to envisage the circumstances. We are the sheep. "... Who would not leave the 99 sheep and search for the lost sheep?" In a wolf infested country? Only an idiot. Meditate on that to understand the parable.

TALK ON THE SUBJECT OF MEDITATION GIVEN TO THE CHURCH OF ENGLAND LICHFIELD ARCHDEACONRY "SCHOOL OF PRAYER" 25th MAY AND STAFFORD ARCHDEACONRY 5th JUNE 1999

ECCLESIASTICAL NEWS AND CHRONICLE

OECUMENICAL PATRIARCHATE

His All-Holiness the Patriarch paid an official visit to the Church of Greece from 20th May to 5th June (of which the greater time - 26th May to 5th June - was spent in the "New Lands" of northern Greece which although belonging to the Patriarchate have, since 1928, been placed temporarily under the jurisdiction of the Church of Greece).

ARCHDIOCESE OF THYATEIRA AND GREAT BRITAIN

The Archdiocese's parish in Shrewsbury has recently issued an eight-page leaflet entitled "*On Joining ... The Greek Orthodox Community of the Holy Fathers of Nicea. Shrewsbury*", which is intended to give those who have recently joined the parish "some idea of the more practical aspects of the Orthodox Faith". The greater part of the leaflet covers the history of the parish, but there are also paragraphs on Church Government, Finance, and various of the Church Services. Copies can be obtained from the clergy and committee members of the parish in Shrewsbury.

ARCHDIOCESE OF AMERICA

Bishop Dimitrios of Xanthos, an assistant to Archbishop Spyridon, was a member of the interfaith delegation led by the Revd. Jesse Jackson that succeeded in obtaining the release of three United States servicemen that had been captured during the hostilities in Kosovo. Also in the delegation was Bishop Mitrophan of East America (of the Serbian Orthodox Church).

The March 1999 issue of "*The Voice of Orthodoxy*" (the journal of the Patriarchal and Stavropegic Monastery of St. Irene of Chrysovallantou in New York's Astoria) reports on the final days of Andreas Kokorellis who, protesting his innocence, was executed by lethal injection at Tams Prison in Chicago on 17th March. In the journal, his confessor, Father Kallinikos Zacharopoulos (who had been with him in his final hours) records part of the moving conversation that they had shortly before his death. The funeral, which was presided over by Metropolitan Paisios of Tyana, took place in the church of Ss. Athanasius and John in Chicago on 20th March.

METROPOLIS OF GERMANY

It was announced during March that the Department of Orthodox Theology at the

University of Munich would in future grant doctorates, making it the first and only University in western Europe to make such awards. The regulations for this had been approved first by the Department's governing body and then by the University's Senate. In continuation, it received the blessing of Metropolitan Avgoustinos.

METROPOLIS OF CANADA

Archimandrite Christophoros Rakintzakis, director of the Orthodox Theological Academy in Toronto, was consecrated as titular bishop of Andidae on 26th June 1999, being appointed as assistant to Metropolitan Soterios of Toronto.

OBITUARIES

Metropolitan Theodosios (Sindzi Nagashima) of Japan passed away at the beginning of May. Born into a Buddhist family in 1935, he was baptised into Orthodoxy in 1952, taking the name Vassilij. After studies in the United States, he was ordained to the priesthood in 1963. Consecrated as Bishop of Kyoto on 2nd November 1969, he was elected as Archbishop of Tokyo and Metropolitan of All Japan on 28th March 1972.

The Very Revd. Protopresbyter George Bacopoulos, formerly Chancellor of the (then) Archdiocese of North and South America, passed away on 12th May. Born on Christmas Day, 1921, he served as the Archdiocese's Director of Inter-Church Relations and was a delegate to the Third Assembly of the World Council of Churches in New Delhi in 1961. He was named acting Chancellor of the Archdiocese in 1962 and was its Chancellor from 1964 to 1986, working closely with the then archbishop, Iakovos. In 1965, he joined Dr. Martin Luther King Jr. in the Civil Rights' March in Selma, Alabama.

Two well-known icon-painters, both pupils of the saintly Photis Kontoglou, have passed away recently. Konstantinos Georgakopoulos died shortly before Christmas at the age of 73, while Vassilios Leporas died on 10th May at the age of 69 after a long illness. The work of both is to be found in many churches in Greece and elsewhere and has frequently been reproduced.

EXHIBITIONS

An extremely interesting exhibition entitled

"Venice of the Greeks - Greece of the Venetians" was held in one of the halls of the Megharon Mousikis in Athens between 15th March and 30th April. Dealing with the relations between the Serenissima and Greece, the exhibits included a large number of icons from the Greek Institute of Byzantine and post-Byzantine Studies in Venice as well as others belonging to various collections in Greece itself but which exhibited a Venetian influence. Among the icons from Venice was an extended Supplication ("Deisis") in three zones and dated to the beginning of the fourteenth century, in which saints of both east and west combine in prayer. More curious was one by the seventeenth century painter Theodoros Poulakis depicting Noah's Ark and based on a design by the Flemish artist J. Sadeler. In addition to works of religious art, there were exhibits dealing with cartography, the Hellenic Community in Venice, and the involvement of Venice in Greece - including examples of weaponry, such as some impressive Venetian helmets from the defences at Chalkis (Halkida). An excellent catalogue (priced at the very reasonable sum of Drach. 5,000) accompanied the exhibition.

An exhibition entitled "The Etchings of Rembrandt" was inaugurated at the Andipa Gallery in Knightsbridge on 9th June. Among the exhibits were a number depicting events from Scripture and from the life of the Mother of God (including an impressive Dormition). The exhibition, which is accompanied by a generously - illustrated catalogue written by Acoris Andipa, runs until 31st July.

PILGRIMAGES

A pilgrimage to the Holy Land under the auspices of the Archdiocese of Thyateira and Great Britain has been arranged to coincide with the feast of the Exaltation of the Holy Cross (according to the Julian Calendar). Details of the Pilgrimage, which will be held between 24th September and 2nd October, can be obtained from its leaders - Father Iosif Paliouras (telephone number 0181-449 0648) and Archimandrite Damianos Konstantinou (tel. no. 0181-445 1748).

The Friends of Orthodoxy on Iona (of which Archbishop Gregorios is a patron) are sponsoring the Fourth Annual Iona Pilgrimage that is to be held between 6th and 13th September under the leadership of Father Samuel Carter of the Antiochian Orthodox Community in Stoke-on-Trent. Full details can be obtained from Reader Ignatios Bacon (tel. no. 01320-366 457).

BIBΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

1. Bishop Spyridon Kyvetos
Metropolitē Zichnon and Nevrocopiou
THE SACRED PASSAGES IN SIX LANGUAGES
THAT PROVE THE MACEDONIA' S GREEK
IDENTITY UNIVERSALLY.
Νέα Ζιχνη, 1997.
2. Δημητρίου Γ. Τσάμη
ΤΟ ΓΕΡΟΝΤΙΚΟΝ ΤΟΥ ΣΙΝΑ
Θεσσαλονίκη, 1991
3. Γέροντος Παΐσιου 'Αγιορείτου
ΜΕ ΠΟΝΟ ΚΑΙ ΑΓΑΠΗ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ
ΑΝΘΡΩΠΟ
Λόγοι Α'
Θεσσαλονίκη, 1998.
4. 'Αρχιμ. Θεοφίλου Λεμοντζή
Η ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΩΝ
ΑΙΡΕΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΓΙΟ ΕΠΙΦΑΝΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
Θεσσαλονίκη, 1998.
5. 'Αρχιμ. Θεοφίλου Λεμοντζή
ΜΙΜΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΑΘΟΥΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ
"Οί 'Άγιοι Νεομάρτυρες 'Αθανάσιος καί
'Ιωάννης οί Κουλιακιώτες"
καί ἡ 'Ιστορία τῆς Χαλάστρας.
Θεσσαλονίκη, 1998
6. Howard and Dorothy Sun
COLOUR YOUR LIFE
How to use the COLOUR REFLECTION
READING for insight and healing
London, 1992
7. Σάββα 'Αν. Σαββίτη (Γεν. 'Επιμ.)
ΒΙΟΓΡΑΦΙΕΣ ΟΜΟΓΕΝΕΙΑΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ
Τόμος Β' Εὐρώπη
'Αθήνα, 1998
8. Bishop Spyridon Kyvetos, Metropolitē
Zichnon and Nevrocopiou
Η ΣΛΑΒΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΕΙ ΣΤΟΥΣ
ΣΛΑΒΟΥΣ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ
N. Zichni, 1998
9. Robin Bush
SOMERSET VILLAGES (IN COLOUR)
10. Χριστοφόρου Κ. Κοιμοδάτου - 'Επισκόπου
Τελμησσού
ΣΤΑΛΕΣ ΛΑΔΙ ΣΤΟ ΛΥΧΝΑΡΙ ΤΩΝ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ
'Αθήνα, 1997
11. ΡΙΖΑΡΕΙΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ. ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ
ΤΟΥ ΕΟΡΤΑΣΜΟΥ ΤΗΣ 150-ΕΤΗΡΙΔΟΣ 1844-1994
'Αθήνα, 1998
12. 'Ελένης Πρωτοπαδάκη - Παπακωνσταντίνου
Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΕΤΡΟΣ, ΚΕΙΜΕΝΑ - ΕΙΚΟΝΕΣ
'Αθήνα, 1998
13. Κωνσταντίνου Ι. Τσιμπούκη
Ο ΣΩΣΤΟΣ ΓΟΝΙΟΣ ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ
Τά 12 απαραίτητα βήματα
'Αθήνα, 1998
14. Γιώργου Χ. Χιονίδη
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΤΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ
ΠΡΩΤΟΣ ΔΟΛΟΦΟΝΗΘΕΙΣ ΙΕΡΑΡΧΗΣ, ΑΠΟ ΤΟΥΣ
ΤΟΥΡΚΟΥΣ (ομιλία)
Βέροια, 1998
15. Παύλου Πύρινου
Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ
(ομιλία) Βέροια, 1998
16. ΤΑΛΩΣ (Τόμος Ζ' 1997)
Περιοδική Έκδοση Κρητικού Δικαίου
Χανιά Κρήτης, 1997
17. 'Αρχιμ. Δανιήλ Γ. 'Αεράκη
ΣΤΑΥΡΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΑΣΗ
'Αθήνα, 1999

ΜΑΪΟΣ

1. Τό θράδυ πρέστη στὴν Ἐκδήλωση πού διοργάνωσε τὸ ΑΚΕΛ (Η.Β.) μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἐπετείου τῆς Ἑργατικῆς Πρωτομαγιάς, σὲ κεντρικὸ Ξενοδοχεῖο τοῦ Λονδίνου.
2. Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία στὸν Καθεδρικό Ναό Τιμίου Σταυροῦ καί Ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ Hendon. Στὴ συνέχεια παρεκάθησε σὲ γεῦμα στὴν οἰκία τοῦ ζεύγους Θεοδ. Ἀγγελουπούλου.
4. Συμμετέχε σὲ Συνάντηση τῶν Ἀρχηγῶν τῶν Ἐκκλησιῶν Δυτικοῦ Λονδίνου πού διοργανώθηκε ἀπὸ τὸν Ἀγγλικανὸ Ἐπίσκοπο τοῦ Kensington στὴν κατοικία τοῦ τελευταίου. Ἀργότερα παρέστη στὴν τελετὴ ἀνάθεσης τῆς Γενικῆς Γραμματείας τοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν σὲ Βρετανία καί Ἰρλανδία, στὸν Δρα David Goodbourn, στὴν Κεντρικὴ Ἐκκλησία τῶν Βαπτιστῶν Λονδίνου. Τό θράδυ παρέστη σὲ ἐκδήλωση πού διοργάνωσε ἡ Ἑλληνικὴ Ἑταιρεία Λονδίνου ἀφιερωμένη στὸν Γιάννη Ρίτσο, στὸ Ἑλληνικὸ Κέντρο Λονδίνου.
5. Τὸν ἐπισκέφθηκαν διαδοχικὰ ἡ κα. Παννούλα Ἰωάννου, ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Περγάμου Ἰωάννης, ἡ δνς Ἄννα Σιδεράτου, ὁ κ. Φοῖβος Ἰωαννίδης, ἡ κα. Ἑλένη Θεοδώρου καὶ ὁ κ. καὶ ἡ κα. Σπανοῦ.
6. Συναντήθηκε μετὰ τοῦ Ἀγγλικανοῦ Ἐπισκόπου τοῦ Kensington στὸν Καθεδρικό Ναό Ἀγίου Νικολάου Δυτικοῦ Λονδίνου καί, στὴ συνέχεια παρεκάθησε σὲ γεῦμα μετὰ τοῦ ἰδίου Ἐπισκόπου. Τό θράδυ παρέστη σὲ ὁμιλία τοῦ Ἀντιπροέδρου τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου γιὰ τὰ Ἀνθρώπινα Δικαιώματα, Καθηγητοῦ κ. Χρήστου Ροζάκη, μὲ θέμα ὡς ἑπόμενα τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων στὴν Εὐρώπη: Ἐξελίξεις καὶ Προοπτικές, στὸ Ἑλληνικὸ Παρατηρητήριό τοῦ London School of Economics. Ἀργότερα ἐπισκέφθηκε τὴν Χριστιανὰ Χριστοδούλου καὶ τὸν Παναγιώτη Ἰωάννου σὲ Νοσοκομεῖα τοῦ Λονδίνου.
7. Τέλεσε ἐπιμνημόσυνη δέση γιὰ τὴν Καρίμα Κ. Καζουλίδη στὸν Καθεδρικό Ναό Ἀγίας Σοφίας Λονδίνου. Στὴ συνέχεια τὸν ἐπισκέφθηκε ὁ π. Ἀλέξανδρος Chernyev. Τό θράδυ παρακολούθησε ὁμιλία τοῦ Προέδρου τοῦ Συνασπισμοῦ τῶν Ἀριστεράς καὶ τῆς Προόδου κ. Ν. Κωνσταντοπούλου μὲ θέμα ὡς ἑπόμενα τῆς Ἀριστερᾶς στὴν Προοπτικὴ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνοποίησης, στὸ Ἑλληνικὸ Κέντρο τοῦ Λονδίνου.
8. Τέλεσε Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία στὸν ἑορτάζοντα Ἱερό Ναό Ἀγίου Ἰωάννου Θεολόγου Ἀνατολικοῦ Λονδίνου.
9. Τέλεσε Θεία Λειτουργία στὸν Ἱερό Ναό Ἀγίου Βαρνάβα Β. Λονδίνου καὶ στὴ συνέχεια τέλεσε τὴ βάπτισμα τῶν Ἰωάννας - Νικόλα Ἰακωβίδου στὸν ἴδιον Ναό.
10. Τέλεσε τὴ νεκρώσιμη ἀκολουθία γιὰ τὴ Μαρία Ν. Παναγιῇ στὸν Καθεδρικό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου Β. Λονδίνου καὶ στὴ συνέχεια μετέβη στὴν πόλιν τοῦ Nottingham ὅπου τέλεσε νεκρώσιμη ἀκολουθία γιὰ τὸν Κυριάκο Θεοδοσίου, Πρόεδρο τῆς ἐκεῖ Ἑλληνορθόδοξης Κοινότητος. Τό θράδυ προήδρευσε συνεδρίας τῆς Γραμματείας τοῦ ΕΦΕΠΕ, στὸν Ἀρχιεπισκοπικὸ Οἶκο.
11. Τὸν ἐπισκέφθηκαν διαδοχικὰ ὁ Καθηγητὴς Χριστόφορος Διακόπουλος, ὁ κ. Λέων Φλώρος καὶ ἡ δνς Κωνσταντίνα Νικολάου.
12. Προήδρευσε συνεδρίας τῆς Κοινότητος Τιμίου Σταυροῦ καί Ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ Hendon καί, στὴ συνέχεια, φιλοξενήθηκε ἀπὸ τὴν τοπικὴ Κοινότητα.
13. Τό μεσημέρι συμμετέχε σὲ συνάντηση τοῦ Συμποσίου τῶν Ἐκκλησιῶν περὶ Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων, μὲ θέμα ὡς ἑπόμενα τῆς Εὐθύνες. Τό ἀπόγευμα μετέβη στὴν πόλιν τοῦ Margate, ὅπου συναντήθηκε μὲ τὸ Πρόεδρο καὶ Μέλη τῆς ἐκεῖ Κοινότητος.
14. Τὸν ἐπισκέφθηκαν οἱ κ.κ. Ἀλέκος Πελοπίδας καὶ Πασερμὴς Πέτρος τῆς Κοινότητος Ἀγίου Λαζάρου Ἀνατολικοῦ Λονδίνου.
15. Τὸν ἐπισκέφθηκαν οἱ κ.κ. Μ. Παγωμένος καὶ Δημήτρης Καρυγιάννης, βουλευτὴς τοῦ Καναδικοῦ Κοινοβουλίου. Ἀργότερα εὐλόγησε τὴ νέα οἰκία τοῦ κ. Ν.Σ. Λαμποῦ. Τό θράδυ παρευρέθηκε στὴν ἐτήσια κοινωνικὴ ἐκδήλωση τοῦ Φιλανθρωπικοῦ Ταμεῖου τῶν Οἰνουσίων, σὲ Κεντρικὸ Ξενοδοχεῖο τοῦ Λονδίνου.
16. Μετέβη στὴν πόλιν τοῦ Brighton ὅπου τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία στὸν Ἱερό Ναό Ἀγίας Τριάδος καὶ στὴ συνέχεια φιλοξενήθηκε ἀπὸ τὸ ζεῦγος Γιάννη καὶ Λουκίας Στυλιανοῦ.
17. Τὸν ἐπισκέφθηκαν οἱ Σουζάννα καὶ Χαρούλα Δουστοῦ. Τό θράδυ παρεκάθησε σὲ δείπνο στὴν οἰκία τοῦ ζεύγους Κυριάκου καὶ Γεωργίας Μιχαήλ.
18. Τὸν ἐπισκέφθηκαν ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Ζυρπάμπου κ. Μακάριος μετὰ τοῦ Ἀρχιμ. Ζαχαρία. Τό μεσημέρι παρεκάθησε σὲ γεῦμα μετὰ τοῦ κ. Ἀνδρέα Ἰωάννου. Ἀργότερα τὸν ἐπισκέφθηκαν διαδοχικὰ ὁ κ. Χριστόφορος Γεωργαλλίδης καὶ ὁ Ἀρχιμ. Ἡσαΐας Σιμωνοπετρίτης, καὶ ὁ κ. Μιχάλης Περαιτός.
19. Τὸν ἐπισκέφθηκε ὁ π. Luke Holden μετὰ τῆς πρεσβυτέρως αὐτοῦ. Τό μεσημέρι παρεκάθησε σὲ γεῦμα μετὰ τοῦ κ. Κύρου Ἀκριτά. Τό θράδυ παρευρέθηκε σὲ τελετὴ στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ City πρὸς ἀναγόρευσιν τοῦ Καθηγητοῦ κ. Κ. Γραμμένου σὲ Διδάκτορα.
20. Τέλεσε τὴ Λειτουργία τῆς Ἀναλήψεως στὸ Παρεκκλήσιον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς. Τό θράδυ προήδρευσε συνεδρίας τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΕΦΕΠΕ, στὸν Ἀρχιεπισκοπικὸ Οἶκο.
21. Τέλεσε Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία στὸν ἑορτάζοντα Ἱερό Ναό Ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Croydon. Τό θράδυ παρεκάθησε σὲ δείπνο στὴν οἰκία τῆς Λαίδης Μαρίας Μάρξ παρουσίᾳ τῆς συζύγου τοῦ Προέδρου τῆς Βουλγαρίας, κας. Ἀντονίας Στοιγιάνοβα.
22. Συμμετέχε σὲ ἐιδικὴ Τελετὴ, στὰ πλαίσια τοῦ

- Συνδέσμου Ἐκκλησιῶν Δυτικοῦ Λονδίνου, στὸν Ἀγγλικανικὸ Ναὸ St Mary's Kensington. Στὴ συνέχεια τέλεσε τὴ βάπτισμα τῆς Εἰρήνης Λαμποῦ καὶ ἀργότερα τῶν διδύμων Κωστὴ καὶ Καλυπῶς Ν. Περαιτοῦ στὸν Καθεδρικό Ναὸ Ἀγίας Σοφίας Λονδίνου. Τό θράδυ παρέστη στὴν πρώτη ἐτήσια Κοινωνικὴ Ἐκδήλωση τῆς ἐφημερίδος ἑΛΕΥΘΕΡΙΑ Λονδίνου.
23. Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία στὸν Ἱερό Ναὸ Ἀγίου Ἰωάννου Βαπτιστοῦ Haringey. Στὴ συνέχεια παρέστη στὴν παρουσίαση τοῦ βιβλίου τοῦ ἱατροῦ Α. Πελενδρίτη μὲ τίτλο ὡς ἑπόμενα τῆς Ἀυτοβιογραφίας τοῦ Ἀυτοκράτορος Μιχαήλ Η' Παλαιολόγου, τοὺς χώρους τῆς Ἑλληνικῆς Κυπριακῆς Ἀδελφότητος Λονδίνου. Τό θράδυ παρεκάθησε σὲ δείπνο στὴν οἰκία τοῦ κ. Α. Πιερᾶλλη.
24. Τὸν ἐπισκέφθηκαν διαδοχικὰ ὁ κ. Ἀνδρέας Φράγκος, ἡ δρ. Joy Philiprou, καὶ ὁ Ἀρχιμ. Παντελεήμων Τσομπαντζόγλου. Τό θράδυ παρεκάθησε σὲ δείπνο μετὰ τοῦ Fr. R. Pruss.
25. Τέλεσε τὴ νεκρώσιμη Ἀκολουθία γιὰ τὸν Κωνσταντῖνο Κωνσταντίνου στὸν Καθεδρικό Ναὸ τῶν Ἀγίων Πάντων. Τὸν ἐπισκέφθηκαν διαδοχικὰ ὁ Πρόεδρος τῆς Γεωργίας στὴ Μεγάλῃ Βρετανίᾳ, κ. Teimuraz Mamatsashvili, ὁ π. Χριστόφορος Rogers, ὁ κ. Χάρης Σοφοκλείδης, καὶ ὁ κ. Κώστας Παπαδόπουλος.
26. Τέλεσε ἐπιμνημόσυνη δέση γιὰ τὸν Κωστὴ Ν. Περαιτὸ στὸ Παρεκκλήσιον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς. Τό μεσημέρι παρέστη σὲ γεῦμα πού διοργάνωσε ἡ Κυπριακὴ Ἑστία Λονδίνου γιὰ τὰ θύματα τοῦ πολέμου στὴν Πουγκοσλαβία, στὴν οἰκία τοῦ ζεύγους Γεωρ. Κυριάκου. Ἀργότερα τὸν ἐπισκέφθηκαν διαδοχικὰ τὸ ζεῦγος Terry Muldowney, ἡ κα. Σόνια Μιχαήλ, καὶ τὸ ζεῦγος Ἥλια καὶ Χρυστάλλας Σεργίου. Τό θράδυ παρέστη σὲ ἀποχαιρετιστήρια Τελετὴ γιὰ τὸν Revd. A. J. John Salter, Ἀγγλικανὸ Ἐφημέριο, καθὼς καὶ στὴ δέξισήν πού ἀκολούθησε.
27. Παρακάθησε σὲ γεῦμα μετὰ τῆς δνς Ἰωάννας Νασοπούλου στὸν Ἀρχιεπισκοπικὸ Οἶκο. Τό θράδυ παρέστη στὴν ἐτήσια ὁμιλία πού ἔδωσε ὁ Revd Murdoch MacKenzie μὲ θέμα ὡς ἑπόμενα τῆς Προκατάληψης - μιᾶς Οἰκουμένης Διερεύνησης, εἰς μνήμην τοῦ Richard Stewart.
28. Τέλεσε τὴ νεκρώσιμη Ἀκολουθία γιὰ τὸν Πέτρο Φιλίππου στὸν Καθεδρικό Ναὸ Τιμίου Σταυροῦ καί Ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ Hendon. Τὸν ἐπισκέφθηκαν διαδοχικὰ ὁ κ. Χριστόφορος Βενιαμίν, τὸ Πρόεδρο τοῦ Ἑρατικῶν Συνδέσμου ὡς ἑπόμενα τῆς Ἀθανάσιος, καὶ ὁ κ. Ἰωάννης Σαπλαμίδης. Τό θράδυ παρέστη στὰ ἐγκαίνια τῆς Ἐκθέσεως Ζωγραφικῆς τοῦ Κυπρίου Ζωγράφου Γεωργίου Παλ Γεωργίου, στὸ Ἑλληνικὸ Κέντρο Λονδίνου.
29. Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία στὸ Παρεκκλήσιον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ὅπου, στὴ συνέχεια, τέλεσε ἐπιμνημόσυνη δέση γιὰ τὴν Κατερίνα Π. Χαντζή.
30. Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία τῆς Πεντηκοστῆς καὶ τὸν Ἑσπερινὸ τῆς Ἰονυκλαΐας στὸν Καθεδρικό Ναὸ Ἀγίας Σοφίας Λονδίνου.
31. Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία στὸν Ἱερό Ναὸ Ἀγίας Τριάδος καὶ Ἀποστόλου Λουκᾶ Birmingham κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ὁποίας χειροτόνησε σὲ πρεσβύτερο τὸν Διάκονο Χρήστο Στεφανοῦ καὶ χειροθέτησε σὲ Ἀρχιμανδρίτη τὸν Ἱερομόναχο Ζαχαρία. Στὴ συνέχεια προήδρευσε συνεδρίας τῶν Κηδεμόνων τῆς Κοινότητος.

ΙΟΥΝΙΟΣ

2. Τὸν ἐπισκέφθηκαν διαδοχικὰ τὸ ζεῦγος Χάρη καὶ Πηνελόπη Χαρίτου μετὰ τῆς κας Νίκης Καμπούρη, ἡ κα. Καλλιόπη Καθουνίδου μετὰ τῆς κας Λίας Πολέμη, καὶ ὁ κ. Ἀνδρέας Μάνης. Τό μεσημέρι παρεκάθησε στὸ ἐτήσιο Γεῦμα τῆς Βοηθητικῆς Ἀδελφότητος Κυριῶν καὶ Δεσποινίδων τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ Ἀγίου Νικολάου Δυτικοῦ Λονδίνου, σὲ Κεντρικὸ Ξενοδοχεῖο τοῦ Λονδίνου. Τό θράδυ προήδρευσε συνεδρίας τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ὁμοσπονδίας τῶν Παροικιακῶν Ποδσοφαιρικῶν Συλλόγων ΚΟΠΑ, στὸν Ἀρχιεπισκοπικὸ Οἶκο.
3. Τὸν ἐπισκέφθηκαν ἡ Καθηγήτρια κα. Ἰουλιανὰ Χρυσοστομοῦ μετὰ τῶν Δρος Χαραλάμους Δενδρινό. Τό μεσημέρι παρεκάθησε σὲ γεῦμα μετὰ τῶν κ.κ. Γιάννη Ἀδαμ. Χατζηπατέρα, Γ. Πατέρα, Γρ. Παρίσιου, Γ. Α. Λαμποῦ καὶ Γ. Παλαιοκρασσά, σὲ κεντρικὸ Ξενοδοχεῖο τοῦ Λονδίνου. Τό ἀπόγευμα τὸν ἐπισκέφθηκε ὁ κ. Κλεάνθης Κουρτουμπελίδης. Τό θράδυ παρέστη στὴν ἐτήσια ἀνομήν τῶν Βραβεύων Runciman 1999 πού διοργάνωσε τὸ Anglo-Hellenic League.
4. Τὸν ἐπισκέφθηκαν οἱ Deborah Goodhart καὶ Marsha Saunders, ἐπισκεφαλῆς τοῦ Ἐράνου - τοῦ ὁποῖου Κηδεμόνων εἶναι ὁ Σεβασμ. Ἀρχιεπίσκοπος - γιὰ τὴ δημιουργία Μονάδος Μεσογειακῆς Ἀναμίας στὸ Νοσοκομεῖο Whittington. Τέλεσε ἐπιμνημόσυνη δέση γιὰ τὴ Θεοδοσία Χαγιαλίδη στὸ Παρεκκλήσιον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ στὴ συνέχεια παρεκάθησε σὲ γεῦμα πού παρέθεσε ἡ οἰκογένεια Χαγιαλίδη. Ἀργότερα τὸν ἐπισκέφθηκαν διαδοχικὰ ὁ κ. Ἀριστεὸς Καψοειδής καὶ ὁ π. Βασίλειος Χριστοδούλου.
5. Τὸν ἐπισκέφθηκαν διαδοχικὰ ἀντιπροσωπεῖα τοῦ Συλλόγου Ἑλλήνων Φοιτητῶν Λονδίνου ἡ ὁποία προσέφερε δωρεὰ τοῦ Συλλόγου ὑπὲρ τῶν θυμάτων τοῦ πολέμου στὴ Πουγκοσλαβία, καὶ ὁ κ. Ἀρης Ἀριστοκλέους, ἀντιπρόσωπος τοῦ Συλλόγου Νέων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.
6. Τέλεσε Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία στὸν ἑορτάζοντα Καθεδρικό Ναὸ Ἀγίων Πάντων Λονδίνου κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ὁποίας χειροτόνησε σὲ πρεσβύτερο τὸν διάκονο Ἱερθεὸ Γεωργίου. Τό θράδυ παρέστη στὴν Ἑτήσια Κοινωνικὴ Ἐκδήλωση τοῦ Σωματεῖου Ἀγίου Ἀμβροσίου (Η.Β.).
7. Παρακάθησε σὲ γεῦμα μετὰ τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου Ζυρπάμπου κ. Μακαρίου στὸν Ἀρχιεπισκοπικὸ Οἶκο. Ἀργότερα τὸν ἐπισκέφθηκαν διαδοχικὰ ὁ Revd. John Jillions μετὰ τοῦ Dr. John Binns, καὶ οἱ κυρίες Ἀνδρούλα Πετρίδου, Λούλα Χριστοδούλου καὶ Ρίτσα Κυριάκου. Τό θράδυ παρέστη στὴν

έτησια 'Απονομή των βραβείων Ι. Δ. Κρητικού που διοργάνωσε η 'Ελληνική 'Εταιρεία Λονδίνου, στο 'Ελληνικό Κέντρο Λονδίνου. 'Αργότερα παρέκαθρε σε δείπνο στην οικεία του ζεύγους Φώτη 'Αθραμίδη.

8. Παρεκάθρε σε γεύμα μετά του Canon John Beckwith στον 'Αρχιεπισκοπικό Οίκο. Στη συνέχεια μετέβη στην πόλη του Weston-Super-Mare όπου τέλεσε 'Εσπερινό και συναντήθηκε με Μέλη της εκεί 'Ελληνορθόδοξης Κοινότητας. 'Αργότερα φιλοξενήθηκε από το ζεύγος Λυδέντη Μιχαήλ.

10. Συμμετείχε σε συνάντηση των Κηδεμόνων του Κέντρου ΔΙΑΣΠΟΡΑ και στη συνέχεια στην παρουσίαση του συγγραφικού έργου του Νίκου Νικολαΐδη "τόν Κύπριου", στο 'Ελληνικό Κέντρο Λονδίνου.

11. Τέλεσε 'Αρχιερατική Θεία Λειτουργία, με την ευκαιρία της εορτής των 'Αγίων 'Αποστόλων Βαρνάβα και Βαρθολομαίου, στο Παρεκκλήσιο της 'Αρχιεπισκοπής, κατά τη διάρκεια της οποίας χειροτόνησε σε διάκονο τόν 'Αθανάσιο 'Αρσενίου από τη Θεσσαλονίκη, τόν όποιο όνόμασε Βαρθολομαίο. Στη συνέχεια μετέβη στην πόλη του Liverpool, όπου φιλοξενήθηκε από τό ζεύγος 'Αναστασίου Μουστάκα.

12. Τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στο Παρεκκλήσιο του Πανεπιστημίου του Lancaster για τούς εκεί 'Ελληνες φοιτητές και, στη συνέχεια, επισκέφθηκε τό 'Ελληνικό Σχολείο της Κοινότητας Liverpool.

13. Τέλεσε 'Αρχιερατική Θεία Λειτουργία στον έορτάζοντα 'Ιερό Ναό του 'Αποστόλου Βαρνάβα Β. Λονδίνου και, στη συνέχεια, συμμετείχε στις 'Εκδηλώσεις "ΗΜΕΡΑ ΚΥΠΡΟΥ" στην ίδια Κοινότητα. Τό θράδυ παρέστη στην 'Ετήσια Κοινωνική 'Εκδήλωση της 'Ενώσεως Λευκονοικιατών (Η.Β.) σε Ξενοδοχείο τό Λονδίνου.

14. Τόν επισκέφθηκαν διαδοχικά ό κ. Σταύρος Σολωμού, ή δνίς 'Ασπασία Βελονάκη, ή δνίς Φανή Τσιοπανά, και ό κ. Κωνσταντίνος Μπουγιές. Τό θράδυ προήδρευσε συνεδρίας τών Κηδεμόνων του Καθεδρικού Ναού Γενεύσιου της Θεοδόκου Ν. Λονδίνου. 'Αργότερα παρέστη στην παρουσίαση του βιβλίου του Ζέφυρου Καυκαλίδη "Στέφανος Ξένος: 'Ενας 'Ελληνας Gentleman στην 'Αγγλία του 19ου αιώνα", που διοργάνωσε ό Σύνδεσμος 'Ιονίων Νήσων και ή 'Ελληνική 'Εταιρεία Λονδίνου, στο 'Ελληνικό Κέντρο Λονδίνου.

15. Τό θράδυ προήδρευσε συνεδρίας της όλομέλειας του ΕΦΕΠΕ τούς χρώους του Καθεδρικού Ναού Παναγίας Β. Λονδίνου.

16. Τόν επισκέφθηκαν διαδοχικά ό κ. Πάννης Χαλαλαμπάκης, και ό κ. 'Αδάμος Μαρίνου, Πρόεδρος της Κοινότητας Margate. Τό μεσημέρι παρέκάθρε σε φιλανθρωπικό γεύμα που διοργάνωσε τό ΔΗ.ΣΥ (Η.Β.) (Τμήμα Γυναικών) υπέρ τών θυμάτων του πολέμου στη Γιουγκοσλαβία. Τό απόγευμα τόν επισκέφθηκαν διαδοχικά όι κ.κ. Λίζα Πηγιώτη, Χρυστάλλα 'Αρτέμη και Βικτώρια Κούβαρου, και, στη συνέχεια, όι κ.κ. Τ.Μούσκα και Κ. Καραύσης.

17. Προήδρευσε συνεδρίας της 'Επιτροπής Βασιτανής Μουσικής στον 'Αρχιεπισκοπικό Οίκο. Τό θράδυ παρέκάθρε τό κοινοέρτο κλασσικής μουσικής τό συνθέτη John Tavener στο Παλάτι του St James's παρουσία τό διαδόχου του Βρετανικού Θρόνου Καρόλου, Κηδεμόνα του Temenos Academy. Στη συνέχεια παρέστη στο δείπνο πρός ένίσχυση της Ι. Μονής 'Αγίας Αικατερίνης Σινά.

18. Τόν επισκέφθηκε ό κ. Πάνος 'Αραβιπιπώτης. Τέλεσε νεκρώσιμη 'Ακολουθία για τη Δέσποινα Γαλάνη στον Καθεδρικό Ναό 'Αγίας Σοφίας Λονδίνου. Τό μεσημέρι παρέκάθρε σε γεύμα μετά τό 'Αρχιμ. Βενέδικτου 'Ιωάννου. 'Αργότερα τόν επισκέφθηκε ό π. Στέφανος Maxfield. Τό θράδυ επισκέφθηκε τίς

κ.κ. 'Ερασμία Φιλίππου και Χριστίνα Χριστοδούλου.

19. Προήδρευσε συνάντησης της 'Επιτροπής Νεολαίας του 'Ιερού Ναού 'Αγίου Δημητρίου Εδμοντον. Τό θράδυ παρέστη στην έτήσια Κοινωνική και Φιλανθρωπική 'Εκδήλωση της Κυπριακής 'Εστίας Λονδίνου, σε Ξενοδοχείο τό Λονδίνου.

20. Τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στον 'Ιερό Ναό Μεταμορφώσεως του Σωτήρος στο Coventry και, στη συνέχεια, φιλοξενήθηκε από τόν Πρόεδρο της εκεί Κοινότητας, κ. 'Ιάσωνα Νεάρχου. 'Αργότερα, παρέστη στο Γ' 'Ετήσιο Φεστιβάλ 'Ελληνορθόδοξου Νεολαίας Midlands.

21. Προήδρευσε Συνάξεως τών Βοηθών 'Επισκόπων στον 'Αρχιεπισκοπικό Οίκο. Στη συνέχεια άνεχώρησε για τήν Σκωτία. Μετά τήν άφιξη του, φιλοξενήθηκε από τόν κ. 'Επαμεινώνδα Πιττικά επισκέφθηκε τόν Καθεδρικό Ναό του 'Αποστόλου Λουκά Γλασκώθης και τό εκεί 'Ελληνικό Σχολείο. Στη συνέχεια, προήδρευσε συνεδρίας της 'Επιτροπείας της Κοινότητας.

22. 'Επισκέφθηκε τόν κ. Χάρη Χαλαλαμπάκη, μετά τό όποιο παρέκάθρε σε γεύμα. Τό θράδυ παρέκάθρε σε δείπνο με τήν οικογένεια 'Αρη 'Ανέστη.

23. Μετέβη στη πόλη του 'Εδιμβούργου όπου φιλοξενήθηκε από τόν π. 'Ιωάννη και τήν πρεσβυτέρα Γεωργία Ράφαν. Τό θράδυ τέλεσε 'Εσπερινό στο Παρεκκλήσιο του 'Αποστόλου 'Ανδρέου και, στη συνέχεια, φιλοξενήθηκε από τήν εκεί Κοινότητα.

24. Τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στον Καθεδρικό Ναό 'Αποστόλου Λουκά Γλασκώθης. 'Αργότερα, παρακολούθησε τήν παρουσίαση του βιβλίου "Στάκης: Η 'Ιστορία του 'Αργυρού Στάκη" του Jack Webster και παρέστη στη δέξιοση που άκολούθησε. Μετά τήν έπιστροφή του στο Λονδίνο, παρέστη σε έκδήλωση εις μνήμη του Sir David Hunt, στο 'Ελληνικό Κέντρο Λονδίνου.

25. Παρέστη στην νεκρώσιμη 'Ακολουθία για τόν έκλιπόντα Καρδινάλιο Γεώργιο Βασίλειο Hume στον Ρωμαιοκαθολικό Καθεδρικό Ναό του Τιμιωτέρου Αίματος Westminster. 'Αργότερα τόν επισκέφθηκαν όι δίδες Σουζάννα και Χαρούλα Δουσίτου. Στη συνέχεια, τέλεσε έπιμνημόσυνη δέσηση για τούς Στέλιο και Χρήστο 'Ιωάννου στο Παρεκκλήσιο της 'Αρχιεπισκοπής.

26. Εύλόγησε τούς γάμους του Χριστοφόρου Χρήστου και Στυλίας Θεοχάρους στον 'Ιερό Ναό 'Αγίων Κωνσταντίνου και 'Ελένης Croydon. Στη συνέχεια παρέστη στο Φεστιβάλ Κρασιού που όργάνωσε ή έφημερίδα "ΠΑΡΟΙΚΙΑΚΗ" και, άργότερα, επισκέφθηκε τήν κα. Νίτσα Χαλαλαμπάκη. Τό θράδυ παρέστη στην Κοινωνική 'Εκδήλωση που διοργάνωσε τό 'Ελληνικό 'Ανεάτητρο Σχολείο Woodhouse, σε Κεντρικό Ξενοδοχείο του Λονδίνου.

27. Τέλεσε τη Θεία Λειτουργία στον 'Ιερό Ναό 'Αγίας Αικατερίνης Βαρνέτ. Στη συνέχεια εύλόγησε τούς γάμους του Πανίκου Δημητρίου και της Μαρίας 'Ηράκλη στον Καθεδρικό Ναό Κομήσεως της Παναγίας Β. Λονδίνου. 'Αργότερα, παρέκάθρε σε δείπνο μετά τό κ. Κώστα Στυλιανού.

28. Τόν επισκέφθηκαν όι κ.κ. Χάρης Σοφοκλείδης, Στέφανος 'Ιωνάς και Γιώργος Παρσκαυαΐδης, και ό κ. Πάννης Σόλος. Τό θράδυ προήδρευσε συνεδρίας του Trust της 'Αρχιεπισκοπής, στον 'Αρχιεπισκοπικό Οίκο.

29. Τέλεσε 'Αρχιερατική Θεία Λειτουργία, με τήν ευκαιρία της 'Εορτής τών 'Αποστόλων Πέτρου και Παύλου, στον Καθεδρικό Ναό 'Αγίας Σοφίας Λονδίνου. Τό θράδυ προήδρευσε συνεδρίας του Trust 'Αγίου Νικολάου, στον 'Αρχιεπισκοπικό Οίκο.

30. Τέλεσε 'Αρχιερατική Θεία Λειτουργία στον έορτάζοντα 'Ιερό Ναό τών Δώδεκα 'Αποστόλων, Herts. Τό θράδυ προήδρευσε συνεδρίας της 'Επιτροπής 'Εορτασμών της Χιλιετηρίδας, στον 'Αρχιεπισκοπικό Οίκο

HIS EMINENCE ARCHBISHOP GREGORIOS' DIARY

MAY

1. In the evening, His Eminence attended a May Day celebration organised by AKEL (UK) at the Royal National Hotel.

2. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the Cathedral of the Holy Cross and St. Michael in Hendon. Afterwards, he was entertained to lunch by Theodoros & Yianna Angelopoulos.

4. At midday, he was present at a meeting of West London Church Leaders organised by the Anglican Bishop of Kensington at his residence. In the afternoon, he attended the ceremony commissioning Dr. David Goodbourn as the General Secretary of Churches Together in Britain and Ireland that was held at the Bloomsbury Central Baptist Church. In the evening, he was present at a gathering organised by the London Hellenic Society and held at the Hellenic Centre, which was devoted to the work of Yannis Ritsos.

5. During the day, he received Mrs. Yiannoula Ioannou, Metropolitan Ioannis of Pergamon, Miss Anna Sideratou, Foevos Ioannidis, Mrs. Eleni Theodorou, and Mrs. Evyenia Spanou.

6. At midday, he held a meeting with the Anglican Bishop of Kensington at the Cathedral of St. Nicholas in Shepherd's Bush, and then had lunch with him at Christakis Melodias' Acropolis restaurant in Acton. In the evening, he attended the Hellenic Observatory of the European Institute of the London School of Economics and Political Science's annual lecture, which was delivered by Professor Christos Rozakis, Vice-President of the European Court of Human Rights in Strasbourg, on the subject "The Protection of Human Rights in Europe: Evolving Trends and Prospects". Later, he visited Mrs. Christina Christodoulou at the National Hospital for Nervous Diseases and Panayiotis Ioannou at the Great Ormond Street Hospital for Children.

7. In the afternoon, he presided at a Memorial Service for Mrs. Karina K. Kazoullidi at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater. Later, he received Protobishop Alexander Cherney. In the evening, he was present at the lecture entitled "The Role of the Left within the Prospective of European Unity" delivered by Nikos Constantopoulos, President of the "Alliance of the Left and of Progress" Greek Political party, at the Hellenic Centre.

8. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of St. John the Theologian in Hackney on the occasion of one of its patronal feasts.

9. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of St.

Barnabas in Wood Green. Later, he baptised Ioanna-Nicola, the infant daughter of Haris & Panayiota Iakovidis, at the same church.

10. In the morning, he presided at the funerals of Maria N. Panaghi at the Cathedral of the Dormition of the Mother of God in Wood Green and Kyriakos Theodosiou at the church of the Mother of God in Nottingham. In the evening, he presided at a meeting of the Secretariat of the Greek Co-ordinating Educational Committee (ΕΦΕΠΕ) at Thyateira House.

11. During the day, he received Prof. Christophoros Diakopoulos, Leon Floras, and Miss Konstantina Nikolaou.

12. In the evening, he presided at a meeting of the Community of the Holy Cross and St. Michael in Hendon, being entertained to supper afterwards by the Community.

13. In the afternoon, he attended a meeting of the Churches' Human Rights' Forum at Inter-Church House. In continuation, he visited the Community in Margate, where he was entertained to supper by the Community.

14. He received Alekos Pelopidas and Yiannis Petrou of the Community of Sts. Lazarus & Andrew in Forest Gate.

15. In the morning, he received Michalis Paghomenos and Dimitris Karyghianis (a member of the Canadian Parliament). In the evening, he blessed the house of N.S. Laemos. Later, he was present at the annual Oinoussian May Ball at the Dorchester.

16. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of the Holy Trinity in Brighton. Later, he had lunch at the house of Yiannis & Loukia Stylianou.

17. In the morning, he received Susanna & Haroula Doutsiou. In the evening, he was entertained to supper by Kyriakos & Georgia Michael.

18. In the morning, he received Metropolitan Makarios of Zimbabwe, who was accompanied by Hieromonk Zacharias. At midday, he was entertained to lunch by Andreas Ioannou. During the afternoon, he received Christophoros Georgiallidis, Archimandrite Isaias Simonopetrakis, and Michalis Peratikos.

19. At midday, he received Father Luke Holden, who was accompanied by his wife. At midday, he was entertained to lunch by Kyros Akritas. In the evening, he was present at the reception given by City University in the Crypt of the Guildhall to celebrate the award of Doctor of Science to Professor Costas Grammenos.

20. In the morning, he attended the Divine Liturgy of the Ascension celebrated in the Chapel of Thyateira House. In the evening, he

presided at a meeting of the EFPE Committee at Thyateira House.

21. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of St. Constantine and Helen in Upper Norwood (Croydon) on the occasion of its patronal feast. In the evening, he was present at a Dinner party given by Lady Marks in honour of Mme. Antonina Stojanova, wife of the Bulgarian President.

22. In the morning, he was present at a Service of Ecumenical Commitment at the Anglican church of St. Mary Abbots in Kensington. Later, he baptised Eirini Laemou and the twins Kostis & Kalypso N. Peratikos at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater. In the evening, he was present at a reception organised by the "Eleftheria" newspaper at the Royal National Hotel.

23. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of St. John the Baptist in Hornsey. Later, he introduced Dr. Andreas Pelendrides' publication *"The Autobiography of the Emperor Michael VIII Palaiologos"* at a Literary Lunch held at the Britannia Centre. In the evening, he blessed the house of Andreas & Eleni Pieralllis, being entertained to supper by them afterwards.

24. During the day, he received Andreas Frangos, Dr. Joy Philipou, and Archimandrite Panteleimon Tsornibatzoglou. In the evening, he was entertained to supper by the Revd. & Mrs. Richard Truss.

25. At midday, he presided at the funeral of Constantine Constantinou at the Cathedral of All Saints in Camden Town. During the afternoon, he received Teimuraz Mamatsashvili (Ambassador of the Republic of Georgia), Father Christopher Rogers, Haris Sophoklidis, and Costas Popadopoulos.

26. In the morning, he presided at a Memorial Service of the late Kostis Peratikos in the Chapel of Thyateira House. At midday, he attended a Luncheon given by the Women's Committee of the Cypriot Hestia of London in aid of the war-stricken peoples of Yugoslavia and held at the house of Georgios and Ritsa Kyriakou. During the afternoon, he received Mr. & Mrs. Terry Muldowney, Mrs. Sonia Michael, and Elias & Chrystalla Serghiou. In the evening, he was present at the Farewell Service for the Revd. A.T.J. Salter, Guild Vicar of the Anglican church of St. Dunstan-in-the-West, Fleet Street, that was held in the aforementioned church.

27. At midday, he received Miss Ioanna Nasiopoulou, whom he later entertained to lunch. In the evening, he attended the 4th Richard Stewart Memorial Lecture delivered by the Revd. Murdoch Mackenzie at Allen Hall in Chelsea on *"Passion and Prejudice: An Ecumenical Exploration"*.

28. In the morning, he presided at the funeral of Petros Philipou at the Cathedral of the Holy Cross and St. Michael in Hendon. Returning to Thyateira House, he received Christophoros Veniamin, the Council of the "St. Athanasius" Clergy Association, and Ioannis Saplamidis. In the evening, he was present at the inauguration of the exhibition devoted to the paintings of Georgios Pol Georgiou at the Hellenic Centre.

29. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy in the Chapel of the Archdiocese, following which he presided at a Memorial Service for the late Katerina P. Hatzis.

30. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy of the feast of Pentecost and presided at Kneeling Vespers held in continuation at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater.

31. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of the Holy Trinity and St. Luke in Erdington (Birmingham), during the course of which he ordained Deacon Christos Stephanou to the priesthood. He also conferred the honour of Archimandrite on Hieromonk Zacharias of the Monastery of the Forerunner in Tolleshunt Knights. Later, he presided at a meeting of the church's Trustees.

JUNE

2. During the morning, he received Haris and Penelope Charitou together with Mrs. Niki Kambouri; Mrs. Calliope Kavounidou accompanied by Mrs. Lia Palemi; and Andreas Manis. At midday, he was present at the annual charitable luncheon given by the Ladies' Auxiliary Society of the Cathedral of St. Nicholas in Shepherd's Bush and held at the Kensington Hilton. In the evening, he presided at a meeting of the Cypriot Football League in England (KOPA).

3. In the morning, he received Professor Ioulani Chrysostomidou and Dr. Charalambos Dendrinis. At midday, he was entertained to lunch by Messrs. I.A. Hadjipateras, I. Pateras, Gregorios Parissis, G.A. Laemos and I. Paeokostas of the *Alcyons*. In the afternoon, he received Kleanthis Koutroumbelidis. In the evening, he was present at the annual Runciman Awards, held under the auspices of the Anglo-Hellenic League at the Society of Antiquaries.

4. In the morning, he received Mesdames Marsha Saunders (Chairperson) & Deborah Goodhart of the Whittington Thalassemia Appeal (of which the archbishop is a patron). He then presided at a Memorial Service for Mrs. Theodosia Hayialidi in the Chapel of the Archdiocese, afterwards being entertained to lunch by members of her family. During the afternoon, he received Aristos Kapsosideris and Father Vassilios Christodoulou.

5. During the day, he received representatives of the Hellenic Students' Society of London who brought a donation to the Archdiocese's Appeal Fund for the Victims of the Conflict in Serbia, and Aris Aristokleous as a representative of the Archdiocesan Youth Organisation.

6. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the Cathedral of All Saints in Camden Town on the occasion of its patronal festival and during the course of which he ordained Deacon Hierotheos Georgiou to the priesthood. In the evening, he was present at the annual Dinner and Dance of the *Ayios Amvrosios Association* (UK) held at La Royale Banqueting Suites in Tottenham.

7. At midday, he entertained Metropolitan Makarios of Zimbabwe to lunch at Thyateira House. During the afternoon, he received Father John Jillions together with the Revd. Dr. John Binns; and Mesdames Androula Petridou, Loula Christodoulou & Ritsa Kyriakou. In the evening, he was present at the presentation of the annual John D. Criticos Prize, held under the auspices of the London Hellenic Society at the Hellenic Centre. Later, he was entertained to supper by Photis & Androula Avramidou.

8. At midday, he entertained Canon John Beckwith to lunch at Thyateira House. In the evening, he presided at Vespers at the church of St. Andrew the Apostle in Weston-super-Mare and afterwards met members of the local Community. He was entertained to supper by the family of Akenfis Michael.

10. In the evening, he went to the Hellenic Centre where he participated in a meeting of the Diaspora Centre Trust; and where, in

continuation, he attended the presentation of an anthology of writings by Nikos Nikolaïdis 'the Cypriot' (1884-1956).

11. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy of the feast of Sts. Bartholomew and Barnabas in the Chapel of the Archdiocese, during the course of which he ordained Athanasios Arseniou (a doctor and lawyer from Thessaloniki) to the Diaconate, conferring on him the name Vortholomaios. Later, he left for Liverpool, where he was entertained to supper by Anastasis & Eirini Moustakas.

12. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy in the Chaplaincy Centre of the University of Lancaster for the benefit of the Greek-speaking students studying there. Afterwards, he returned to Liverpool, where he visited the Greek School.

13. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of St. Barnabas in Wood Green and afterwards participated in the celebration of the "Cyprus Day" festivities organised by the Community. In the evening, he was present at the Union of Lefkonikates' annual Dinner and Dance, held at the Royal National Hotel.

14. During the day, he received Stavros Salomou, Miss Aspasia Velonaki, and Miss Phani Tsiopana & Constantinos Boughas. In the evening, he presided at a meeting held at Thyateira House of the Trustees of the Cathedral of the Nativity of the Mother of God in Camberwell. Later, he was present at the presentation of the book by Zephyros Kafkalidis entitled *"Stephanos Xenos: A Greek Gentleman in England during the 19th century"* that was held at the Hellenic Centre under the auspices of the Ionian Society and the London Hellenic Society.

15. In the evening, he presided at a plenary session of EFPE, held on the premises of the Cathedral of the Dormition of the Mother of God in Wood Green.

16. During the morning, he received Yiannis Charalambakis and Adamos Marinou (chairman of the Community in Margate). At midday, he attended the luncheon given by the Ladies' Branch of the Democratic Rally political party in aid of the victims of the conflict in Serbia at the house of Menelaos & Leda Patichis. During the afternoon, he received Mesdames Liza Pilioti, Chrystala Artemi and Victoria Kouvarou; and Georgios Moustakas and Costas Caroussis.

17. In the afternoon, he presided at a meeting of the Committee of the School of Byzantine Music. In the evening, he was present at a concert of music composed by John Tavener, held at St. James' Palace in the presence of HRH The Prince of Wales, patron of the Temenos Academy. Afterwards, he attended the fund-raising Dinner given at Bridgewater House in aid of the St. Catherine Foundation (of the Monastery of Mount Sinai).

18. In the morning, he received Panos Aradipiotis. At midday, he presided at the funeral of Mrs. Despoina Galani at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater. Returning to Thyateira House, he entertained Archimandrite Venediktos Ioannou from Cyprus to lunch. In the afternoon, he received Oeconomos Stephen Maxfield. In the evening, he visited Mesdames Erasmia Philipou & Christina Christodoulou.

19. In the afternoon, he presided at a meeting of the Youth Committee of the church of St. Demetrios in Edmonton at Thyateira House. In the evening, he was present at the annual fund-raising Dinner and Dance of the Cypriot Hestia of London, held at the Portman Hotel.

20. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of the Transfiguration in Coventry. Afterwards, he was entertained to lunch by Jason & Olga Niarchou. Later, he attended the third annual Midlands' Orthodox Youth Festival.

21. In the morning, he presided at a meeting of the London-based hierarchy of the Archdiocese. Later, he travelled to Luton, from where he flew to Glasgow. There, he was entertained to an early supper by Epameinondas Pitticas, and afterwards visited both the Cathedral of St. Luke and the Greek School. Later, he presided at a meeting of the Cathedral's Committee.

22. In the morning, he visited Haris Charalambous, with whom he had lunch. In the evening, he was entertained to supper by the family of Aris Anesti.

23. In the morning, he travelled to Edinburgh, where he was entertained to lunch by Father John & Mrs. Georgina Raffan. In the evening, he presided at Vespers at the chapel of St. Andrew, having supper afterwards in the church's hall.

24. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the Cathedral of St. Luke in Glasgow. At midday, he attended the presentation of *"Stakis: The Reo Stakis Story"* (by Jack Webster) at the Stakis Glasgow Grosvenor Hotel and was present at the Champagne Luncheon held in continuation. Returning to London, he was present at the meeting held in memory of the late Sir David Hunt at the Hellenic Centre.

25. In the morning, he attended the funeral and burial service of Cardinal George Basil Hume at the Roman Catholic Cathedral of the Most Precious Blood in Westminster. In the afternoon, he received Susanna & Haroula Doutsiou. Later, he presided at a Memorial Service for Christos & Stellos Ioannou in the Chapel of the Archdiocese.

26. In the afternoon, he blessed the marriage of Christophoros Christou & Styliata Theocharous at the church of Sts. Constantine & Helen in Upper Norwood (Croydon). He then attended the Cyprus Wine Festival, organised by the "Parikiaki" newspaper at Alexandra Palace. In continuation, he visited Mrs. Nitsa Charalambous on the occasion of her 70th birthday. Finally, he was present at the Summer Ball organised by the Hellenic Educational Establishment's Woodhouse Greek School at the Stakis London Metropole.

27. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy for the Community of St. Catherine in Barnet at the Anglican church of St. Mark in Barnet. In continuation, he blessed the marriage of Panikos Dimitriou & Maria Herakli at the Cathedral of the Dormition of the Mother of God in Wood Green. He was then entertained to lunch by Costas Stylianou.

28. In the morning, he received Messrs. Haris Sophoklidis, Stephanos Ionas & Antony Toador. Later, he attended Vespers in the Chapel of the Archdiocese. In the evening, he presided at a meeting of the Archdiocesan Trust at Thyateira House.

29. In the morning, he attended the Divine Liturgy at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater. In the evening, he presided at a meeting of the St. Nicholas Educational Trust.

30. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of the Holy Apostles in Brookmans Park (Hatfield, Hertfordshire) on the occasion of its patronal festival. Returning to the Archdiocese, he received Protopresbyter Kyprianos & Mrs. Konstantinidis. In the evening, he presided at a meeting of the Committee for the celebration of the final year of the Second Millennium, held at Thyateira House.

Ἡ παρούσα ἔκδοσις πραγματοποιήθηκε χάρι στήν εὐγενή προσφορά τοῦ Οἴκου "Ἰωάννου καί Παρασκευαίδης" εἰς μνήμην τοῦ ἐκλιπόντος ἀειμνήστου Στέλιου Ἰωάννου.